

Folkeuniversitetet

MØD FORSKERNE – PROGRAM 2023 – AARHUS

Brænder økonomien af?

MICHAEL SVARER

Professor i økonomi, Aarhus Universitet
og tidligere overvismand

Vi skal lære hele livet

Væk er tiden, da man uddannede sig og blev stående nogenlunde samme sted resten af livet. Samfundet og verden forandrer sig hurtigt, teknologierne ændrer sig med lynets hast, og der opstår udfordringer, som vi skal tage stilling til. Derfor skal der hele tiden ny viden til.

Samtidig giver det glæde og energi at få nye vinkler på verden eller pludselig at forstå sammenhænge, som har været svære helt at få hold på. Og så er det en glæde at være en god samtalepartner med noget på hjerte og spændende ting at fortælle – ved køkkenbordet, på arbejdspladsen og i vores fritidsliv.

På Folkeuniversitetet kommer du i godt selskab. Du møder landets mest dedikerede forskere og eksperter, som deler deres viden og ikke mindst begejstringen for deres fag. Forelæserne gør det i deres fritid, fordi de har lyst til at dele deres viden med alle os andre. På Folkeuniversitetet møder de nemlig begejstrede og interesserede deltagere.

Folkeuniversitetet giver mulighed for at få nye netværk, for spændende samtaler og for at blive klogere på alverdens ting – fremtidens verdensorden, tarmen, biodiversitet og klima, Europas historie eller hvad vi kan lære af litteraturen. Du møder nye mennesker med andre baggrunde end dig selv, men med samme nysgerrighed og videbegær.

En forelæsning på Folkeuniversitetet kan være et kærkomment afbræk, der giver ny indsigt, ny energi og rusker lidt op i det hele – både hverdagen og ens forståelse af, hvordan verden hænger sammen. Vi skal lære hele livet for at få nye livskompetencer og holde fast i det gode liv. Og det kan du netop på Folkeuniversitetet – uanset hvor du befinder dig i livet. Vi håber, at du har lyst til at gå på opdagelse i vores nye program for foråret og store dele af efteråret 2023. Hundredevis af forskere og eksperter står klar til at gøre dig klogere på alt mellem himmel og jord.

God fornøjelse med programmet.

Sten Tiedemann
Rektor

Kom med til
Århundredets Festival
3.-12. marts

SE SIDE 84-93 OG LÆS MERE PÅ AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

SIDE 6	Samfund & verden
SIDE 16	Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
SIDE 24	Psykologi & sundhed
SIDE 36	Natur & univers
SIDE 44	Religion & filosofi
SIDE 54	Arkæologi & historie
SIDE 64	Kunst, arkitektur & design
SIDE 74	Litteratur, film & musik

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, der har lyst til nye indsigter. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle uanset køn, alder og uddannelse skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig – i klassiske forelæsninger, festivaler og digitale formater.

TILMELD DIG PÅ FUAU.DK

Find holdet på fauu.dk, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Alle hold foregår på Aarhus Universitet – medmindre andet er angivet. Se kort på side 85. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk.

Aarhus Universitet
Ny Munkgade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

HAR DU SPØRGSMÅL

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fauu.dk)
info@fauu.dk
Bartholins Allé 16, bygning 1328, 3. sal

Vi har de økonomiske instrumenter til at nå vores klimamålsætning

Coronakrisen er blevet erstattet af en krig på europæisk grund, en forsyningskrise og en energikrise, men en femte krise har været aktuel både før, under og efter: klimakrisen. Michael Svarer, der er professor i økonomi ved Aarhus Universitet og medlem af de ekspertgrupper, der har arbejdet med pandemien og den grønne skattereform, har derfor også haft sine sager for de senere år.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

Efter en afstikker til Jyske Bank og en ph.d. om noget så eksotisk som ægteskabsøkonomi er Michael Svarer nu i kraft af sit professorat ved økonomi på Aarhus Universitet endt lige midt i den nationaløkonomiske orkans øje, og han er ofte at finde i paneler, der skal rådgive politikerne på Christiansborg om tiltag inden for alt fra skattepolitik til arbejdsmarkedsreformer og coronahåndtering.

En af de seneste poster var som medlem af det ekspertråd, der har rådgivet regeringen gennem coronapandemien. Her var den altovervejende strategi at fryse økonomien for så at tø den op igen senere. Man pumpede derfor en masse penge ud i økonomien, både fra politisk hold og fra centralbankerne, men det igangsatte blot nye mønstre, forklarer professoren, der også erkender, at de ikke rigtig vidste, hvad de ellers skulle gøre – det var jo ikke ligefrem noget, man havde prøvet før:

"Folk beholdt deres jobs og penge og drejede forbruget over i nogle andre brancher. Boligforbedringer gik amok, og varekøb steg. Så vi lærte noget om, hvor hurtigt økonomien tilpasser sig," påpeger Michael Svarer.

Det, man lærte, var, at det aldrig blev den dobbelte finanskrisen, som man frygtede, og at økonomien kom sig langt hurtigere end forventet:

"Der var selvfølgelig meget nedlukning, men da man genåbnede, gik det igen meget hurtigt. De brancher, der var hårdt ramt, er tilbage nu og har det bedre end før corona. Så de fleste har indhentet det tabte, selvom nogle har lidt undervejs."

FLERE AFGIFTER SKAL SIKRE DEN GRØNNE OMSTILLING

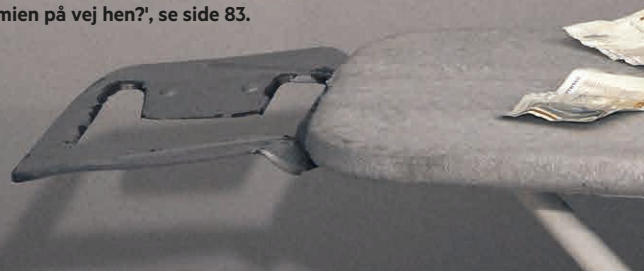
Skal man se på alle de aktuelle kriser med blot en snert af positivitet, så kunne en fordelagtig konsekvens af både coronapandemien samt energi- og forsyningskrisen være, at folk begynder at tænke mere over deres klimaaftryk. Spørgsmålet er så bare, om det er det, der virkelig batter, når det gælder den grønne omstilling.

Michael Svarer har været formand for det ekspertråd, der rådgiver om en grøn skattereform, og her er det uden tvivl de store CO₂-udledere, man har fokus på, når der skal indrettes et skattesystem, som kan bidrage til at nå 2030-målet om 70 procent:

"Det, vi har foreslået, at regeringen går ud med, er på den ene side at bruge afgifter som incitament til grøn omstilling og på den anden side at give tilskud til at hjælpe med omstillingen," indleder økonomiprofessoren og kommer med et eksempel:

"Aalborg Portland har fyldt meget i debatten, fordi det er den største udleder i Danmark. De kan slippe for afgiften ved ikke at udlede drivhusgasser. Det kan de gøre ved at fange CO₂ og lagre den – det man kalder CCS. Det er en teknologi, der ikke er helt modnet endnu, men man har en forventning om, at det kommer til at ske – og det får de så tilskud til."

Oplev Michael Svarer til livestreamingen 'Klima, krig og kaos: Hvor er økonomien på vej hen?', se side 83.

Samfund og verden

2311-095

Populisme – folket mod eliten

— **TID:** 23/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Trump, Iglesias, Modi, Duterte, Bolsonaro og Vermund. Populismen er global og har mange ansigter. Den er ikke knyttet til en bestemt politisk retning, men fælles for alle populistiske partier, bevægelser og styreformer er en anti-elitisme og idéen om, at politik skal afspejle 'folkets vilje'. Populistisk politik argumenterer for at være på folkets side mod fx markedskræfter, globaliseringen eller eliten, der tolkes som værende fremmede, fjendtlige eller snyltere af folket. Det er en reaktion på samfundsmæssige problemer såsom økonomiske nedture, migration og korruption. Få et nuanceret indblik i populismen.

- 23/01: Elite og folk. Magt og magtesløshed.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 30/01: Populisme – farligt eller en naturlig reaktion?** Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet
- 06/02: Højrepopulismen i Tyskland.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 13/02: Illiberale demokratier – populistiske i regering.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 20/02: Hindupopulismen i Indien.** Jørgen Dige Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/02: USA. Polarisering og populisme.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2311-046

Island

— **TID:** 23/1, 4 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjórn og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Kom ind under huden på øen mod nord.

- 23/01: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 30/01: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 06/02: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 13/02: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lem-bek, cand.mag. i dansk og islandsk

2311-151

Indblik i Mellemøsten

— **TID:** 23/1, 8 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Mellemøsten er et af verdens brændpunkter. Det er en kompleks region, hvor forskellige kulturer, politiske dagsordener og økonomiske betingelser både mødes og støder sammen. Langvarige kriser i Syrien og Yemen, et presset Iran, enorme flygtningestrømme, kup og demonstrationer har alt sammen præget mediebilledet om regionen i de seneste år. Men hvor er Mellemøsten på vej hen? Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på forskelle og ligheder mellem landene i regionen.

- 23/01: Irak.** Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 30/01: Iran.** Claus Valling Pedersen, lektor i persisk, Københavns Universitet
- 06/02: Golfstaterne.** Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 13/02: Yemen.** Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 20/02: Israel og Palæstina.** Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 27/02: Syrien.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 06/03: Libanon.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 13/03: Tyrkiet.** Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet

2311-111

Borgen bag facaden

TID: 23/1, 5 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Livet på Borgen går ikke stille for sig. Tænk bare på den historiske rigsret og minkkommissionen. På partier i frit fald, restriktioner, genåbninger, en omfattende energikrise og flygtningestrømmen fra Ukraine. Men hvordan fungerer tingene bag facaden? Partigrupperne har naturligvis en afgørende rolle for, hvad der er på mediernes dagsorden. Men i de seneste år har vi også set en række sager, der har bragt forholdet mellem ministre og embedsmænd i fokus. Interesseorganisationerne forsøger med deres lobbyarbejde at påvirke de politiske beslutninger, der hvor de bliver taget. Samtidig handler politik om mennesker. Så vi skal selvfølgelig forstå, hvordan vælgernes adfærd spiller ind.

- 23/01: Magt, ministre og embedsmænd.** Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 30/01: Medierne og politikerne.** Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 06/02: Lobbyisme og indflydelse – virksomheder og interesseorganisationer i politik.** Anne Skorkjær Binderkrantz, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 13/02: Partier og politikere på borgen: personalisering eller topstyring?** Helene Helboe Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/02: Vælgernes adfærd.** Rune Stubager, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2311-049

Hvor er Kina på vej hen?

TID: 24/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medier. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

- 24/01: Udenrigspolitik og diplomati.** Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet
- 31/01: Sikkerhedspolitik.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 07/02: Økonomi og politik.** Kjeld Erik Brødsgaard, professor i kinastudier, Copenhagen Business School
- 14/02: Teknologi og innovation.** Casper Wichmann, MA i kinastudier og general manager, Think China, Københavns Universitet
- 21/02: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed.** Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet

2311-110

Globale udfordringer i FN's 17 verdensmål og Parisaftalen

TID: 24/1, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Bliv klogere på FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling og Parisaftalen om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 / 2 °C. Der er kun opnået beskedne resultater siden vedtagelsen i 2015. Hvor ligger forhindringerne? Er det manglende forståelse af problemerne karakter? Er det fravær af mulige tekniske løsninger, der kan imødegå de truende konsekvenser af den nuværende udvikling? Er det mangel på penge? Eller er det måske politisk inerti og mangel på institutionelt beredskab og effektiv indsats for at ændre verdens ikke-bæredygtige kurs, selvom der er et stigende pres på de politiske systemer 'nedefra'?

- 24/01: Status for de globale udfordringer sammenfattet i de 17 verdensmål og Parisaftalen.** Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy
- 31/01: Status for den nyeste klimaviden. Hvad kan vi forvente af fremtidens klima?** Jens Hesselbjerg Christensen, professor i is, klima og geofysik, Københavns Universitet
- 07/02: Klimaudfordringen og fordelingsproblemerne. Hvordan hænger de sammen?** Inge Røpke, professor emerita i økologisk økonomi, Aalborg Universitet
- 14/02: Finansiering af klimatiltag, herunder potentialet i EU's initiativer.** Jesper Berg, direktør, Finanstilsynet
- 21/02: Hvordan får vi råd til at realisere både de 17 verdensmål og den grønne omstilling?** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne i RADIO4 og som podcast i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'.

2311-202

Juraen i din hverdag

TID: 25/1, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Alle er lige for loven, men langt fra alle har samme forståelse for de til tider kringledede paragraffer, der danner den retslige ramme om vores liv som borgere i det danske samfund. Bliv klogere på loven og de specifikke situationer, mange af os kommer til at stå i på et tidspunkt i tilværelsen. Om det så gælder testamentet, skilsmissem, købet af drømmeboligen, dine rettigheder som forbruger eller juridiske forhold omkring ansættelse. Vi kommer omkring det hele.

- 25/01: Familieret.** Charlotte Snorre Beck, advokat, Njord Law Firm
- 01/02: Arveret og fuldmagter.** Charlotte Snorre Beck, advokat, Njord Law Firm
- 08/02: Lejeret.** Daniel Skov, ph.d.-stipendiat i jura, Syddansk Universitet
- 15/02: Forbrugerret.** Thomas Faust Ryborg, jurist og områdechef, Forbruger og Erhverv, Nævnenes Hus
- 22/02: Ansættelsesret.** Leif Donbæk Thomsen, advokat og teamleder, HK

Retsmediciner Asser Hedegård-Thomsen fortæller om drab i Danmark. Se side 9.

2311-336

En ny verdensorden?

TID: 25/1, 7 onsdage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

USA og Vesten har domineret verdensordenen i årtier, nogle vil sige århundreder. Men i dag gør stormagter i andre områder af verden sig i stigende grad gældende. Og de globale udfordringer hober sig op. Humanitære kriser, buldrende inflation, tiltagende klimaforandringer og hængende pandemier. For blot at nævne et par stykker. Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig? Vil de kunne møde verdens store prøvelser? Hvilke værdier vil præge den internationale politik? Og hvilke former for konflikter og krige står vi overfor i de kommende år? Er vi på vej mod en ny verdensorden?

- 25/01: Arktis.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 01/02: Afrika.** Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/02: USA.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 15/02: Latinamerika.** Carlos Salas Lind, ekstern lektor i international politik og økonomi, Copenhagen Business School
- 22/02: EU.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 01/03: Mellemøsten.** Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 08/03: Asien.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

2311-383

Sprog, kultur og samfund

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 10:00-15:00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Per Durst-Andersen, professor i sprog og kommunikation, Copenhagen Business School

Forholdet mellem sprog, kultur og samfund er komplekst, fordi der foregår en gensidig påvirkning alle tre størrelser imellem. Ét er dog sikkert: Et sprogs ordforråd, dets grammatik, og hvordan det bliver brugt i aktion og interaktion med andre mennesker inden for den samme sprogkultur afspejler i høj grad samfundets måde at se på tingene på. Som fx hvilke tanker man gør sig, hvordan man behandler og overbeviser andre mennesker, og hvordan man løser konflikter og problemer. Alt dette vil blive belyst i løbet af dagen, hvor der vil være fokus på forskellene mellem den danske, russiske og kinesiske sprogkultur, for at vi kan forstå os selv og samtidig dem, vi sprogligt, kulturelt og samfundsmæssigt står overfor.

2311-153

Silkevejen – dengang og i dag

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Helt fra oldtiden og frem til det 14. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdens- og religionshistorien, har den længe været overset. Men med Peter Frankopans udgivelse af 'Silkevejene' og Kinas planer om en ny silkevej har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt ud over den med et globalt net af silkeveje. Få en introduktion til Silkevejens historie og religion, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag. Efter forelæsningerne kan du høre om rejser til landene langs Silkevejen med rejsebureauet Viktors Farmor. Se side 15 og 35.

- 10:00: Silkevejens historie og religion.** Jesper Petersen, ph.d.-studerende i religionshistorie, Lunds Universitet
- 11:45: Frokostpause**
- 12:30: 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

2311-333

Drab i Danmark

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Drab fascinerer os. Vi stifter bekendtskab med mordere og deres ofre overalt – i film, bøger, true crime-podcasts og ikke mindst i nyhederne, hvor virkelighedens forbrydelser præsenteres for os dagligt. Men hvor godt kender vi egentlig til behandlingen af denne uhyggelige forbrydelse – drabet – som ulykkeligvis bliver begået hver evig eneste dag mange steder i verden? Eksperterne stiller skarpt på en hverdag med lægelige undersøgelser af drabs ofre og gerningsmænd og på straffesagen, som naturligt følger en drabsforbrydelse. De procedurer, der i dag kendetegner et drab og den efterfølgende drabssag, har set meget forskellige ud gennem historien. Bliv klogere på, hvordan drabet som forbrydelse håndteres inden for retsmedicin, jura og i et historisk perspektiv.

- 10.00: Retsmedicineren og drab.** Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 11.45: Frokostpause**
- 12.30: Straffesagen.** Lukas Callesen, cand.jur. og ph.d.-stipendiat, Aarhus Universitet
- 14.30: Hvem gjorde det og hvorfor? Drab i et historisk perspektiv.** Frederik Strand, museumsleder, Politimuseet

2311-047

Keynes – krise, velfærd og bæredygtig udvikling

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 09.45-15.45
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

John Maynard Keynes revolutionerede i 1936 betydningen af økonomisk politik med sit hovedværk 'The General Theory of Employment, Interest and Money'. Han løste arbejdsløshedens gåde, idet han udfordrede den stærkt markedsorienterede økonomiske teori. Hans banebrydende teorier lå også bag udformningen af det internationale samarbejde, der i 1944 blev aftalt i Bretton Woods, og som muliggjorde opbygningen af efterkrigstidens velfærdsstater. Keynes kom i modvind i slutningen af det 20. århundrede. Men det var hans politik, der bragte verdensøkonomien (næsten) helskindet igennem COVID-19-krisen. Bliv klogere på en af historiens mest indflydelsesrige økonomer – som stadig er aktuel.

2311-154

På kant med demokratiet

— **TID:** 20/2, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Til trods for at demokratiet har vundet udbredelse siden den kolde krigs ophør, kan autoritære og totalitære tendenser stadig findes overalt i verden. En række lande har ondt i demokratiet, og helt fundamentale demokratiske spilleregler, såsom frie valg, pluralisme og ytrings- og pressefrihed, udfordres eller er allerede sat ud af spillet. Tag med på en indsigtfuld rejse til nogle af de stater i verden, der enten flirter med det ikke-demokratiske eller har taget springet fuldt ud. Hvad er baggrunden og status lige nu?

- 20/02: Putins Rusland.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/02: Khameneis Iran.** Claus Valling Pedersen, lektor i persisk, Københavns Universitet
- 06/03: Erdoğan's Tyrkiet.** Deniz Serinci, cand.public. B og freelancejournalist
- 13/03: Xi Jinpings Kina.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/03: Orbán's Ungarn.** Søren Riishøj, lektor emeritus i statskundskab, Syddansk Universitet

2311-152

Israel og Palæstina

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 09.45-15.45
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Ofte bliver konflikten mellem Israel og Palæstina kogt ned til en kamp mellem to stridende grupper, men virkeligheden er langt mere nuanceret. I Israel lever ortodokse jøder med tildækkede kvinder side om side med israelske mænd og kvinder i jakkesæt. Befolkningen er sammensat af tilflyttere med meget varierende oprindelseslande og fortolkninger af jødedommen. Og det samme gør sig gældende for palæstinenserne. Få en grundlæggende introduktion til Israel og Palæstina. Efter forelæserne kan du høre mere om rejser til Israel med rejsebureauet Viktors Farmor. Se mere side 15 og 35.

- 09.45: Historien om Israel og Palæstina.** Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende
- 11.30: Frokostpause**
- 12.15: En mosaik – det jødiske folk.** Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende
- 14.15: Israel og omverdenen.** Hans Henrik Fafner, journalist

2311-313

Canada – historien om en stat uden folk

— **TID:** 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael Böss, lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Under ledelse af den charmerende premierminister Justin Trudeau har Canada i de seneste år vist sig som et nyt bud på Nordamerikas og Vestens politiske foregangsland. Canada har i de sidste ti år vakt international opmærksomhed af flere årsager. Som et land, der kom helskindet gennem finanskrisen i 2008; som et multikulturelt samfund, der har held med at integrere flygtninge og indvandrere; som et land, der bestandig ligger i toppen af internationale målinger af livskvalitet; og som et land, der lærte at overtage det bedste fra Nordamerika og Europa og kasserede det værste. Er Canada en model for resten af verden i en tid, hvor der er mangel på forbilleder? Eller bliver Canadas høje renommé holdt oppe af myter, som canadierne selv har skabt om deres samfund som modsætningen til USA?

2311-105

Danmarks sprog over sø og land

— **TID:** 26/3, 1 søndag, kl. 10.30-14.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Skoler og medier har i flere hundrede år brugt københavnsk som rettesnor for rigtigt og forkert dansk; uden at skelne klart mellem skrift og tale. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog. Vestjysk, sønderjysk og sydsjællandsk er så godt som ukendt for andre end dem, der taler dialekterne, og får sjældent plads i offentlig tale. Tiden er inde til at øge fokus på forskellene og glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

2311-050

Syv myter om demokrati

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Jørgen Møller, professor i statskundskab, Aarhus Universitet, og Svend-Erik Skaaning, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Stormen på den amerikanske kongres den 6. januar 2021 kom som et chok for hele verden. Men de voldsomme begivenheder er blot en del af en verdensomspændende demokratisk krise. I Mali, Thailand, Tyrkiet og Venezuela er demokratiet allerede brudt sammen, og det vakler faretruende flere steder i Europa og i USA, verdens ældste repræsentative demokrati. Er vores mindst ringe styreform virkelig i så dårlig forfatning? Aftenen tager de væsentligste påstande om demokrati under kritisk behandling og viser, hvordan disse udbredte forestillinger helt eller delvist savner et solidt grundlag – de er myter. Forelæsningen er baseret på bogen 'Syv myter om demokrati' (Aarhus Universitetsforlag).

2311-113

Hvor er verden på vej hen? Mød Clement Kjersgaard

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17:30-19:15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

Krigen i Ukraine er den seneste i en række af voldsomme begivenheder, som har rystet verden. Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og nye problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det. Clement (f.1975) tog sin første universitetsgrad på Universitetet i Oxford. I 2002 grundlagde han nyhedsmagasinet RÆSON og i 2021 historiemagasinet ÆRA. I 2004 blev han tv-vært for DR. Som kursist på Folkeuniversitetet kan du få et særligt tilbud på RÆSON. Se mere på hjemmesiden.

2311-334

Det svenske eksperiment – mellem foregangsland og skræmmebillede

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Johan Varning Bendtsen, journalist og Skandinavien-korrespondent, Kristeligt Dagblad

Sverige står i et vadedsted. Efter årtier som humanitær stormagt, demokratisk duks og feministisk forbillede sker der i disse år gennemgribende forandringer i det svenske samfund. Banderne skyder, militæret opruster, velfærden trænges tilbage, og identitetspolitikken vinder frem. Vores blågule broderland er ikke noget ubekymret glansbillede med IKEA-møblement, majstænger og hjemmekogt blåbærssuppe. Men hvad er Sverige anno 2023 så? Dét spørgsmål er udgangspunktet for aftenens foredrag, hvor journalist Johan Varning Bendtsen beretter om et land og en udvikling, som på en og samme tid er både fascinerende, inspirerende og – mener mange – helt vildt skræmmende.

2311-470

Ambassadøraften – klima

TID: 30/3, 1 torsdag kl. 19:45-21:30

PRIS: 50 kr.

UNDERVISERE: Adrian Lema, afdelingsleder, DMI og Tomas Anker Christensen, klimaambassadør, Udenrigsministeriet

Verden og Danmark står i en klimakrise. Temperaturen stiger globalt og vandstanden i verdenshavene bliver højere med rekordfart. Global grøn omstilling er derfor en af de vigtigste, men også sværeste udfordringer, som verden står overfor. Det er Danmarks ambition at være et grønt foregangsland i den globale klimainsats. Som et led i dette har Danmark siden 2020 haft en klimaambassadør. Aftenen indledes med et oplæg om status på den globale klimasituation af Adrian Lema, afdelingsleder for Nationalt Center for Klimaforskning, DMI, og derefter kan du møde Danmarks klimaambassadør Tomas Anker Christensen, der vil fortælle om Danmarks arbejde for den globale grønne omstilling. Præsenteres i samarbejde med Udenrigsministeriet.

Er vi på vej til en ny verdensorden? Lektor Camilla Tenna Nørup Sørensen stiller skarpt på Arktis og Asien. Se side 8.

2311-150

Velfærdsstatens udfordringer

TID: 17/4, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der er nok udfordringer at få øje på i velfærdsstaten. Udbyttesagen og Britta Nielsens svindel i Socialstyrelsen er fundamentale tillidsbrud. Digitaliseringen vil føre til færre job til ufaglærte og i servicesektoren, hvilket kan skabe øget arbejdsløshed og ulighed. Og globaliseringen, den frie bevægelighed og konkurrencestaten har i stigende grad udhulet idéen om den universelle velfærdsstat, hvor alle har ret til det samme uanset indkomst. Så hvor er vi egentlig på vej hen? Kan vi løse velfærdsstatens udfordringer – og beholde velfærden?

- 17/04: Mere kontrol eller tillid?** Gert Tinggaard Svendsen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 24/04: Opgør med de universelle ydelser?** Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet
- 01/05: Udsyn – velfærdsstaten udenfor Danmarks grænser.** Carsten Jensen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/05: Hvordan tackler velfærdsstaten den digitale økonomi?** Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet
- 15/05: Hvordan påvirker EU-samarbejdet velfærdsstaten?** Lars Hovbakke Sørensen og lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

2321-256

Danmarks fremtid

TID: 6/9 kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og tårnhøj inflation. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få økonomien på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Seks af landets største eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

- 06/09: Demokrati.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 13/09: Økonomi.** Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 20/09: Sundhed.** Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi og politik, Syddansk Universitet
- 27/09: Klima.** Jørgen Elmeskov, fhv. rigsstatistiker og medlem af Klimarådet
- 04/10: Integration.** Kristina Bakkær Simonsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/10: Sikkerhedspolitik.** Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

2321-022

Indblik i Europa

TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Krig i Ukraine. Flygtningestrømme. Et nyt sikkerhedspolitisk landskab. Inflation og stigende renter. Energipriser på himmelflugt. Skovbrande, hedebløjer og voldsomt vejr. EU's værdier under pres. Udfordringerne i Europa er til at få øje på i disse tider. Ofte siges det, at det europæiske samarbejde styrkes af dets kriser. Vil det også gøre sig gældende denne gang? Kan Europa løse udfordringerne og fortsat gøre sig gældende i det 21. århundrede? Hvad skal der til? Få en aktuel introduktion til nogle af de største udfordringer i Europa lige nu.

- 04/09: Sikkerhed og forsvar.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/09: Økonomi.** Philipp Schröder, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 18/09: Flygtninge og migranter.** Hans Lucht, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 25/09: Energi.** Trine Villumsen Berling, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 02/10: Klima.** Jesper Theilgaard, meteorolog, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 09/10: Værdier under pres.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2321-181

Indien

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Indien er i dag helt uomgængelig på verdenskortet både politisk, økonomisk, religiøst og kulturelt. Landet var i 200 år reduceret til det britiske imperiums juvel, og først i 1947 fik inderne, med Gandhi i spidsen, selvstændighed. I dag er Indiens økonomi verdens fjerdestørste, og landet realiserer verdens største demokrati. Samtidig udgør de 1,4 mia. indere en femtedel af verdens befolkning, og et sådant antal taler med stor vægt. Det store land kan synes fremmedartet og vanskeligt at nærme sig. Tænk bare på det ekstravagante bygningsværk Taj Mahal, på kastesystemet eller de religiøse yogier. Det er spændende og dragende. Men overvej samtidig, hvad det betyder, når et så stort land har atomvåben, og 40 % af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen. Få en lille bid af Indien med seks forstandige forskere.

- 06/09: Indiens historie – fra vedisk kultur til i dag.** Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 13/09: Indiens politik og økonomi i dag – nationalt og internationalt.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/09: Indernes hverdagsliv – kastesystemer, køn og livsstadier.** Peter Johansen, projektleder, Asia House
- 27/09: Indien og hinduisme – ritualer og tilbedelsesformer.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 04/10: Indien og de forskellige kulturer – punktnedslag i kunst og arkitektur.** Lars Sand Kirk, lektor og arkitekt
- 11/10: Indien i Danmark – hvem, hvor og hvad?** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2321-066

En ny kurs for Tyskland?

TID: 23/10, 4 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Efter 15 år med Angela Merkel som kansler overtog Olaf Scholz og den såkaldte 'trafiklys-regering' magten i Tyskland i slutningen af 2021 – et lederskab, som straks blev sat på prøve af den russiske invasion af Ukraine få måneder senere. Øverst på dagsordenen stod blandt andet Tysklands dybe afhængighed af russisk gas og moderniseringen og styrkelsen af det tyske forsvar, som i mange år har været underfinansieret. Vi dykker ned i nogle af de vigtigste aktuelle udfordringer for vores naboland mod syd. Kan Tyskland fortsat betragtes som Europas økonomiske lokomotiv? Hvilke konsekvenser har det historiske kursskifte i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i Tyskland og for resten af Europa? Hvordan ser det indenrigspolitiske landskab ud anno 2023? Og hvordan står det til med det dansk-tyske forhold i grænseregionen?

- 23/10: Økonomi og arbejdsmarked.** Janine Leschke, professor MSO, Copenhagen Business School
- 30/10: Indenrigspolitik.** Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School
- 06/11: Udenrigspolitik.** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universit t Flensburg
- 13/11: Det dansk-tyske forhold i grænseregionen.** Martin Klatt, senior researcher, European Centre for Minority Issues

2321-028

Demokratiets krise og den nye konservatisme

TID: 23/10, 8 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivs-krise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende h jrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. Foretagsr kken vil belyse aktuelle udtryk for denne udvikling i otte forelæsninger, der med f elles udgangspunkt diskuterer forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise.

- 23/10: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 30/10: Autokratiske tendenser på Balkan.** Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO
- 06/11: Kommet for at blive? Demokratiske krisetegn i Storbritannien efter Brexit.** Casper Sylvest, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 13/11: Tyskland: stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universit t Flensburg
- 20/11: Antidemokratiske tendenser i Visegr d-landene.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 27/11: Det splittede USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 04/12: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 11/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2321-010

Store samfundst nkere

TID: 23/10, 7 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

En idé kan ændre verden markant. Vort samfund i dag bygger på idéerne fra de største samfundst nkere gennem tiden. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede det moderne liv. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundst nkeres personlighed, deres banebrydende idéer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på eftertiden.

- 23/10: Niklas Luhmann.** Lars Qvortrup, professor i uddannelsesvidenskab ved DPU, Aarhus Universitet
- 30/10: Michel Foucault.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
- 06/11: Pierre Bourdieu.** Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet
- 13/11: Slavoj   ek.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/11: Zygmunt Bauman.** Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet
- 27/11: Axel Honneth.** Antje Gimmler, professor i filosofi, Aalborg Universitet
- 04/12: Ulrich Beck.** Mads P. Sørensen, seniorforsker i statskundskab, Aarhus Universitet

2321-147

Rusland under Putin

— **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Hvad betyder krigen for det store antal russere bosat uden for Ruslands grænser? Og for den digitale hybridkrig, som Rusland allerede har ført over for udlandet igennem en årrække? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Vær med, når fagfolkene dissekterer Rusland under Putin.

23/10: Russisk selvforståelse: Fra Peter den Store til Putin. Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold

30/10: Nedstigende magt. Putin-Ruslands økonomiske svækkelse. Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksportkredit

06/11: Medier og censur i Rusland. Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet

13/11: Putins greb om magten: udfordringerne indadtil. Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

20/11: Ukrainekrigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa. Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

27/11: Rusland i Mellemøsten. Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab

04/12: Russisk militarisme. Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

11/12: Putin og russiske folkefæller i det nære udland. Jonas Gejl Kaas, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet

2321-072

USA bag facaden

— **TID:** 24/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Billederne fra stormen på Kongressen sidder stadig på nethinden. Punktummet for Trumps tid ved roret var dramatisk og blev et billede på splittelsen i det amerikanske samfund. Og udfordringerne står i kø for præsident Biden i den sidste del af valgperioden. Økonomien er bl.a. hårdt presset af inflationen og krisen på energimarkedet. De racerelaterede konflikter fortsætter. Krigen i Ukraine har skabt nye udenrigspolitiske udfordringer. Og principielle emner såsom abortlovgivningen bliver taget op i en højesteret, der er tippet til republikanernes fordel. Fortsat selv listen. En række af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på det amerikanske samfund.

24/10: Hvad er Biden lykkedes med? Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

31/10: Det splittede USA. Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet

07/11: Retssystemet – en politisk kampplads. Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet

14/11: Den amerikanske kamp om klima, teknologi og demokrati. Vibeke Schou Tjalve, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

21/11: De racerelaterede konflikter. Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

28/11: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden. Jakob Sinding Skøtt, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium

05/12: Er USA's økonomi i krise? Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

2321-033

Rundt om Japan

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Det er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsningsrækker går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk arkitektur? Vi skal også kigge nærmere på smagene i det japanske køkken, introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

25/10: Japans historie: kejsere, samuraier, krig og fred. Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

01/11: Japansk arkitektur og rumopfattelse. Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Kunsthøgskolen i København

08/11: Smagen i det japanske køkken. Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevarerinnovation, Københavns Universitet

15/11: Japansk filmkunst. Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

22/11: Religion i Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

29/11: Murakamis Japan. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

SE SIDE 96

Gratis: Prøv 3 måneders
abonnement på Vid&Sans

2321-150

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Dagen sætter fokus på både årsagerne til og konsekvenserne af landets sammenbrud og ser på de aktuelle udfordringer i dets efterfølgerstater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigen i 1990'erne og start-2000'erne og ser på deres økonomiske, sociale og politiske konsekvenser, og vi retter blikket mod opbygning af nye nationalstater og de problemer, denne proces skabte i hver af de syv nye stater. Afslutningsvis dykker vi ned i de aktuelle udfordringer i landene og ser på bl.a. deres nuværende forhold til hinanden og mulighed for EU-medlemskab.

2321-018

Sprogdetektiv – når sproget fælder mordere og terrorister

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mads Christiansen, lektor i sprog, Aalborg Universitet

Kan man fange mordere og terrorister ved hjælp af sproglige analyser? Ja, er det korte svar, og derfor anvender FBI ofte sprogligt materiale i sin efterforskning, bl.a. e-mails og sms'er. For ingen mennesker skriver eller taler helt ens, og derfor kan sproget give et værdifuldt fingerpeg om, hvem der står bag fx et anonymt trusselsbrev. Dagen giver en introduktion til sprogligt bevismateriale i efterforskning og retssager. Der gives løbende eksempler på danske og udenlandske sager, hvor sproget har bidraget til at fælde gerningsmanden.

2321-012

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smilenes størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

2321-025

Iran

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

Opdag et land, der hele tiden har verdens bevågenhed. Vi hører til staidighed om atomaftalen, om Irans forhold til Vesten og de arabiske nabolande. Landet har været hårdt ramt af sanktioner og haft svært ved at håndtere coronapandemien, så den menige iraner er blevet fattigere og mere forarmet end nogensinde. Hvordan har landet udviklet sig siden den iranske revolution i 1979? Hvad er den aktuelle politiske situation, og hvilken plads har Iran i den geopolitiske dagsorden? Hvordan ser det ud med menneskerettighederne i landet? Og hvordan er det lige med kvinders stilling i det islamiske land? Efter forelæsningerne kan du høre mere om rejser til Iran med rejsebureauet Viktors Farmor. Se mere side 15 og 35.

Få inspiration til dit arbejdsliv
– heldagskurser på
Moesgaard Museum

SE SIDE 23.

Opdag verden

Eventyrrejse i Marokko

12 dages eventyr i Marokko. Magisk stemning, bazarer og Yves Saint Laurents have i Marrakesh. Vi bor på stemningsfuld riad tæt på den livlige Djema El Fna-plads. Labyrintiske gader og frokost i gammelt palads i Fez. Rundtur i legendariske Casablanca og hovedstaden Rabat. Vi overnatter ved en sø i skøn natur og møder berberkulturen. Til sidst en fridag i Marrakesh. Max 16 deltagere.

12 dage halvpension · 12.990 kr.

8. februar · 14. marts · 20. marts · 11. okt · 18. okt.

20 år
med
rejser i
JORDAN

Jordans højdepunkter

På opdagelse i Mellemøstens skatkammer. Sagnomspundne Petra blev hugget ud af klipperne for 2000 år siden – vi sætter to dage af til at udforske det fantastiske sted. Jerash har templer, teatre og mosaikker fra romersk tid. Vi ser borge i ørkenen øst for Amman. Fra Nebo-bjerget skuer vi ud over det forjættede land. Og vi er på ørkensafari i Wadi Rum og kan flyde i Det Døde Havs salte vand.

8 dage halvpension · fra 11.990 kr.

19. feb · 5. mar · 26. mar · 2. apr · 9. apr · 23. apr m.fl.

NY
REJSE

På sporet af Egypten

En rejse gennem Egyptens rige historie. På rejsen ser vi Tut Ank Amons fantastiske skat. Vi opdager kontrasten mellem det moderne, travle Cairo og det smukke og landlege Luxor, hvor man fortsat pløjer markerne med okser – præcis som man kan se det på billederne i de gamle grave. Vi skal også til Aswan, hvor vi sejler rundt om granitøerne i felukka.

13 dage · halvpension · max 17 deltagere · 18.990 kr.

19. til 31. marts · 23. april til 5. maj

Jordan og Israel

Spændende kombination af to nabolande. I Jordan har vi god tid til at opleve verdensvidunderet Petra. Wadi Rum ørkenen er en særlig stor oplevelse, og borgen Ajlun, bygget til forsvar mod korsridderne, er en lille perle. De bibelske steder ligger tæt på ruten: Jerusalem, Bethlehem, Nazareth, Genesareth sø. Vi besøger også Masadaklippen, hvor jøderne holdt stand i 3 år.

12 dage · halvpension · fra 19.990 kr.

25. jan · 15. feb · 1. mar · 20. mar 9. apr · 23. apr · 3. maj m.fl.

Viktors Farmor har danmarks største udbud af rejser i Mellemøsten:

Marrakesh og ørkenbyerne

11 dage · 13.990 kr.

2. april · 12. oktober

Jordan rundrejse

12 dage fra 17.490 kr.

12. marts · 19. marts

Israel rundrejse

12 dage · fra 20.490 kr.

12. februar · 19. marts

Kontrasternes Israel

12 dage · 19.990 kr.

30. april · 14. maj

Mindre grupper
Danske rejseledere

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

86 22 71 81
www.viktorsfarmor.dk

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2311-281

Den retoriske værktøjskasse

— **TID:** 23/1, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikatør.

23/01: Introduktion til retorikkens verden. Mette Sejersen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus universitet

30/01: Forberedelse, der fremmer dit nærvær. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

06/02: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

13/02: Retorisk argumentation. Ida Borch, kommunikationsrådgiver, Orator og ekstern lektor i kommunikation, Copenhagen Business School

20/02: Tekster, der rykker. Mette Sejersen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus universitet

27/02: Fortællinger, der gør en forskel. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

2311-202

Juraen i din hverdag

— **TID:** 25/1, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Alle er lige for loven, men langt fra alle har samme forståelse for de til tider kringlede paragraffer, der danner den retslige ramme om vores liv som borgere i det danske samfund. Bliv klogere på loven og de specifikke situationer, mange af os kommer til at stå i på et tidspunkt i tilværelsen. Om det så gælder testamentet, skilsmissem, købet af drømmeboligen, dine rettigheder som forbruger eller juridiske forhold omkring ansættelse.

25/01: Familieret. Charlotte Snorre Beck, advokat, Njord Law Firm

01/02: Arveret og fuldmagter. Charlotte Snorre Beck, advokat, Njord Law Firm

08/02: Lejeret. Daniel Skov, ph.d.-stipendiat i jura, Syddansk Universitet

15/02: Forbrugerret. Thomas Faust Ryborg, jurist og områdechef, Forbruger og Erhverv, Nævnenes Hus

22/02: Ansættelsesret. Leif Donbæk Thomsen, advokat og teamleder, HK

2311-236

Lær fra dig

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Skal du i gang med at undervise? Vil du vide, hvordan mennesker lærer? En ting er sikkert; du kan ikke bare fortælle, hvordan det hele hænger sammen. Du skal derimod tilrettelægge en proces, hvormed andre kan tilegne sig viden og færdigheder på egne præmisser. På denne workshop bliver du præsenteret for forskellige tilgange til læring, herunder dybdelæring, transformativ og problembaseret læring, og du får teknikker og greb til at udvikle dit eget undervisningsforløb. Gå herfra med en større bevidsthed om din egen rolle som faglig formidler og facilitator af andres læreprocesser, og forståelse for dine kursister eller studerendes behov.

2311-237

Innovation – kreativitetens vej til nyskabelse

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Arne Stjernholm Madsen, ph.d. og tidl. innovation manager hos Novo Nordisk, Stjernholm Strategic Innovation

På dette kursus stiller vi skarpt på begrebet innovation, som det udspiller sig i organisationer. Hvordan opstår innovation? Hvad sker der egentlig, hvad er processen? Hvilke roller spiller kreativitet, entreprenørrånd og kulturen i organisationen? Kan man hjælpe innovationen på vej med kreative teknikker eller ledelsesgreb? Vi gennemgår teori, diskuterer cases fra virkeligheden og prøver selv kræfter med udvalgte teknikker.

2311-079

Mødefacilitering

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødedeltagelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Dagen introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper og henvender sig til alle med mødeansvar.

2311-238

Agil ledelse

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych. og ph.d.-studerende, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at lede agilt? Hvordan udvikler man agile ledelseskompeter, der gør en i stand til at håndtere det uforudsete – og sikre høj performance og produktivitet i egen organisation? Til dette kursus går vi i dybden med spørgsmål som disse og stiller skarpt på, hvordan du kan arbejde med agile teams, kulturer og organisationer i din ledelsespraksis. Til kurset vil du blive præsenteret for forskellige aspekter af agil ledelse. Du vil i denne forbindelse få svar på spørgsmål såsom: Hvad er agil ledelse, og hvorfor bør du mestre denne ledelsesdisciplin i din praksis? Hvad skal der til for at opbygge et agilt mindset? Hvordan leder du et agilt team? Hvordan går du fra en nulejls- eller performancekultur til en læringskultur i din organisation?

2311-239

Lær fra dig online

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Stadig mere undervisning og træning flyttes online, og det kræver en gentænkning af undervisningens form og indhold. På denne workshop bliver du præsenteret for formater som online, hybrid og blended samt synkron og asynkron undervisning, og du kommer til at forholde dig til, hvilke formater der egner sig bedst til din målgruppe, dit indhold og din kontekst. Undervejs bliver du introduceret for greb og digitale værktøjer, der sætter dig i stand til at skabe interaktion, variation og individuel læring på distancen. Vi kommer til at prøve læringsteknologier af, så medbring en bærbar pc eller mobiltelefon.

2311-071

Forandringsledelse uden forandringslede

— **TID:** 1/3, 3 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Hanne Jessen Krarup, advokat, ledelsesrådgiver og master i ledelses- og organisationspsykologi

Forandringer lurar konstant. De har et blakket ry og udfordrer din hverdag som leder og som medarbejder. Men hvor stammer forandringsleden fra, hvordan skal du gribe forandringsprocessen an, og hvordan ager du som forandringsleder? På kurset kigger vi på tre indbyrdes afhængige parametre, som alle skal tilgodeses, hvis forandringsprocessen skal lykkes. Få indblik i en integrativ tilgang til forandringsledelse, der gennem både tankeværktøjer og konkrete handleværktøjer forbedrer oddsene for succesfulde forandringer betragteligt.

01/03: Mellem management og leadership

08/03: Kig indad, før du handler udad

15/03: Medarbejdermotivation og -involvering

2311-029

Fokus – sådan skaber du gode arbejdsbetingelser for din hjerne

— **TID:** 20/3, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

Har du tankemylder, kæmper du med at koncentrere dig om det, du er i gang med, og har du svært ved at være ordentligt til stede, når du er sammen med andre mennesker? Hopper du ofte frem og tilbage mellem idéer, opgaver og aktiviteter? Er du træt af at lave overspringshandlinger, og får du sjældent gjort ting færdige? Denne aften kan du få inspiration og værktøjer til at skærpe dit fokus og holde opmærksomheden ét sted ad gangen.

2311-357

Ledelse med mening og identitet

— **TID:** 7/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Leif Lyder Jensen, ledelses-konsulent, Lean, Life & Leadership

Nutidens ledelsesform er i de fleste organisationer styret af budgetter, måltal og standarder, hvilket mange unge medarbejdere opfatter som begrænsende for deres muligheder og udvikling. Desuden har du måske oplevet, at dine unge medarbejdere stiller krav om 'ubegrænsede' muligheder, selvom du nok mener, at de stadig mangler noget på kompetencer og erfaring. Kom og hør baggrunden for, at de unge efterspørger 'ubegrænset' fleksibilitet samt søger fuld fokus på egen involvering og udvikling, og hvordan mening og identitet i fremtiden er nøglen til at skabe ansvarlighed og fokus hos de unge medarbejdere. Få forståelse for og inspiration til at anskue ledelse på en måde, der er drevet af den seneste samfundsudvikling - og hør konkrete bud på, hvordan mening og personlig identitet kan integreres gennem en bredere ledelsesforståelse.

2311-072

Arbejdsrelationer og relationsarbejde

— **TID:** 22/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Arbejder du som leder, projektleder eller konsulent? Sidder du for bordenden i mange forskellige processer, der har med mennesker at gøre - det kan være alt fra møder og medarbejderudvikling til projektførelse, rekruttering og afskedigelser? Forelæsningskaster lys over, hvordan man kan arbejde med processer, der involverer mennesker, som skal ledes fra et sted til et andet. Det kan fx være, når to eller flere mennesker skal samarbejde om at løse en arbejdsopgave. Med afsæt i organisationspsykologiske teorier præsenteres nye metoder og værktøjer, der kan give os farbare veje at gå. Få bl.a. indblik i værktøjerne 'Håndslag' og 'Klar Tale', der kan hjælpe os med at lave aftaler, der forpligter - og få os til at kommunikere klart, når aftalerne alligevel ikke overholdes.

2311-036

Den effektive rådgiver

— **TID:** 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Helle Petersen, ph.d. i forandringskommunikation og master i organisationspsykologi

Hvem kender ikke oplevelsen af at stå forundret og frustreret tilbage efter en rådgivning? Dit input var fagligt vigtigt, men hvad var det, der gjorde, at kunden ikke virkede engageret, og måske heller aldrig kommer til at følge dine råd? Få inspiration, viden og værktøjer til at gøre en forskel som rådgiver, uanset om du rådgiver inden for jura, økonomi, IT, kommunikation, HR eller noget helt sjette. Få gode råd til, hvordan du skærper din gennemslagskraft, så du bliver hørt, og din rådgivning virker strategisk, retorisk og psykologisk.

2311-240

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

— **TID:** 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådan er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion - vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente og afgørende for samarbejde, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empathiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden. Når du har kontakt med din empati og compassion, er det også langt lettere at udvikle dit etiske kompas som hjælp til at navigere i en kompleks verden.

2311-427

Sådan får du en sund privatøkonomi

— **TID:** 28/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiell rådgiver og stifter af Boovot

I de tider vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at få lagt fundamentet for en sund økonomi og opnå værktøjerne til økonomisk frihed resten af livet. Uanset hvor i livet du befinder dig. Lær på en forståelig og overskuelig måde alt det, du ikke lærte i skolen eller fik med hjemmefra om økonomi. Du skal heller ikke vide alt for at styre din økonomi. Men det er vigtigt at vide det, som er nødvendigt, for at du kan stille de rigtige spørgsmål og tage de bedste beslutninger for dig og din økonomi. Derudover vil du få viden om, hvilke faktorer der skaber og styrer din privatøkonomi, og du vil blive bedret til at se de økonomiske muligheder og udfordringer og lære at udnytte dem til din fordel.

2311-241

Den effektive ledergruppe

— **TID:** 17/4, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling og ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT ApS

Et lederteam er for organisationen, hvad et hjerte er for menneskekroppen. Hvis ikke hjertet fungerer, kan man reparere nok så meget på resten af kroppen, uden at det afhjælper symptomerne. Hvis det skal lykkes at udvikle kompetente og bæredygtige organisationer, må lederteamet stå sammen om den værdi, de skal skabe for organisationen og for sig selv som ledergruppen. Visionsledelse og selvledelse er helt centralt i dette, ligesom det at dyrke en kultur, som får organisationen til at lykkes med det, den er sat i verden for, og som styrker både arbejdsglæde og sammenhængskraft. Få indblik i forskning bag det effektive lederteam og konkrete metoder til arbejdet med dette.

2311-261

Nudging og adfærdsindsigter

TID: 24/4, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jesper Elbæk Jensen, behavioural analyst, iNudgeyou

Hvordan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtigt og køre sikkert i trafikken? Nudging er et værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. I praksis kan det fx være farvede fodspor på gaden, der fører til en skraldespand. Nudge-tilgangen bygger på indsigt fra adfærdsøkonomien og kognitiv psykologi, der viser, hvordan det er muligt at påvirke adfærd uden brug af, eller som supplement til, de klassiske reguleringsstrategier: information, incitamentsstyring og direkte regulering. Bliv klogere på nudge-tilgangen til adfærdsforandring i teori og praksis.

2311-304

Tør du stole på din intuition? Om intuition – i livsledelse og lederliv

TID: 24/4, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Mette Møller, cand.psych.aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet, som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv i vores liv og i vores organisationer ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet, give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvad du kan bruge den til.

2311-243

Sådan får du skarpe tanker

TID: 8/5, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISERE: Louise Meldgaard Bruun, specialpsykolog i psykiatri, ekstern lektor ved medicin, Aarhus Universitet, og Line Kirstine Hauptmann, psykolog og specialist i klinisk neuropsykologi, ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Hjernen og tænkningen er i gang hele tiden og udfordres af de betingelser, vi giver den. Tænkningen og de kognitive processer påvirkes af, hvordan vi lever, arbejder og sover. Præcis som resten af kroppen. Forskning viser, at det er muligt at styrke kognitionen og booste hjernens processer og derved blive bedre til at holde opmærksomheden, huske nyt og løse problemer. Aftenen henvender sig til alle, der ønsker at få mere viden om, hvordan vores tænkning fungerer, og indblik i, hvordan man med konkrete teknikker og strategier kan forbedre koncentrationsevnen, holde overblikket og styrke problemløsningsevnen. Forelæsningsen tager afsæt i bogen 'Skarpe tanker – styrk dine kognitive færdigheder' (Dansk Psykologisk Forlag).

2311-242

Naturcoaching og strategisk storytelling i skoven

TID: 22/4, 1 lørdag, kl. 09:30-16:00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Hørhaven, Ørneredevej 25

UNDERVISER: Trine Vendelboe Juul, indehaver af Storywalks, naturcoach og strategisk storyteller

Mennesket adskiller sig fra dyr i dets længsel efter og evne til at skabe mening ved bl.a. at kunne erindre fortiden og forestille sig fremtiden. Vi har brug for meningsskabelsen for at opretholde eksistentiel trivsel og tilfredshed – ikke mindst i arbejdslivet, som udgør en vigtig del af vores identitet. Derfor er arbejdet med vores kernefortællinger helt essentielt, hvis vi vil forstå og skabe sammenhæng i vores liv. En kernefortælling er en rejse, der knytter fortid, nutid og fremtid sammen og viser vores udvikling over tid. Med vandring og naturen som metode og ramme åbner vi for de dybere refleksioner, der kan bringe os tættere på os selv, vores identitet og vores kernefortællinger. Vi vandrer ud i skoven for at finde ind til kernen i os selv og vores fortællinger.

2321-063

Skriv professionelt

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervsmæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Fem forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du får gode skrivevaner, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til brugen af argumentationsteknikker.

- 04/09: Konkretiser din idé.** Annette Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen
- 11/09: Få gode skrivevaner – skriv gode tekster.** Mikkel Hvid, journalist, cand.mag. i dansk
- 18/09: Skriv fejlfrit.** Richard Madsen, adjunkt i anvendt lingvistik, Aalborg Universitet
- 25/09: Skriv velargumenteret.** Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik
- 02/10: Skriv til websites.** Nanna Friis, forfatter og cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

2321-117

Positiv psykologi i ledelse

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: Hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Det er givet, at vi må stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejds-sammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i centrale aspekter af den positive psykologi i en arbejdslivssammenhæng. Hvilken rolle spiller motivation? Hvordan skaber man en robust arbejdskultur? Hvordan påvirker stress og coping fællesskabet? Hvordan oparbejdes positiv styrkebaseret ledelse? Og er mindfulness et godt værktøj til stresshåndtering?

- 05/09: Positiv psykologi og motivation.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 12/09: Styrkebaseret ledelse.** Jesper Schack Clausen, styrkebaseret underviser og positiv psykologisk coach, Styrkeleder.dk
- 19/09: Kollektiv stress og kollektiv coping.** Tanja Kirkegaard, adjunkt i psykologi, Aarhus Universitet, og medlem af Tænketanken for Bæredygtigt Arbejdsliv
- 26/09: Kreativitet, humor og innovation på arbejdspladsen.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 03/10: Mindfulness og stresshåndtering.** Jesper Dahlgaard, docent og forskningsleder i Program for Krop og Mental Sundhed ved Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, VIA UC, og lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 10/10: Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed

2321-223

Ledelsespsykologi

— **TID:** 12/9, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Organisationers udfordringer i en stadig mere globaliseret verden kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i alle sammenhænge, hvor vi lever vores liv.

- 12/09: Ledelsesevaluering: skab udvikling på baggrund af data.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director i Ennova
- 19/09: Ledelse og bæredygtighed.** Simon Elsborg Nygaard, erhvervspsykolog, ph.d. i bæredygtighedspsykologi og ekstern lektor, Aarhus Universitet
- 26/09: Ledelse og kreativitet.** Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych., tidl. ledelseskonsulent, LEAD og ph.d.-studerende ved psykologisk institut, Aarhus Universitet
- 03/10: Ledelse og coaching.** Jens Møller, senior HR and management consultant
- 10/10: Ledelse af motivation.** Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych. og ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet

2321-246

Styrk vovemod, virkelyst og handlekraft gennem dialog – få inspiration til dine professionelle samtaler med Søren Kierkegaard som guide

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, forfatter, ledelsescoach MBC og tidligere adjunkt i ledelse, Københavns Professionshøjskole

Stift bekendtskab med 'Den Kierkegaardske GPS', som er en samtaleguide, der inviterer til dialog om det væsentlige, og som rent praktisk viser vej gennem samtaleens mange mulige landskaber. Hvad end du er leder, coach, vejleder eller noget fjerde, får du som dialogholder inspiration til, hvordan du kan bidrage til en stærkere fornemmelse af eksistentielle værdier, til at styrke vovemod, virkelyst og handlekraft i organisationen. Målet med denne tilgang til samtaler er, at du som dialogholder opbygger et bevidst repertoire af spørge-, lytte- og refleksionsmåder, som sætter dig i stand til at hjælpe dialogpartneren til at komme i dybere kontakt med dét, der virkelig betyder noget i vedkommendes (arbejds)liv.

2321-120

Pausen under pres – pausens betydning for hjernen, læring og trivsel

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Pausen er under pres. Vi halser gennem livet uden virkelig at stoppe op. Vi bliver stressede og syge, vi lærer og arbejder dårligere – hele vores kognitive potentiale lider under dette evige jag. Vi bilder os ganske vist ind, at vi stopper op og giver plads til os selv, men gør vi nu også det? Vi ser nærmere på vores kognitive funktioner og vores læring. Vi vil behandle konsekvenserne af den pauseløse hverdag. Og først og sidst: Vi vil tage fat i den ægte pause, hjernepausen, og dens betydning for vores dagligdag og tankevirksomhed. Deltagerne vil få masser af råd og teknikker til at få lagt pauser ind i hverdagen – trods tidspres og tidsnød.

2321-019

Ledelse opad – gør din chef til din bedste allierede

— **TID:** 10/10, 1 tirsdag, kl. 18.15-21.00
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISERE: Lene Flensborg, selvstændig erhvervspsykolog

Mange har den opfattelse, at ledelse kun kan gå én vej, nemlig nedad i organisationen. At ledelse kun er noget, man udøver over for sine underordnede. Mange er ikke klar over, at ledelse kan gå i andre retninger, og mange ved ikke, om de kan eller må. Men sandheden er en anden, for en stor del af mellemlederens rolle er at lede opad. Få inspiration til, hvordan du udvikler en tillidsfuld relation til din chef, hvordan du får en bedre forståelse for din chefs præmisser samt til at få afklaret, hvad forventningerne er til dig som medarbejder eller mellemleder. Aftenen vil vise, at det er muligt at lede opad på en måde, hvor du udtrykker dine holdninger, arbejder for at sikre gode vilkår for din organisation og samtidig er loyal over for din chef.

2321-217

At tale med omtanke – den svære kunst og den livsvigtige kompetence

— **TID:** 11/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Poula Helth, ledelsesforsker, cand.scient.adm.

Har din kommunikation værdi for andre? Kommer du igennem med dine budskaber? Føler du dig hørt og set? Eller kommer du ikke igennem med det, der er vigtigt for dig? Aftenens emne handler om, hvordan man selv bliver forstået og er i stand til at finde mening i det, andre siger. Kommunikationsprocessen mellem mennesker er afgørende for at opnå glæde i livet. Sprog er både det talte og det kropslige. Vi opfatter det sagte, men også signaler og stemninger. Måske spørger man sig selv, om andre har forstået det, man siger. Man kan gøre sig umage og forsøge at sætte sig i modtagerens sted. Men nogle gange er man bare uenig, hvorfor det kan være svært at lytte med åbent sind. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'At tale med omtanke' (Samfundslitteratur).

2321-224

Dit etiske ståsted som leder

— **TID:** 25/10, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Busk, ejer og stifter, Etikos

På kurset får du mulighed for at undersøge dine egne etiske ståsteder som leder. Når du er leder, følger der også et etisk ansvar. Et ansvar for at dine egne handlinger som leder er etisk forsvarlige, og et ansvar for, at dem, du er leder for, er i stand til at handle etisk forsvarligt. Det er krævende og rummer vanskelige balancegange. Det er disse balancegange kurset vil styrke dig til at håndtere. På kurset får du indblik i dine egne etiske ståsteder. Du får trænet dine kompetencer i at håndtere etiske dilemmaer. Du bliver styrket i din dømmekraft. Kurset tager udgangspunkt i både moderne forskning i ledelse samt i den klassiske tænkning.

Lektor Helle Winther om kroppens sprog i professionel praksis. Se side 22.

2321-225

Kroppens sprog i professionel praksis

TID: 26/10, 1 torsdag, kl. 17.30-21.00

PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.

UNDERVISER: Helle Winther, ph.d. og lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet

Kroppens sprog har stor betydning for autenticitet, nærvær, empati, lederskab, relationskompetence og krisehåndtering i professionel praksis. Bevægelse og kropssprog er vores primære sprog. Ordenes strøm kan stoppes, men kroppen er altid i bevægelse – altid kommunikerende. Alligevel er kroppen, og ikke mindst bevægelsen, overset i psykologien. Gennem et kalejdoskop af forskningsbaseret teori og praksisnære fortællinger dykker vi denne aften ned i kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation. Hør, hvordan kroppens sprog kan bruges i undervisning, supervision og personlig udvikling i mangfoldige kontekster. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Kroppens sprog i professionel praksis' (Billesø & Baltzer) og foregår i en vekselvirkning mellem teori, bevægelse og dialog.

2321-093

Handlemod

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Peter Laut Matzen, cand.mag. i lærings- og forandringsprocesser

Hver gang vi står over for noget nyt og ukendt, banker hjertet lidt tungere. Maven snører sig lidt sammen og tankerne fortæller dig, at du skal blive, hvor du er. Disse reaktioner er helt almindelige og naturlige. Men reaktionerne hindrer os ofte i at tage meningsfulde nye skridt. Måske overvejer du at springe ud som selvstændig eller søge et nyt job, men det ukendte holder dig tilbage. Eller måske vil du gerne kunne sige tydeligt nej til ekstra arbejdsopgaver eller præsentere nye idéer til teammødet. Det kræver handlemod. Handlemod er evnen til at handle på trods af usikkerhed og utryghed. Med afsæt i teorier om bl.a. forandrings- og læringsprocesser og cases stiller vi skarpt på, hvad der hindrer os i at tage et nyt skridt, og hvilke strategier du kan bruge til at handle. Vi vil bl.a. arbejde med mod, motivation og naturlig modstand mod forandringer. Få ny viden og redskaber til at træne dit og andres mod til at handle.

2321-124

Den kreative hjerne

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Nogle mennesker er kreative, andre er det ikke. Men hvad er overhovedet kreativitet, og hvordan opstår kreativitet? Kom bag om hjernens 'hardware' og 'software', når vi dykker ned i begreberne kreativitet og kognition (tænkning) og kigger på selve læreprocessen. Hør om arbejdshukommelse, opmærksomhed, intuition, følelser, flow og stress og om IQ-begrebet i den kliniske og den bredere forstand. Alt sammen for at sætte kreativitet ind i en hjernesammenhæng. Kendte kunstnere som bl.a. van Gogh og Mozart vil blive diskuteret, men vi ser også på mindre kendte kunstnere som maleren Ovarfacci.

2321-035

Mere menneske, mindre management. Filosofisk inspiration til organisation og ledelse

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Tommy Kjær Lassen, ph.d. i anvendt filosofi og ekstern lektor i videnskabsteori, Copenhagen Business School

I en professionel og teknologisk ledelsestid er der mere end nogensinde brug for at styrke den menneskelige side af ledelse. Fremtidens ledelse er for den, der vil være menneske først og leder næst. Få mere af dig selv med i det personlige lederskab og i dit arbejdsliv, og styrk det professionelle engagement med metoder og indsigter fra praktisk filosofi. Denne dag præsenteres en række filosofiske emner til udvikling af ledelse og arbejdsliv. Lær at bruge filosofiens metoder til at få mere refleksion, indsigt og nærvær i det daglige arbejde.

2321-141

Arbejdslivets svære følelser

TID: 7/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jacob Thorsen, organisationspsykolog

Følelser i arbejdslivet kan være så uendeligt svært at tale og få helt greb om. Derfor reduceres arbejdslivets følelser for mange til bankende hjerter eller svedige håndflader. Men følelser i arbejdslivet er så meget mere end det, hvis vi bare lytter til og tager ved lære af dem. Denne aften er en fælles udforskning af arbejdslivets svære følelser igennem casehistorier iblandet teoretiske perspektiver. Aftenens ærinde er at tale arbejdslivets følelser frem og tage dem seriøst, men også at skille dem lidt ad, således at der igen kan komme orden i både vores eget, gruppens eller organisationernes følelsesliv. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Arbejdslivets svære følelser' (Akademisk Forlag).

2321-259

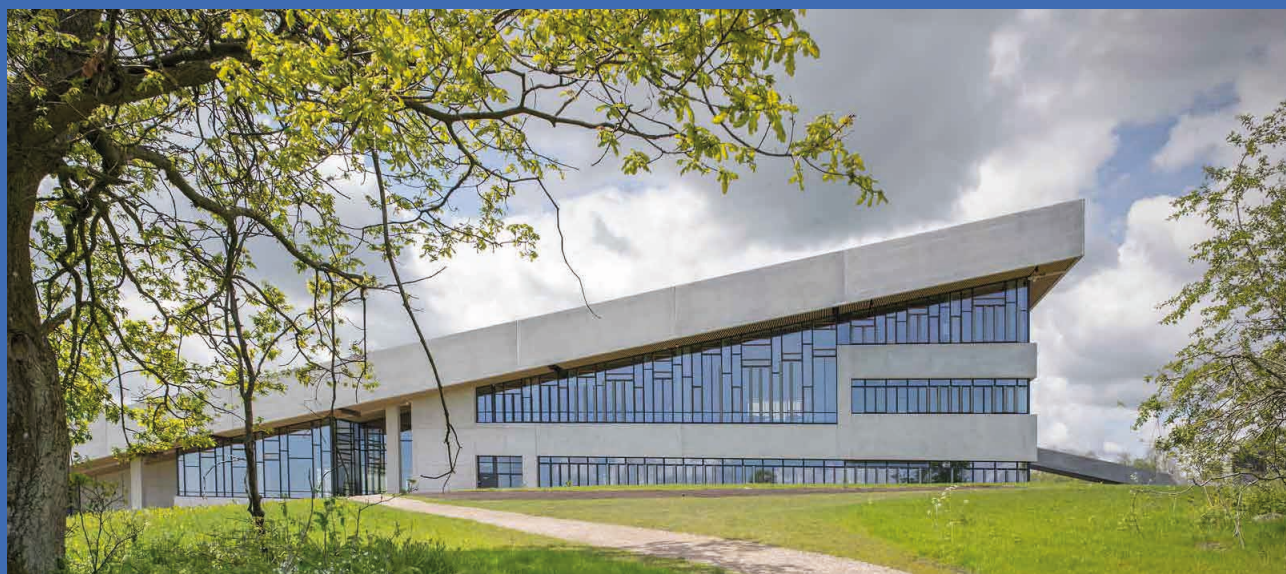
Forståelsesbaseret ledelse – meningsfulde perspektiver

TID: 11/12, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Antallet og omfanget af globale kriser er stigende, og disse kriser har i omfang, hastighed og sammenhæng ramt os med en styrke, som kalder på radikalt nye metoder til at finde brugbare løsninger. Forelæsningsen starter med at kortlægge veje til en bedre forståelse af dig selv, og af hvad der giver mening i dit liv. Derfra sættes der fokus på at forstå andre mennesker og til sidst sættes det hele ind i et nyt ledelsesparadigme, der anviser veje ud af de eksisterende kriser. Du vil blive introduceret til ledelsesfilosofien 'forståelsesbaseret ledelse' og de begreber, som denne er bygget op omkring. Til sidst gives der input til de konkrete ledelsesmæssige handlinger, under den forståelsesbaserede ledelsesfilosofi. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Forståelsesbaseret ledelse - meningsfulde perspektiver' der udkommer i foråret 2023.

Heldagskurser

– få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

Tilbring en lærerig dag i de smukke omgivelser på Moesgaard Museum, og få konkrete værktøjer inden for ledelse, kommunikation og konflikthåndtering, eller viden om, hvordan du skaber mere mening i arbejdslivet.

2311-458

Det meningsfulde arbejdsliv

— **TID:** 15/3, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1275 kr. inkl. frokost og kaffe

STED: Moesgaard Museum, lokale 301, Moesgård Alle 15

UNDERVISERE: Christian T. Lystbæk, lektor i organisation og ledelse, Aarhus Universitet, og Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Sundhedsstyrelsens rapport fra 2021 om 'Danskernes Sundhed' fortæller os, at det mentale helbred er i frit fald. Vi får stadig sværere ved at se meningen med det, vi foretager os. Der er brug for bæredygtige løsninger nu. Bliv klogere på, hvad vi i fællesskab, på den enkelte arbejdsplads, kan gøre ved situationen. Få noget at tænke over, værktøjer med hjem og noget at grine af: Gennem kurset bliver du inspireret til at forstå dig selv og de andre på måder, der giver selvindsigt, mening, skaber nye perspektiver og løfter dit eget dannelsesniveau. Kurset indeholder konkrete og meget let tilgængelige metoder til langsomt, men sikkert at udvikle dit og fællesskabets behov for stadig mere mening i arbejdslivet.

2311-391

Leder uden kasket

— **TID:** 22/3, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1275 kr. inkl. frokost og kaffe

STED: Moesgaard Museum, lokale 301, Moesgård Alle 15

UNDERVISER: Maibrith Kempa Jensen, ph.d. i ledelse, coach, WOHA

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Dagen introducerer dig for en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt for dig at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel.

Psykologi & sundhed

2311-160

60+ en ny begyndelse

TID: 23/1, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det er gået rigtigt op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

- 23/01: Den nye livsfase – når det er 'alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 30/01: Hold hjernen i gang.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 06/02: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre?** (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 13/02: Sociale relationers indvirken på sund aldring.** Kristian Park Frausing, cand.psych, ph.d.-studerende i aldring, Aarhus Universitet
- 20/02: Positiv psykologi og det meningsfulde liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 27/02: Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv.** Rikke Amalie Agergaard Jensen, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

2311-331

Hjernemad

TID: 23/1, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Kan vi spise os til et bedre mentalt helbred? Hjernemad er et nyt ord, der er dukket op i det offentlige rum. Det pointerer en vigtig sammenhæng mellem hjerne, kost, tarme og vaner, som tidligere har været overset. Vi ved det alle sammen godt – det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men det har ikke altid været en selvfølge, og vi glemmer det tit i hverdagen. Kom og få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen, vaner og mad.

- 23/01: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
- 30/01: Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 06/02: Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., aut. cand.psych., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 13/02: Tarmmikrobiomet og vores mentale sundhed.** Suzette Sørensen, senior scientist, Center for Klinisk Forskning, Sygehus Vendsyssel
- 20/02: Mindful spisning.** Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

2311-362

Hverdagslivets følelser

TID: 24/1, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hverdagslivet er ikke alene fyldt med sanseindtryk, gøremål, projekter og sociale relationer. Det er også præget af et væld af forskellige sindstilstande og følelser, som kan svinge fra alt mellem glæde, tristhed, sorg, mod, taknemmelig og lykke inden for bare en enkelt dag. Følelser er en iboende del af menneskers hverdagsliv og er uundgåeligt på spil i alt, hvad vi foretager os – både privat og i arbejdslivet. Få indblik i, hvad følelser er og betyder for os i hverdagslivet, når en række eksperter dykker ned i udvalgte temaer. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogen 'Hverdagslivets følelser' (Hans Reitzels Forlag).

- 24/01: Sorg.** Maja OConnor, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 31/01: Kærlighed.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 07/02: Skam.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 14/02: Stress.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 21/02: Glæde.** Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi
- 28/02: Kedsomhed.** Rasmus Johnsen, filosof of lektor, Copenhagen Business School
- 07/03: Mod.** Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

2311-163

Medicin på et semester

— **TID:** 25/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Lægevidenskaben vil altid være et felt i riven-
de udvikling, hvor der opdages sygdomme og
udvikles nye behandlingsformer. Hver dag ar-
bejder lægerne for at holde os sunde og raske
og praktiserer et grundigt detektivarbejde i
jagten på den rigtige diagnose eller behand-
ling. Dette arbejde kræver en grundlæggende
forståelse for mennesket, kroppens anatomi
og fysiologi, genetik, biokemi og meget andet.
Forelæsningsrækken er en tour de force gen-
nem medicin med seks førende eksperter. Start
her, og få en introduktion til de grundlæggende
områder, og bliv klogere på mennesket,
sundhed og sygdom.

- 25/01: Anatomi og fysiologi – hvordan er
kroppen opbygget?** Ole Bækgaard
Nielsen, institutleder og professor i
medicinsk fysiologi, Aarhus Uni-
versitet
- 01/02: Biokemi – hvad fortæller en blod-
prøve?** Anne-Mette Hvas, dekan og
professor, Aarhus Universitet
- 08/02: Immunologi – hvordan forsvaret
kroppen sig?** Christian Erikstrup,
lærestolsprofessor i klinisk immu-
nologi, Aarhus Universitet
- 15/02: Genetik – hvad fortæller dine gener?**
Uffe Birk Jensen, lærestolsprofessor i
klinisk genetik, Aarhus Universitet
- 22/02: Epidemiologi – hvem er det, der
bliver syge – og hvorfor?** Mette
Nørgaard, professor i epidemiologi,
Aarhus Universitet
- 01/03: Personlig medicin – kan behandling
tilpasses den enkelte?** Claus Højbjerg
Gravholt, professor i endokrinologi,
Aarhus Universitet

2311-166

En god mave- fornemmelse

— **TID:** 25/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De seneste år har forskningen i stigende grad
understreget vigtigheden af en sund og velfun-
gerende tarm. Tarmen har en utrolig kompleks
fysiologi, bl.a. har den sit helt eget nervesystem,
opsuger næringsstoffer og producerer hormo-
ner. Tarmens bakterieflora beskytter os mod
sygdomme og kan muligvis påvirke, om vi fx
bliver overvægtige eller udvikler kræft. Hør om
tarmsystemets opbygning, funktioner, sundhed
og sygdom, ernæringens betydning og om,
hvordan vi i dag kan behandle med bakterier.

- 25/01: Løst og fast om tarmens
funktion.** Søren Laurberg, overlæge
og professor i kirurgi og tarmsygdom-
me, Aarhus Universitetshospital
- 01/02: Tarmens opbygning og normale
funktion.** Klaus Krogh, professor i
mave- og tarmsygdomme, Aarhus
Universitetshospital
- 08/02: Ernæringens betydning for tarmens
funktion.** Mette Borre, klinisk diætist,
Aarhus Universitetshospital
- 15/02: Behandling med bakterier.**
Christian Lodberg Hvas, overlæge,
Lever-, Mave- og Tarmsygdomme,
Aarhus Universitetshospital
- 22/02: Afføringsforstyrrelser – forstop-
pelse og irriteret tyktarm (IBS).**
Lotte Fynne, speciallæge og forsker i
mave-tarm lidelser
- 01/03: Kirurgi og mave-tarmsygdomme.**
Peter Christensen, professor i mave-
og tarmkirurgi, Aarhus Universitets-
hospital

2311-172

Fordybelse i mindfulness og meditation

— **TID:** 28/1, 1 weekend, begge dage kl.
10.00-16.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
NB. Medbring liggeunderlag og tæppe
UNDERVISER: Gull-Maja la Cour,
cand.psyk. og mindfulnessinstruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nær-
vær og intimitet med livet. At arbejde med
mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til
at iagttage tanker, følelser og kropslige fornem-
melser med en venlig og ikke-dømmende op-
mærksomhed. I en tid præget af stress, foran-
dring og effektivitet kan det være en udfordring
at være nærværende. Men evnen kan trænes
og være et middel til stresshåndtering, forebyg-
gelse af depression og forbedring af livskvalitet,
relationer og samarbejde. Bliv introduceret til
forskning inden for området i teori og praksis.

2311-168

Alt hvad du bør vide om psykologi

— **TID:** 30/1, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse,
hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan
udvikles vores personlighed? Psykologi hand-
ler om at forklare, hvorfor vi mennesker ople-
ver, føler, tænker, handler og udvikler os, som
vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden
for psykologien, og bliv introduceret til den ny-
este viden på området. Forelæsningerne giver
desuden redskaber til refleksion og analyse af
psykologiske problemstillinger.

- 30/01: Kognitionspsykologi.** Dorthe Kirke-
gaard Thomsen, professor i kogni-
tionspsykologi, Aarhus Universitet
- 06/02: Læringspsykologi.** Frans Ørsted
Andersen, lektor i uddannelsesforsk-
ning, Aarhus Universitet
- 13/02: Socialpsykologi.** Inger Glavind Bo,
lektor i socialpsykologi, Aalborg Uni-
versitet
- 20/02: Personlighedspsykologi.** Ole Michael
Spaten, lektor i personligheds-
psykologi, Aalborg Universitet
- 27/02: Udviklingspsykologi.** Peter Krøj-
gaard, professor i udviklingspsykologi,
Aarhus Universitet
- 06/03: Klinisk psykologi.** Mia Skytte OToole,
lektor i klinisk psykologi, Aarhus
Universitet

Få nyhederne først

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK,
OG FØLG OS PÅ [FACEBOOK.COM/FUAARHUS](https://www.facebook.com/FUAARHUS), OG FÅ INFORMATION
OM BL.A. SÆRLIGE TILBUD OG ARRANGEMENTER

2311-170

Forstå sorgen

TID: 30/1, 6 mandag, kl. 19.30-21.15. Obs: 13/3 kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Den tid, den sorg, siger vi. Men den tid kommer altid. For sorg er et grundvilkår for os alle. Engang vil vi miste dem, vi elsker, og de vil miste os. Sorg føler vi dog ikke kun, når et menneske dør. Vi mærker også fortvivelsen, når vi lider andre af livets mange tab, fra skilsmisser til alvorlig sygdom. Hvis vi tør give sorgen en plads i vores kultur og i livet, når den dukker op, kan dens smerte ikke bare forvandle sig til erindringens glæde, men også lære os at leve. Forelæsningsrækken giver nye perspektiver på de måder, vi i teori og praksis forstår og behandler sorg.

- 30/01: Den døendes sorg.** Christian Juul Busch, hospitalspræst, emeritus
06/02: Sorgens psykologi. Mai-Britt Guldin, aut. cand.psych., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
20/02: Kroppens rolle i sorgprocessen. Allan Køster, cand.mag. i filosofi og ph.d., Det Nationale Sorgcenter
27/02: Sorgritualer. Dorte Refslund Christensen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
06/03: Sorg på internettet. Stine Gotved, cybersociolog og lektor, IT-Universitetet, København
13/03: Sorgens kultur og sorg som diagnose (kl. 17.15-19.00). Ester Holte Kofod, psykolog og postdoc i forskningsprojektet Sorgens kultur, Aalborg Universitet

2311-285

Fup og fakta om din sundhed

TID: 31/1, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Sundhed er godt stof, og blandt andet derfor bliver vi konstant bombarderet med – ofte modstridende – budskaber om, hvad der er sundt. Vender madpyramiden spidsen opad eller nedad? Hvad skal vi spise – og hvornår? Er det bedst at styrketræne eller løbe en tur, hvis du gerne vil booste din sundhed? Hvad sker der, hvis du sover dårligt om natten? Og hvilken rolle spiller bakterierne egentlig for din sundhed? Man kan let få det indtryk, at det, der er sundt i den ene uge, skal du undgå i den næste. Meget forvirrende kan begge budskaber imidlertid være sande, for mennesket er en kompleks konstruktion. Bliv klogere, når en række eksperter stiller skarpt på nogle af de mange sundhedsbudskaber. Hvad er fup, og hvad er fakta?

- 31/01: Søvn.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge og dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
07/02: Tarmsygdomme og kost. Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
14/02: Fysisk træning. Hvor sundt er det, og hvor meget skal der til? Ole Bækgaard Nielsen, institutleder og professor i medicinsk fysiologi, Aarhus Universitet
21/02: Sund mund, sund krop? Lene Baad-Hansen, professor i orofacial funktion og viceinstitutleder, Aarhus Universitet
28/02: Kost og ernæring – hvad har kroppen brug for? Esben Skipper Sørensen, professor i molekylær ernæring, Aarhus Universitet
07/03: Mental sundhed. Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi og ph.d. i psykiatri

2311-162

Lær at rumme svære følelser

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Nanja Holland Hansen, cand.psych.aut. og certificeret CCT-underviser

At have compassion for sig selv og andre vil sige at være opmærksom på og give plads til egne og andres svære følelser, reaktioner og udfordringer. Compassion er den følelse af omsorg, der opstår, når vi bliver konfronteret med egen og andres lidelse og føler motivation til at lindre denne lidelse. Denne dag stiller vi skarpt på den nyeste forskning i compassion, og hvordan vi kan bruge det i hverdagen. Hør bl.a. om, hvordan du kan blive bedre til at være i og acceptere de svære følelser og livsbegivenheder, som alle mennesker oplever fra tid til anden. Dagen tager bl.a. afsæt i bogen 'Compassion – lær at rumme svære følelser' (Psykiatri Fondens Forlag) og den danske forskning i compassion-træning til pårørende.

2311-169

Det velfungerende menneske – hvad betyder din personlighed?

TID: 28/2, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

At fungere godt i livet handler om at trives, at kunne omgås andre mennesker og at kunne varetage sine daglige gøremål og forpligtelser. Personlighedspsykologien har i mange år undersøgt, hvordan vores personlighed påvirker netop dette. Forelæsningsrækken kommer omkring, hvilken indflydelse personlighed har på vores daglige liv, og hvordan vi håndterer livets udfordringer og muligheder. Find ud af, hvordan personlighedstræk og evnen til at forstå egne og andre menneskers tanker, følelser og handlinger hænger sammen med (mis)trivsel og (dys)funktion og påvirker dagliglivet

- 28/02: Personlighed og det velfungerende menneske – en introduktion.** Lennart Kiel, psykolog og ph.d.-stipendiat, Aarhus Universitet
07/03: Personlighedstræk – at tænke, føle og handle ens. Lennart Kiel, psykolog og ph.d.-stipendiat, Aarhus Universitet
14/03: Mentalisering – at forstå egne og andres følelser i en social verden. Majse Lind, postdoc i psykologi, Det Frie Danske Forskningsforbund og Aarhus Universitet
21/03: Livshistorien – at forstå sig selv på tværs af fortid, nutid og fremtid. Majse Lind, postdoc i psykologi, Det Frie Danske Forskningsforbund og Aarhus Universitet

2311-269

Din hjerne snyder dig

TID: 14/3, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., aut. cand.psych, leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad end det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man ud af den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os. Hør også, hvordan man kan komme ud af afhængighedens klør med en række simple psykologiske redskaber. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2311-270

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange forskellige begivenheder kan få os til at skrue op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger ved tab af en nærtstående eller oplevelsen af global meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen reagerer hjernen på laveste fællesnævner, nemlig kontroltab og uforudsigelighed og igangsætter et alarmberedskab, som mobiliserer kroppens ressourcer. Bliv klogere på, hvad stress er, og hør om nye metoder til stressforebyggelse og stresshåndtering. Få viden og værktøjer med hjem. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

2311-159

Immunforsvaret A-Z

TID: 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ib Søndergaard, cand.scient., Biolearning

Immunsystemet er afgørende for vores overlevelse. Det kan være for at bekæmpe nye influenzatyper, malaria, borrelia fra skovflåten, cancer eller coronavirus. Men hvorfor er det sommetider vanskeligt for immunsystemet at fungere, som vi gerne vil have det? Forelæsningsen giver en basal introduktion til immunsystemet. Hør om nye tiltag inden for virus- og malariavacciner, cancerbehandling samt opdagelser af sammenhænge mellem kroppens tarmflora og sygdomme som allergi og diabetes. Få forklaringen på, hvorfor nogle mennesker får allergier eller autoimmune sygdomme, mens andre ikke gør, og om man selv kan gøre noget for at få et kampklart immunforsvar. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Immunforsvar – kampen i kroppen' (Forlaget Praxis).

Din, min og verdens sundhed

Aarhus Universitet inviterer i samarbejde med Folkeuniversitetet til temadag om global sundhed

Sygdomme kender ikke til landegrænser, og globale sundhedsudfordringer kan derfor hurtigt påvirke din og min sundhed.

Bliv klogere, når Aarhus Universitet i samarbejde med Folkeuniversitetet inviterer til temadag **lørdag den 13. maj 2023**, hvor du kan møde en række sundhedsfaglige forskere og eksperter.

Hør blandt andre en læge fortælle om sine dramatiske oplevelser som udsendt for Læger uden Grænser. Bliv klogere på tarmens overraskende betydning for verdenssundheden. Og få konkrete tips til, hvordan du undgår at blive syg, når du rejser ud i verden.

Dagen vil være delt i to, og hver halvdel kan tilmeldes for 75 kroner.

Se hele programmet, og tilmeld dig på **fuau.dk**

Arrangementet er en del af Aarhus Universitets MatchPoints-konference 'Global Health Challenges and Solutions'

Læs mere om hele konferencen på **matchpoints.au.dk**

AARHUS UNIVERSITET

2311-377

Gå og forstå – vejen til den gode samtale

TID: 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Poula Helth, ledelsesforsker og cand.scient.adm., og Hans Jørn Filges, ledelseskonsulent, cand.oecon.

Samtaler i naturen kan åbne for større indsigt i hinandens tanker og følelser og give mulighed for at vende dårlig trivsel til god trivsel. Ny forskning peger på, at der kan være store fordele ved at gå sammen i naturen. Denne dag får du mulighed for at få indsigt i og afprøve et nyt samtalekoncept, som er et vigtigt alternativ til både samtalekurser og parterapi. Dagen vil veksle mellem teoretiske oplæg og praktiske øvelser. Alle er velkomne. Undervisningen henvender sig også til professionelle behandlere og tager afsæt i bogen 'Gå og forstå. Vejen til den gode samtale i parforholdet' (Dansk psykologisk forlag).

2311-271

Sådan får du en glad ryg

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Jan Hartvigsen, professor i klinisk biomekanik, Syddansk Universitet

Rygsmærter rammer næsten alle danskere og er nu den hyppigste årsag til, at danskere går til lægen, fysioterapeuten og kiropraktoren. 650.000 danskere har en diskusprolaps eller anden rygsygdom, og en gennemsnitsdanske mister syv år med god livskvalitet på grund af smerter og funktionsnedsættelse i muskler og led. I disse år oplever vi en eksplosion af ny viden inden for rygområdet. Hvis ikke vi finder på nye måder at forebygge og behandle rygsmærter på, vil problemet vokse. Få svar på, hvordan du får en glad ryg.

2311-161

Kort og godt om ADHD

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.30-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 175 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Per Hove Thomsen, overlæge og professor i børne- og ungdomspsykiatri, Aarhus Universitet og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital

Hvad er ADHD? Hvorfor får man ADHD? Hvad kan man selv gøre, og hvordan kan man hjælpe, hvis man er forældre til eller tæt på et menneske med ADHD? Få kort og klar viden om symptomer, årsager og behandling, særlige forhold for børn, unge og voksne med ADHD og om, hvordan man kan forholde sig til ADHD i hverdagen. Undervisningen giver viden og råd med fokus på opmærksomhed, hyperaktivitet, impulsivitet og andre vanskeligheder som søvn- og spiseproblemer. Forelæsningsen tager afsæt i bogen 'Kort & godt om ADHD' (Dansk Psykologisk Forlag) og henvender sig til forældre, lærere, pædagoger, behandlere og alle andre med interesse for emnet.

2311-080

Sex – kun for kvinder

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Ditte Trolle, speciallæge i gynækologi og adjungeret lektor i sexologi, Aarhus Universitet, og Lillian Kempf, overlæge og sexolog, Fertilitetsklinikken Horsens

Sex betyder noget for de fleste af os. Det kan være en kilde til glæde, velvære, afslapning, nærvær og samhørighed, men også til smerte, sorg og bekymring. Denne aften sætter vi fokus på kvinder og sex og dykker ned i en række relevante spørgsmål: Er kvinders sexlyst anderledes end mænds? Hvad bliver kvinder trukket af, og har de lov til at følge deres lyst? Hvad betyder hormonerne, findes g-punktet, og hvor lang tid tager det at få orgasme? I hvilken alder har kvinder bedst sex? Bliv klogere på kvinders seksuelle længsler, lyster og problemer i alle aldre. Undervisningen tager bl.a. afsæt i tænkepausebogen 'Sex' (Aarhus Universitetsforlag).

2311-130

Tilknytning gennem livet – det særlige bånd, der binder os

TID: 29/3, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Trine Sonne, postdoc og forsker i psykologi, Aarhus Universitet, og Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Fra den dag vi bliver født, begynder vi at danne relationer og knytte os til andre mennesker. En god og tryk tilknytning spiller en vigtig rolle for små børns udvikling og trivsel. Men hvad vil det sige at have en tryk tilknytning, og hvordan skaber vi de bedste betingelser for en god tilknytning i barndommen? Og hvilken rolle spiller tilknytningsmønstre i voksenlivet fx i forhold til venner eller kærligheds partnere? Hvilken betydning har vores egen tilknytningsstil, når vi selv får børn? Hvad siger videnskaben om det særlige bånd, der binder os?

2311-083

Sund med kunst og kultur

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Per Thorgaard, overlæge, Aalborg Universitetshospital

Musik, teater, læsning og dans. Mange steder i udlandet eksisterer kulturelle og kunstneriske tilbud allerede som en del af medicinskabet – med dokumenteret effekt. Forskning viser bl.a., at mennesker der deltager i kunst, kultur og kreative aktiviteter kan opnå øget selvtillid, trivsel og motivation, forbedre sociale relationer og mindske depression og angst. Kulturoplevelser kan også have fysiologiske effekter såsom at reducere blodtryk og styrke immunforsvar. Så hvordan virker det? Hvad er det ved kulturen, der har positive effekter? Og hvordan bruges det i praksis?

2311-033

Lev et godt og sundt liv med Det Dobbelte KRAM

— **TID:** 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Peter Thybo, master i læreprocesser, P.D. alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

Nedsat mental sundhed, livstilsrelaterede sygdomme og kroniske sygdomme samvirker negativt med hinanden og er blandt de største udfordringer på sundhedsområdet i dag. Hvordan kan man holde alvorlig stress og den første sygdom fra døren og genopbygge sin mentale sundhed og trivsel – også når livet byder på modstand og sygdom? Denne aften stiller vi skarpt på sundhed og trivsel i hverdagslivet – især med fokus på de beskyttende faktorer: dét der virker, og dét vi gerne vil have mere af. Hør bl.a. om sundheds- og trivselsmodellen Det Dobbelte KRAM. Her suppleres de traditionelle KRAM-faktorer med et mentalt sundheds-KRAM – Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring. Forelæsningen bygger på 'Det Dobbelte KRAM' (Hans Reitzels Forlag).

2311-164

Kort og godt om gigtt. Slid- og leddegigt

— **TID:** 30/3, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2311-171

Tankernes kraft

— **TID:** 11/4, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves så naturligt, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række forskere stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver. Har positive tanker en gavnlig effekt på helbredet? Hvordan kan tankemønstre forandres gennem mindfulness? Kan spirituelle tanker og tro virkelig flytte vores indre bjerge?

11/04: Placebo. Lene Vase Toft, professor i neurovidenskabelig psykologi, Aarhus Universitet

18/04: Hypnose. Bobby Zachariae, cand.psych., dr.med og professor ved Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, og Kræftafdelingen, Aarhus Universitetshospital.

25/04: Fantasi. Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

02/05: Mindfulness. Lone Overby Fjorback, leder, lektor, ph.d. og speciallæge, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

09/05: Religiøs og spirituel tro, livskvalitet og helbred. Uffe Schjødt Paldam, lektor i religionspsykologi, Aarhus Universitet

16/05: Tanketræning. Louise Meldgaard Bruun, specialpsykolog i psykiatri og ekstern lektor ved medicin, Aarhus Universitet

2311-165

Positiv psykologi i hverdagen

— **TID:** 11/4, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

11/04: Introduktion til den positive psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

18/04: Mental robusthed i hverdagen. Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed

25/04: Motivation i hverdagen. Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

02/05: Flow i hverdagen. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

09/05: Glæde og lykke i hverdagen. Louise Tidmand, uddannelseschef, StyrkeAkademiet, og postdoc, DPU

2311-310

Trivsel i en travl hverdag

— **TID:** 11/4, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi

For mange arbejdsopgaver, fritidsaktiviteter, aftaler med venner og familie og alt, alt for lidt tid. Mange af os har rigtig travlt og oplever måske af og til symptomer på stress. Det kan i sidste ende gå ud over både vores fysiske og mentale helbred og kan føre til alt fra forhøjet blodtryk og hjertekarsygdom til manglende (arbejds)glæde eller depression. Denne aften kan du få input og værktøjer til at trives i en travl hverdag. Undervisningen tager bl.a. afsat i forelæsernes bøger 'Mærk efter!' og 'Recepten på lykke 2.0'.

2311-167

Bliv ven med dine tanker

TID: 15/5, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Ina Skyt, autoriseret psykolog, ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

Metakognitiv terapi er en nyere metode til behandling af en række psykiske lidelser som fx angst og depression. Modsat mange andre terapiretninger fokuserer metoden ikke så meget på det konkrete indhold af tanker, men derimod på, hvad man stiller op med tanker. Centralt står det 'kognitive opmærksomhedssyndrom', der dækker over en række uhensigtsmæssige strategier som bekymring, grublen, overopmærksomhed og undgåelsesadfærd. Det er strategier, som mange af os kender til, og som kan bidrage til udviklingen og opretholdelsen af psykisk lidelse. Denne aften får du en grundlæggende introduktion til metakognitiv terapi samt konkrete værktøjer og øvelser.

2321-095

Hverdagens udfordringer

TID: 4/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vi kommer alle til at stå i svære situationer og dilemmaer i livet. Parforhold, børn, forældre, tab og sorg, store beslutninger om fremtiden eller uventede kriser, der pludselig kan vende hverdagen på hovedet. Hvis der dog bare fandtes en manual til livet, så vi kunne slå de gode løsninger op. Det gør der ikke. Men der findes forskere, der arbejder med områder, teorier og metoder, som kan give inspiration, perspektiver og værktøjer til at navigere i hverdagens udfordringer.

04/09: Tab og sorg. Mai-Britt Guldin,

aut. cand.psych., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet

11/09: Parforhold og kærlighed.

Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

18/09: Sygdom som eksistentielt vendepunkt.

Christian Juul Busch, hospitalspræst, emeritus

25/09: Familie i medgang og modgang.

Anja Marschall, lektor og ph.d. i familieliv, Københavns Professionshøjskole

02/10: Bliv ven med dine tanker. Ina Skyt,

autoriseret psykolog, ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

2321-130

Tjek på parforholdet

TID: 4/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Mange oplever, at deres tilfredshed med parforholdet falder over tid, og skilsmissestatistikken taler sit tydelige sprog: Det er vanskeligt at bevare et sundt og trygt parforhold. 'Par-tjek' er et forskningsbaseret tiltag. Det er et regelmæssigt eftersyn af parforholdet med fokus på forebyggelse af den negative udvikling. Par-tjek åbner muligheden for, at par standser op og reflekterer over deres parforhold på et kvalificeret, systematisk og videnskabelig grundlag. Hør om, hvad Par-tjek er, og få indblik i den forskningsbaserede viden om det gode parforhold. Alle er velkomne.

04/09: Det lange parforhold. Hvad fremmer

og hæmmer trivslen? Tea Trillingsgaard, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

11/09: Par-tjek. Hvad foregår der til et par-tjek, og hvilken virkning har det

efterfølgende? Hanne Nørr Fentz, aut. psykolog og ph.d., Forskningsenheden for par- og familieforskning, Aarhus Universitet

18/09: Tre nyttige eksperimenter fra

par-forskningen. Hvad kan vi lære af disse studier? Tea Trillingsgaard, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

2321-138

Åndehuller i hverdagen

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det kan være en kunst at holde en pause eller finde et åndehul i en travl hverdag. Vi glemmer pauserne og fordybelsen, og de aktiviteter, vi nyder, som fx kreativ udfoldelse, at løbe en tur, læse en bog eller lave absolut ingenting, nedprioriteres for at nå andet, der umiddelbart virker vigtigere. Men hverken krop eller psyke kan undvære pauser, restitution eller fordybelse. Det kan være forskelligt, hvordan vi 'lader op', men nogle aktiviteter og teknikker viser at have dokumenteret effekt på vores trivsel og sundhed – og kan være effektive veje til gavnlige åndehuller i hverdagen.

05/09: Hjernen, pauser og livskvalitet.

Hvorfor er det vigtigt med pauser?

Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

12/09: Ro – lyd og harmoni. Iben Have,

lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

19/09: Kreativitet. Lærke Egefjord, læge,

forfatter og billedkunstner

26/09: Motion og trivsel. Jesper Lundbye-

Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

03/10: Naturen som åndehul. Sund i

naturen. Søren Andkjær, lektor og ph.d., Forskningsenheden Active Living, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

10/10: Den stressede hjerne, vejrtrækning

og restitution. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

FÅ VIDEN HJEM I STUEN

Vi byder på livestreamede forelæsninger – se side 82-83

Speciallæge Lone Fjorback i paneldebat til Hearts & Minds Festival. Mød hende i forelæsningsrækken 'Tankernes kraft'. Se side 29.

2321-139

Den gode samtale

TID: 5/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Samtalen er grundstenen i alle relationer. Vi taler sammen hver dag, udveksler ord og holdninger. Men hvad gør vi egentlig? Og hvad hvis den gode samtale ikke kun behøver at handle om det, der bliver sagt, men også om måden, det bliver sagt, og måske det, der ikke bliver sagt? Vi lever i en tid med hurtigt og ofte overfladisk online kommunikation. Vi har hele tiden mulighed for at være til stede i flere samtaler på én gang. Med dette forløb sætter vi spot på den dybe, fokuserede og nærværende samtale og undersøger, hvordan den bidrager til hverdagsliv, arbejdsliv og samfundsliv. Lær kunsten at tale sammen. Rigtigt.

- 05/09: Kunsten at tale sammen – hvordan gør man egentlig?** Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet
- 12/09: Filosofiske refleksioner over den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 19/09: Psykologiens veje til de gode samtaler i relationer.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 26/09: Samskabende møder – den professionelle samtale.** Linda Greve, ph.d., leder af VIA Uddannelsesakademi
- 03/10: Tavshed i den offentlige samtale.** Ejvind Hansen, forskningschef i journalistisk filosofi, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

2321-241

Sidste nyt fra sundhedsvidenskaben

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi ved efterhånden en hel del om vores komplekse kroppe. Men der er stadig og opstår hele tiden en lang række mysterier og gåder, som forskere og eksperter forsøger at finde svarene på. For hver lille opdagelse får vi en større forståelse for, hvordan nerveceller, tarmbakterier, proteiner, signalstoffer og meget andet interagerer i den enorme maskine, som kroppen udgør. I denne forelæsningsrække får du de nyeste sundhedsvidenskabelige resultater fra en stribe af landets førende forskere.

- 05/09: Tarmbakterier kan redde liv.** Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital
- 12/09: Svarene står skrevet i generne.** Anders Børghlum, professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet
- 19/09: Bedste behandling til hjertestoppatienter.** Lars Wiuff Andersen, lektor i klinisk medicin, Aarhus Universitet
- 26/09: Blodprop i hjernen – behandling og livet efter.** Grethe Andersen, overlæge, professor i neurologi, Aarhus Universitetshospital
- 03/10: Parkinsons – en sygdom, der rammer hele kroppen.** Per Borghammer, professor i nuklearmedicin og neurovidenskab, Aarhus Universitetshospital
- 10/10: Vejen til at bekæmpe infektionssygdomme.** Lars Østergaard, professor og ledende overlæge i infektionsmedicin, Aarhus Universitet

2321-099

Den gådefulde bevidsthed

TID: 6/9, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Asger Kirkeby-Hinrup, ph.d. og forsker ved Cognitive Neuroscience Research Unit, CFIN, Aarhus Universitet og afd. Filosofi og Kognitionsvidenskab, Lunds Universitet

Hvis vi vil forstå, hvad det vil sige at være menneske, kommer vi ikke uden om at beskæftige os med den menneskelige bevidsthed. Det er bevidstheden, der gør os til dem, vi er. Vores bevidsthed er afgørende for, at mennesker har udviklet alt lige fra redskaber og maskiner til kunst og videnskabelige teorier, og at vi har drømme og håb. Forelæsningsrækken dykker ned i den gådefulde bevidsthed fra forskellige perspektiver: de klassiske problemstillinger, de mest udbredte moderne teorier og den moderne kognitions- og hjerneforskning. Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Moderne bevidsthedsfilosofi' (Nord Academic).

2321-064

Psykologisk læseklub – relationer

TID: 6/9, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. og autoriseret psykolog

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser i takt med, at vores øjne glider over ordene. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur og fortællinger bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning og øget selvforståelse. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være faglige oplæg, og vi vil veksle mellem snak i mindre grupper og fælles diskussioner og refleksioner. Se mere på holdsiden på fuau.dk.

06/09: Noveller og digte: 'Nej' af Sanne Søndergaard

27/09: 'Det, der skiller os' af Britt Bennett

25/10: 'Det stille liv' af Leonora Christina Skov

15/11: 'Når det er slut' af Clare Macintosh

06/12: 'Lenni og Margots 100 år' af Marianne Cronin

2321-248

Klæbehjerne – bliv bedre til at huske

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Troels Wesenberg Kjær, speciallæge, hjerneforsker og gæsteforsker, Københavns Universitet

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Vores tankegange og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner, der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Men hvad skal der til? Lær, hvordan du med blot en relativ lille indsats kan slippe for huller i hukommelsen. Hør om, hvad der sker i hjernen, og få konkrete øvelser til at optræne huskeevnen og lære nye ting – uanset alder. Undervisningen tager afsæt i bøgerne 'Klæbehjerne – bliv bedre til at huske' (Politikens Forlag) og 'Hjernestarter – sådan træner du din hjerne' (FADL's Forlag).

2321-097

Seriemorder – mennesket bag monsteret

TID: 10/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Florence McLean, cand.psych., criminal profiler og gerningsstedsanalytiker

Hvorfor bliver et menneske seriemorder? Og kan man gøre noget for at forhindre det? Få et fascinerende og skræmmende indblik i seriemorderens sind, tanker og adfærd med profileringseksperter cand.psych. Florence McLean. Med udgangspunkt i FBI's profileringsmetode har McLean interviewet 34 seriemordere med tilsammen hundredvis af menneskeliv på samvittigheden. Hvilke psykologiske træk karakteriserer en seriemorder, og hvordan finder man ind til mennesket bag monsteret? Undervisningen tager afsæt i bogen 'Seriemorder – mennesket bag monsteret' (Lindhardt og Ringhof).

2321-136

Optimer din hjerne

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Og hvilke faktorer påvirker den? Dyk ned i hjerneboksen, og lær kommandocenteret på øverste etage lidt bedre at kende. Bliv klogere på, hvilken betydning søvn, motion og aldring har for hjernens ydeevne. Og hør, hvordan hukommelsen fungerer, og hvordan vi bliver bedre til at lære nyt og fastholde opmærksomheden.

24/10: Hukommelse. Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

31/10: Læring. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

07/11: Søvn. Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge og dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

14/11: Motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

21/11: Opmærksomhed. Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet

28/11: Aldring. Ellen Garde, læge og hjerneforsker, Enhed for Medicinsk Psykologi, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet

2321-137

Træn din hjerne med kunst, litteratur og kreativitet

TID: 28/10, 1 weekend, kl. 10.00-16.00

PRIS: 835 kr., studerende 435 kr. inkl. materialer

UNDERVISER: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Hjernen forandrer sig, når vi dyrker kunsten, kulturen og det kreative, og ligesom du kan træne dine muskler, kan du træne din hjerne til at blive mere robust. Forskning viser, at kulturoplevelser og kreative processer kan dæmpe symptomer på stress, demens, depression, angst og uro. Herudover kan litteraturen være med til at åbne for oplevelser og refleksioner, og der kan der opstå ny selvindsigt. På dette todages-forløb får du indblik i, hvad der sker i hjernen og kroppen, når vi dyrker kunsten, og hvordan litteratur og kreative processer kan styrke vores sundhed, både fysisk og mentalt. Teorierne bindes op på praktiske og kreative øvelser.

Gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne

SE SIDE 52

2321-098

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung (1875-1961), der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung som en af det 20. århundredes store tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. En række skrifter, vi tidligere kun har kendt af navn, præsenteres. Det gælder 'Liber Novus' (2009) og 'Black Books' (2020). Også Jungs analyse af menneskets forhold til naturen vil rundes. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

2321-102

Viden til hverdagen: sundhed og psykologi

— **TID:** 30/10, 7 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
BOG: Mulighed for særpris på 'Tænkepauser' hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Hvordan skærper man sin opmærksomhed? Hvorfor er tarmens bakterier livsvigtige? Hvad er en sund aldring? Hvorfor har vi brug for smerte? Og er kvinders sexlyst anderledes end mænds? Medierne bombarderer os ofte med gode råd om krop, sind og sundhed, men hvorfor ikke gå i dybden og få viden fra de forskere, der arbejder med emnerne hver eneste dag? Få værktøjskassen fyldt op med viden og gode råd til din hverdag. Forelæsningsrækken tager afsæt i bøger fra Aarhus Universitetsforlags 'Tænkepause'-serie.

- 30/10: Tarmen.** Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital
- 06/11: Opmærksomhed.** Emma Louise Louth, forsker i neurovidenskab, Arla Food Ingredients
- 13/11: Smerte.** Troels Staehelin Jensen, klinisk professor i neurologi og smerteforskning og leder af The International Diabetic Neuropathy Consortium, Aarhus Universitet
- 20/11: Alder (på letforståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 27/11: Sex.** Ditte Trolle, speciallæge i gynækologi og adjungeret lektor i sexologi, Aarhus Universitet
- 04/12: Kroppen.** Verner Møller, professor og forskningsleder, Center for Idræt, Aarhus Universitet
- 11/12: Positiv psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

2321-129

Fup og fakta om børns udvikling

— **TID:** 7/11, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Må man vække et sovende barn? Er det skadeligt for børn at kigge på en skærm? Og hvilken rolle spiller rækkefølgen i en søskendeflok for barnets udvikling? Når det kommer til børn, findes der mange fortællinger om og holdninger til, hvad der former og driver deres udvikling. Men det kan være vanskeligt at navigere i al den information, vi i dag omgiver os med. Hvad er fup, og hvad er fakta? Undervisningen har primært fokus på de tidlige leveår.

- 07/11: Om børns udvikling.** Trine Sonne, postdoc og forsker i psykologi, Aarhus Universitet
- 14/11: Motorisk udvikling (del 1). To-sprogethed (del 2).** Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 21/11: Skærmbrug (del 1). Søskende (del 2).** Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 28/11: Søvn (del 1). Hukommelse (del 2).** Trine Sonne, postdoc og forsker i psykologi, Aarhus Universitet

2321-254

60+ en ny begyndelse

— **TID:** 7/11, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det er gået rigtigt op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

- 07/11: Den nye livsfase – når det er 'alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 14/11: Læring hele livet.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 21/11: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre?** (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 28/11: Sociale relationers indvirkning på sund aldring.** Kristian Park Frausing, cand.psych, ph.d.-studerende i aldring, Aarhus Universitet
- 05/12: Frivillighed.** Knud Aarup, cand.scient.pol., tidligere direktør i Socialstyrelsen og formand for Røde Kors Aarhus
- 12/12: Seksualitet og krop i den tredje alder.** Se forelæser på fuau.dk

2321-096

Demens – hvad ved vi?

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Peter Roos, neurolog, Neurocentret Rigshospitalet

Mange af os vil i løbet af livet komme i berøring med demens, måske som pårørende eller som syg. Knap 90.000 danskere anslås at have demens. Demens er en fællesbetegnelse for en række aldersrelaterede sygdomme karakteriseret ved vedvarende svækkelse af de mentale funktioner. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. Undervisningen stiller skarpt på den nyeste viden om demenssygdomme. Få svar på spørgsmål som: Hvad sker der i hjernen ved demens? Er der overhovedet noget at stille op? Og sidst, men ikke mindst: Hvad med de pårørende?

2321-103

Forstå søvnen

TID: 20/11, 3 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Vi bruger omkring en tredjedel af vores liv på at sove. Men hvorfor sover vi egentlig? Og hvilken rolle spiller søvnen for sundhed og sygdom? Nyere undersøgelser viser, at hele 46 % af danskerne er lidt eller meget generede af søvnproblemer i hverdagen. Få en dybere forståelse af søvn, døgnrytmer og de neurobiologiske mekanismer, der ligger til grund herfor. Hør også om søvnforstyrrelser, hvorfor de opstår, og hvordan man behandler dem.

20/11: Introduktion til søvn og døgnrytmer

27/11: Sociale og psykologiske perspektiver på søvn

04/12: Søvnforstyrrelser og behandlinger

2321-100

Tarmen – fra ende til anden

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitets-hospital, og Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm lidelser

De seneste år har forskning i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm. Tarmen har en utrolig kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring og ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp.

2321-101

Læg smerterne på hylden

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Morten Sebastian Høgh, lektor i smerte og neurovidenskab og specialist i sportsfysioterapi, Aalborg Universitet

Smerte er en livsnødvendig oplevelse, men hvorfor oplever hver femte dansker, at det ikke holder op med at gøre ondt igen? Forelæsningsen dykker ned i smertens univers og stiller skarpt på, hvad kroniske smerter er, hvorfor vi får ondt, om det virkelig kan passe, at videnskaben ikke kan helbrede kroniske smerter, og hvorfor nogle mennesker oplever, at én behandling virker, mens andre ingen effekt har af den. Få også input fra bogen 'Læg smerterne på hylden', som underviser Morten Høgh har skrevet sammen med Lotte Heise med konkrete råd til mennesker med kroniske smerter og deres pårørende.

Sæt tankerne og fantasien i gang med lektor Andreas Lieberoth. Tag med til forelæsningsrækken 'Tankernes kraft' side 29, eller læs hans Tænkepause om fantasi fra Aarhus Universitetsforlag.

Opdag verden

Amazonas og Galapagos

Natur- og kulturoplevelser ved Ækvator. Fokus på Ecuadors unikke plante- og dyrerigdom i højland og lavland, og langt ude i Stillehavet. Vi sejler i kano til lodge i Amazonas, hvor vi har 3 overnatninger og guidede ture i junglen. På Galapagos har vi 5 overnatninger på de to største øer – bl.a. med mulighed for at se kæmpeskildpadder, leguaner, søløver, pingviner.

17 dage · halvpension · fra 35.990 kr.

4. februar · 11. februar · 1. april · 15. juli · 7. oktober m.fl.

Peru med Nazca, Machu Picchu og Titicaca

En flyvetur hen over de over mystiske Nazcalinjer. Søløver, pelikaner og pingviner på Perus mini-Galapagosøer. God tid i Den Hellige Dal med bl.a. Moray, Maras og Öllantaytambo. De ubestridte trækplastre, Machu Picchu og Titicaca-søen, er selvfølgelig også med. Vi spiser middag i lokale hjem: Peru smager vidunderligt. Landet har en stolt tradition for gastronomi.

18 dage · halvpension · fra 34.990 kr.

4. marts · 18. marts · 3. april · 5. juli · 9. september m.fl.

Madagaskar

Unik natur og dyreliv. Der findes oplevelser, du kun kan få i Madagaskar. Synet af den sødeste lemur, der spiser bambusskud bare få meter fra dig i regnskoven. En irgrøn kamæleon, der sidder ubevægeligt på en gren og stirrer stift på dig med sit ene citrongule teleskopøje. Morgenvandring blandt svajende blækspruttetræer og tykke baobabtræer i "torneskovene".

16 dage · halvpension · fra 28.990 kr.

20. april · 29. juni · 15. september · 6. oktober

Det bedste af Sydafrika

Tre lande i én rejse. Safar med "Big 5" i Krüger Nationalpark. Vandretur i Drakensberg landskaberne. Soweto med Desmond Tutus og Nelson Mandelas huse. Landsbyer og skolebesøg i Swaziland og Lesotho. Delfin- og hvalsejlads ved Plettenberg Bay. Uforglemmelige udsigter langs Route 62 og vinsmagning i "The Winelands". God tid i smukke Cape Town og besøg ved Kap Det Gode Håb.

21 dage · halvpension · fra 31.490 kr.

5. marts · 5. juli · 8. oktober m.fl.

Viktors Farmor har mange andre rejser der fokuserer på natur, kultur og historie:

Patagonien

**14 dage · 33.990 kr.
8. til 21. februar**

Chile-Bolivia-Peru

**18 dage · 45.990 kr.
26. marts til 12. april**

Fantastiske Vietnam

**16 dage · fra 22.990 kr.
11. februar · 15. marts**

Uzbekistan

**12 dage · fra 16.990 kr.
30 marts · 6. april**

Mindre grupper
Danske rejseledere

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

86 22 71 81
www.viktorsfarmor.dk

Natur & univers

2311-284

Kunstig intelligens

TID: 24/1, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Vi omgiver os med kunstig intelligens på mobilens maps, i robotstøvsugere og i Google Translate. Kunstig intelligens skal gøre vores verden lettere og bedre. Men præcis som mennesker skal computere også træne for at lære, og det er ikke helt uden bump på vejen. Også kunstig intelligens indeholder bias. Det opdager vi, når computeren for eksempel viser sig at tænke som en hvid, ufaglært mand. For hvad er i grunden forskellen på den naturlige hjerne og den kunstige hjerne? Og er det fair at forvente gennemsigtige forklaringer af kunstig intelligens, når vores egne mest af alt minder om søforklaringer? Måske skal vi i fremtiden bare lade den menneskelige og den kunstige hjerne samarbejde i en slags hybrid intelligens.

24/01: Hvordan mennesker og computere lærer. Anders Søgaard, professor i datalogi og sprogteknologi, Københavns Universitet

31/01: Innovation med kunstig intelligens. Anders Kofod-Petersen, professor i anvendt kunstig intelligens, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

07/02: Når almindelige mennesker træner en computer. Jacob Sherson, professor MSO i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

2311-127

Kemien bag den grønne omstilling

TID: 24/1, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Ulla Gro Nielsen, lektor i fysik og kemi, Syddansk Universitet

For mere end 150 år siden placerede den russiske kemiker Dmitrij Mendelejev alle de kendte grundstoffer efter deres egenskaber og atomvægt i det periodiske system. Hør, hvorfor det periodiske system er kemikerens bibel, og gå på opdagelse i den fascinerende information, der gemmer sig i systemet. Få også indblik i, hvordan kemikerne i dag tager udgangspunkt i det periodiske system for at designe materialer til vandrensning, katalysatorer og energimaterialer, der skal medvirke til den grønne omstilling og sikre et bæredygtigt samfund. Vi skal også omkring de vigtige spørgsmål såsom: Er der nok af de grundstoffer, vi skal bruge? Og hvem har adgang til dem?

2311-380

Universets begyndelse og en samlet naturvidenskabelig teori

TID: 25/1, 4 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Universets begyndelse er et fascinerende mysterium, som forskere verden over forsøger at opklare. Vi ser nærmere på Universets spæde start og begyndelsen af rum og tid, hvor den fysik, vi kender, reelt bryder sammen. Ved Universets begyndelse var alle naturens kræfter 'samlet i en urkraft', hvilket måske betyder, at der var og er en samlet teori for kvantefysikken og relativitetsteorien. Og måske peger dette mod parallelle universer, multivers eller flere dimensioner. Hvad er tid og rum og disses natur – og kan man lave tidsmaskiner, eller er det ren science fiction?

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Få et lækkert måltid i
Matematisk Kantine

2311-356

Første resultater med det nye James Webb-rumteleskop

— **TID:** 30/1, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr. Gratis for medlemmer af Astronomisk Selskab.

James Webb-rumteleskopet har været undervejs i flere årtier. Teleskopet blev endelig opsendt juledag 2021. Opsendelsen forløb perfekt, og de første data strømmer nu tilbage mod Jorden. I denne foredragsserie vil forskere, der er tæt involveret i missionen berette om teleskopet og om, hvad de første data fortæller os. JWST: James Webb Space Telescope ALMA: Atacama Large Millimeter/submillimeter Array – et højmoderne teleskop.

- 30/01: **James Webb rumteleskopet. Fra koncept til de første observationer.** Peter Jakobsen, adjungeret professor i rumforskning, Cosmic Dawn Center, Niels Bohr Institutet og DTU Space
- 20/02: **James Webb – verdens største rumteleskop .** Peter Laursen, Ph.d. i astrofysik, Cosmic Dawn Center, Niels Bohr Institutet og DTU Space
- 13/03: **JWST observations of Exoplanets (på engelsk).** Hannah Diamond-Lowe, Post.doc., DTU-Space, Danmarks Tekniske Universitet
- 24/04: **JWST and the first galaxies (på engelsk).** Katriona Gould, ph.d.-stipendiat, Cosmic Dawn Center, Niels Bohr Institutet og DTU Space
- 01/05: **På jagt efter de første galakser med JWST og ALMA.** Kasper Elm Heintz, postdoc i astrofysik, Niels Bohr Institutet

2311-375

Livets geologiske historie

— **TID:** 1/2, 7 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Varme og kulde. Kontinentalpladernes bevægelser og skiftende havvandsniveauer. Vulkaner, meteornedslag og istider. Mangt og meget har haft betydning for livets udvikling – ikke mindst geologien. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i jordlagene for at blive klogere på livet på Jorden gennem de sidste ca. 250 mio. år. Fra nutiden, hvor menneskets færden på kloden har sat så dybe spor, at mange anser det for at være på lige fod med både vulkansk aktivitet og meteornedslag, og til dengang dinosaurerne dominerede verden. Fra Antropocæn/Holocæn til Trias og hele vejen tilbage igen. God tur!

- 01/02: **Holocæn – menneske og klima.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 08/02: **Pleistocæn – og de seneste istider.** Anders Damsgaard, adjunkt i geologi, Aarhus Universitet
- 15/02: **Antropocæn – verden af i morgen.** Nils Bubandt, professor i antropologi, Aarhus Universitet
- 22/02: **Miocæn – et varmt klima med vilde floder og kæmpe deltaer.** Erik Skovbjerg Rasmussen, seniorforsker i geologi, GEUS
- 01/03: **Fra Paleocæn til Oligocæn – hvad moleret gemmer.** Jan Audun Rasmussen, museumsinspektør, geolog og ph.d. i palæontologi, Museum Mors
- 08/03: **Pliocæn – fra menneskeaber til abemennesker.** Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
- 15/03: **Fra Trias til Kridt – dinosaurernes tidsalder.** Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet

2311-138

Store spørgsmål om universet

— **TID:** 14/2, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Når mørket falder på og det gyldne penselstrøg af stjerner glimter på nattehimlen, bliver vi for alvor opmærksomme på det uendelige univers, der omgiver os. Tager vi os tiden til at dvæle ved det sælsomme syn for en stund, trænger de store spørgsmål sig på. Hvor langt er der ud til de lysende stjerner, og hvad kan vi lære om universet ved at kigge på nattehimlen? Er der liv derude, og hvordan kommer vi langt nok ud med vores satellitter til at besvare det spørgsmål? Fire astrofysikere forsøger at besvare nogle af universets mange store spørgsmål.

- 14/02: **Hvad ser vi på nattehimlen?** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og undervisningsudvikler, Aarhus Universitet
- 21/02: **Hvor langt er der til Månen, stjernerne og universets ende?** Mads Fredslund Andersen, Telescope and Satellite Manager, Aarhus Universitet
- 28/02: **Hvad har Kepler-missionen afsløret om universet?** Mia Sloth Lundkvist, adjunkt i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 07/03: **Hvordan bygger man en satellit?** Christoffer Karoff, lektor i rumvidenskab, Aarhus Universitet

2311-290

Biodiversitet

— **TID:** 20/2, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERSISER: Michael Stoltze, biolog, ph.d. og forfatter

Livets mangfoldighed af liv – biodiversiteten – i Danmark og overalt på Jorden svinder ind. Vi har en biodiversitetskrise. Hvor alvorlig er den? Og hvad kan vi gøre for af bevare og genoprette biodiversiteten? Få et overblik over biodiversitetens tilstand globalt og i Danmark og bud på, hvad man selv kan gøre i hverdagen, i sin egen have eller på sin egen grund for at støtte biodiversiteten. Blandt de talrige råd og idéer er der blandt andet eksempler på, hvordan man får vilde plantearter og sommerfugle til at trives i haven, og hvordan haver kan være indgang til at forstå natur og bæredygtig levevis bedre.

Forslugne slanger og bjørne i hi. Hør professor Tobias Wang fortælle om dyr, der lever under ekstreme vilkår. Se side 38.

2311-139

Vildere naturnationalparker som svar på Danmarks naturkrise?

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10:15-16:15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Rune Engelbreth Larsen, forfatter og idéhistoriker

På globalt plan er ca. 200.000 arter uddøde inden for de seneste 500 år som følge af menneskets udbredelse, naturødelæggelse og resourceforbrug. Dansk natur har det også skidt – faktisk ligger vi i bund i EU – og derfor er der brug for at gentænke en dansk naturforståelse, der i højere grad tager udgangspunkt i naturens egne præmisser. Hvorfor har dansk naturpolitik og naturforvaltning ikke standset den igangværende udryddelse af arter og den generelle naturforarmelse? Denne dag kan du i ord og billeder blive klogere på den danske naturkrise og høre, hvorfor naturnationalparker kan være en del af løsningen på problemet. Konceptet 'naturnationalpark', der er opfundet af forelæseren, er under implementering 15 steder i Danmark, hvilket imidlertid også skaber debat om dyrevelfærd, hegn og sikkerhed, når man færdes blandt store dyr som vilde heste, bisoner og elge i danske landskaber.

2311-120

Ekstremt liv

TID: 27/2, 4 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Forestil dig at leve et sted uden ilt, med begrænset adgang til vand og mad, under konstant angreb, i totalt mørke eller under ekstreme temperaturforhold. For selv den sejeste vildmarkstype er det nok ikke lige sagen. For mennesket – der er et ganske almindeligt mellemstort pattedyr – er slet ikke tilpasset til at leve under så ekstreme vilkår. Men det er en lang række andre af klodens arter. Fælles for dem er, at de gennem evolutionen har tilpasset sig nogle helt særlige og ekstreme livsvilkår. Men her holder lighederne også op, for der er tale om vidt forskellige artsgrupper som fx bakterier, amøber, insekter, parasitter, krybdyr og pattedyr. Tag med en række forskere til nogle af verdens mest ekstreme levesteder, og mød de forunderlige arter, der kan leve netop her.

27/02: Mikroorganismernes liv på bunden af dybhavet. Bo Barker Jørgensen, professor i geomikrobiologi, Aarhus Universitet

06/03: Bjørnedyr, der genopstår fra de døde. Nadja Møbjerg, lektor i dyrefysiologi, Københavns Universitet

13/03: Livet med parasitter. Peter Nejsum, lektor i infektionssygdomme, Aarhus Universitet

20/03: Forslugne slanger og bjørne i hi – hvad kan vi lære af dyrenes fysiologi? Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

2311-381

Hvad er tid?

TID: 28/2, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Tiden er et gådefuldt begreb, og i årtusinder har vi mennesker grundet over, hvad tid egentlig er for en størrelse. Det hævdes, at tiden går i stå i et sort hul, og at der før "big bang" ikke eksisterede tid. Vi bruger dog hele tiden 'tiden' til at beskrive den verden, vi kender, og vi bruger begreber som fortid, nutid og fremtid. Vi kan også se, at vi ældes. Men faktisk giver vores opfattelse af tid måske slet ikke mening, og vores tidserfaring kan være en illusion. I hvert fald i fysisk forstand. Så hvad er tid for en størrelse? Hvem ville vi være uden en fortid og erindringer fra tidligere i vores liv? Findes der overhovedet en sammenhæng mellem den tid, vi mennesker erfarer, og den teoretiske tid, som fysikken arbejder med? Få 'tiden' belyst fra forskellige fagperspektiver – hvis du har tid?

28/02: Tidens fysik. Poul Henrik Damgaard, professor i teoretisk partikelfysik, Niels Bohr Institutet

07/03: Tidens gang – aldrig (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

14/03: Tidens psykologi og mentale tidsrejser. Osman Skjold Kingo, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

21/03: Tidsfilosofi. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2311-359

Tænkepause: Tyngdekraft

TID: 20/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Sofie Marie Koksbang, postdoc i teoretisk astrofysik, Syddansk Universitet

Vi har allesammen en fornemmelse af, hvad tyngdekraften er for noget, og nogle husker måske Newtons tyngdelov fra skoletiden. Men der er langt fra Newtons flere hundrede år gamle idé til den moderne forståelse af tyngdekraften, nemlig Einsteins generelle relativitetsteori, der beskriver en firedimensionel rumtid, der både krummer og bølgjer. Newtons og Einsteins teorier gav os en forståelse af alt fra vind og vejr til planeternes baner omkring solen og sågar universet selv. Men vores forståelse af tyngdekraften er stadig mangelfuld, og tyngdekraften holder i dens uløste gåde nøglen til at svare på fysikkens allerstørste spørgsmål. Forelæsningen er baseret på Tænkepause-bogen 'Tyngdekraft' (Aarhus Universitetsforlag).

2311-137

Neandertalernes historie

TID: 26/3, 1 søndag kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Hvem var neandertalmennesket, og hvordan udvikledes og levede de, indtil de uddøde for omkring 40.000 år siden? Neandertalerne var de første fossile fortidsmennesker, som vi moderne mennesker fik kendskab til, da en neandertalerknogle blev fundet i Düsseldorf i 1856, og de er i dag de bedst beskrevne fortidsmennesker af alle. Få neandertalernes udviklingshistorie fortalt, og hør, hvordan de levede og hvilke redskaber, de brugte. Var de, som historien har heddet sig, mindre intelligente end de tidligste moderne mennesker Homo sapiens, som levede side om side med dem i nogle årtier? Hør om deres særlige, robuste anatomi og knoglestruktur, som adskilte sig fra Homo sapiens og andre tidlige arter.

10.00: Udforskningen af neandertalmennesket. Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet

12.15: Neandertalernes adfærd og redskabstyper. Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet

14.15: Neandertalernes biologi. Hans Christian Petersen, lektor og ph.d. i biologi, Syddansk Universitet

2311-437

Hvad enhver bør vide om matematik

TID: 11/4, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

TILRETTELÆGGER: Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

Matematikken har svarene. Her finder vi den absolutte sandhed. Eller gør vi? Mange har nok en fornemmelse af, at matematikken ikke er til diskussion, og når man når frem til et facit, så er det det endelige svar. Men det er langt fra tilfældet i virkeligheden. I denne forelæsningsrække kan du komme med bag om matematikken. Få en forståelse af, hvad matematik er og kan. Bliv klogere på, hvordan forskerne bruger statistik i deres arbejde. Og få styr på de vigtigste nedslag i matematikkens historie.

11/04: Hvad er matematik – og findes tallene? Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

18/04: Hvad er et bevis? Mikkel Willum Johansen, lektor i videnskabsteori, Københavns Universitet

25/04: Hvordan opbygger man en matematisk model? Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

02/05: Matematikkens etiske udfordringer. Mikkel Willum Johansen, lektor i videnskabsteori, Københavns Universitet

09/05: Hvad laver en matematiker? Simon Kristensen, lektor i matematik, Aarhus Universitet

16/05: Hvad laver en statistiker? Helle Sørensen, professor i statistik, Københavns Universitet

2311-424

Danske pattedyr til vands, til lands og i luften

TID: 11/4, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

I Danmark lever ca. 50 forskellige arter af vilde pattedyr, der svømmer i de danske farvande, flyver over os på himlen eller jager og græsser på jorden. Mange af disse arter har du måske aldrig set i levende live – måske fordi de er natakative, sky, lever under jorden eller ude i havene. Nu har du chancen for at komme med på "safari" blandt de vilde dyr, når du i denne forelæsningsrække bliver præsenteret for en række danske pattedyr, som du bør kende til.

11/04: Flagermus – pattedyr på nattehimlen. Signe Brinkløv, postdoc i faunaøkologi, Aarhus Universitet

18/04: Marsvin – lille hval med stor betydning. Signe Sveegaard, ph.d. og seniorrådgiver i havpattedyrforskning, Aarhus Universitet

25/04: Mårdyr og pattedyrenes status på Røddlisten. Morten Elmeros, seniorrådgiver i faunaøkologi, Aarhus Universitet

02/05: Hasselmusen – den danske syvsover. Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og kurator, Naturama

2311-426

ScienceFaction

TID: 17/4, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Denne forelæsningsrække er baseret på de fire første udgivelser i en helt ny bogserie 'ScienceFaction' fra Aarhus Universitetsforlag. ScienceFaction er en nøje afmålt dosis naturvidenskab til dig, der vil vide, hvordan verden hænger sammen i virkeligheden. Levende fortalt af forskerne selv og altid fundet i fakta, selv når videnskaben fremstår som ren science fiction.

17/04: Celler deler os. Lotte Bjergbæk, lektor i molekylærbiologi, Aarhus Universitet

24/04: Kunstig intelligens bagfra. Anders Søgaard, professor i machine learning og NLP, Københavns Universitet

01/05: Mikrobiologi og mavefornemmelser. Tine Rask Licht, professor i farmens mikrobiologi, DTU Fødevareinstituttet

08/05: Da livet opstod. Emil Laust Kristoffersen, postdoc, Interdisciplinary Nanoscience Center, Aarhus Universitet

2311-291

Naturtur: Ornitologi, fuglestemmer og kommunikation

TID: 13/5, 1 lørdag, kl. 10.00-12.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
MØDESTED: Årsløv Engsø, P-plads ved Storskovvej, Storskovvej 22A
UNDERVISER: Bjarne Bo Jensen, biolog

Kom med på en spændende vandretur langs stier ved Årsløv Engsø, der kombinerer den direkte oplevelse af fuglene i naturen og deres sang med beskrivelser af, hvordan de bruger sangen og kaldene i deres kommunikation med hinanden. Nyere forskning tyder på, at nogle fuglearter faktisk forstår grammatiske regler og anvender dem i deres kommunikation. Sangfuglene skal lære deres stemmer via mekanismer, der i stor udstrækning ligner den måde, børn lærer at tale. Vi vil også berøre, om fuglene har kultur og æstetisk sans. Derudover ser vi nærmere på årets gang set fra fuglenes side, og hvor vi igennem året har gode chancer for at se dem. Turen vil være på 3-4 km.

2321-167

Fremtidens digitale teknologier

TID: 11/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Forestil dig en hverdag, hvor dit SmartWatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data om fx den by, du går rundt i, eller hvor du får leveret varer til døren med droner eller selvkørende biler. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Big Data, Blockchain, Internet of Things – vi når knap nok at forstå teknologien, før den spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, eksperterne mener, vil revolutionere verden og ændre vores hverdag.

- 11/09:** **Big Data.** Kaj Grønabæk, institutleder og professor i datalogi, Aarhus Universitet
- 18/09:** **Augmented Reality.** Jens Emil Grønabæk, postdoc med ph.d. i datalogi, Aarhus Universitet
- 25/09:** **Blockchain.** Jesper Buus Nielsen, professor i datalogi, Aarhus Universitet
- 02/10:** **Internet of Things.** Niels Olof Bouvin, lektor i datalogi, Aarhus Universitet
- 09/10:** **Kunstig intelligens og maskinlæring.** Ira Assent, professor i datalogi, Aarhus Universitet

2321-008

Fossiler ved de danske kyster

TID: 11/9, 3 dage, 2 mandage 11/9 og 18/9, kl. 19.30-21.15, og søndag 24/9, kl. 10.00-16.00
PRIS: 645 kr., studerende 325 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden, og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Hør om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv – fra trilobitter, hjårtænder og kråbberoller til de mange forskellige søpindsvin. Hvordan de er blevet til fossiler, og hvordan du selv kan aflæse deres historie. Har du egne spændende fund derhjemme, er du velkommen til at tage dem med til fremvisning og få dem bestemt. Den sidste undervisningsgang tager vi i egne biler til Sangstrup Klint på Djursland. Her prøver vi selv at finde fossiler. Der er tips til, hvad man især skal kigge efter, og hvor de gode lokaliteter i øvrigt er rundt omkring i Danmark.

2321-121

Svampenes verden – ude og inde

TID: 24/9, 2 dage, 24/09 kl. 14.00-16.00, 25/09 kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Jan Kjærgaard, cand.scient. i biologi og naturvejleder

Svampe har altid fascineret mennesker. De dukker op de mærkeligste steder, nogle er spiselige, og andre har ry for at være dødsens giftige. Vi har tusinder af svampearter herhjemme. Op mod 100 er gode spisesvampe, og ca. ti er alvorligt giftige – men aldrig så giftige, at de er farlige at røre ved. Tag med naturvejleder Jan Kjærgaard på svampetur i skoven, og hør om svampenes særlige kendetegn. Se, mærk og duft til svampene, som du herefter medbringer til forløbets anden del inden dørene. Forløbets anden del består af forelæsning om svampeken-detegn, svampenes forunderlige liv og deres store betydning i naturens husholdning.

- 24/09:** **Svampetur i Silkeborg Sønderkov**
25/09: **Svampenes forunderlige verden**

2321-239

Vores fantastiske planet

TID: 24/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
TILRETTELÆGGER: Ivanka Orozova Bekkevold, seniorforsker og ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Vi lever på en både fantastisk og fascinerende planet. Lige her i solsystemets smørhul er der de helt rigtige betingelser for, at livet kan udfolde sig. Men hvor meget ved du om geologien, fysikken, oceanografien og meteorologien, der ligger til grund for dette liv? Gennem seks overordnede temaer kan du lære den blågrønne planet meget bedre at kende, når vi i forelæsningsrækken sætter fokus på den faste jord, havet og atmosfæren, iskanterne, klimaet og vejret. Hvorfor kan vi bruge iskerner til at blive klogere på klimaets udvikling? Hvad sker der på bunden af de dybeste have? Hvad bliver konsekvenserne, når indlandsisen smelter? Og hvad foregår der i jorden under vores fødder? En række skarpe forskere giver dig svar på disse spørgsmål og mange flere.

- 24/10:** **Den vidunderlige verden under vores fødder (på letforståeligt engelsk).** Ivanka Orozova Bekkevold, lektor og ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 31/10:** **Klimamennesket: regent for is, vejr og hav.** Jens Hesselbjerg Christensen, professor i is, klima og geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 07/11:** **Fortællinger fra Jordens indre.** Klaus Mosegaard, professor i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 14/11:** **Hvad iskerner kan fortælle os om klimaforandringer.** Anders Svensson, lektor, Center for Is og Klima, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 21/11:** **Bratte klimaændringer.** Sune Olander Rasmussen, lektor i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 28/11:** **Den grønlandske indlandsis og ændringer i havniveauet.** Christine Schøtt Hvidberg, professor i is- og klimafysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 05/12:** **Dybhavets mysterier (på letforståeligt engelsk).** Markus Jochum, professor i oceanografi, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

2321-168

Velkommen til fremtiden

— **TID:** 25/10, 4. onsdage, kl. 17.00-18.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Det er som bekendt svært at spå om fremtiden, men med udviklingen af moderne teknologier og med de klimaudfordringer, vi står overfor, synes det at være blevet endnu sværere at sige noget om, hvad fremtiden bringer. For hvordan kommer kunstig intelligens og robotter til at påvirke vores hverdag og vores arbejdsliv i fremtiden? Kommer vi til at være en verden fyldt af genmodificerede mennesker, der spiser genmodificerede fødevarer, og hvilke etiske overvejelser er der i dette? Og hvad med klimaet? Kommer vi overhovedet til at have en jord at bo på, og hvordan kommer denne jord i så fald til at være? Skal vi vænne os til flere varme måneder, flere orkaner og flere oversvømmelser? Kom med, når en række eksperter sætter spot på fremtidens tendenser og udfordringer i forsøget på at sige noget om, hvilket liv vi kommer til at leve i fremtiden.

- 25/10: Robotterne kommer! Science fiction eller science fact.** Kasper Stø, professor, IT-Universitetet København
- 01/11: Mennesket i fremtiden: gen-teknologi, etik og det forbedrede menneske.** Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
- 08/11: Jorden i fremtiden: klimaet og dets udfordringer.** Jesper Theilgaard, meteorolog, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 15/11: Mad i fremtiden: etik og bioteknologiske fødevarer.** Mickey Gjerris, cand.theol. og lektor i bioetik, Københavns Universitet

2321-245

Videnskabens detektiver

— **TID:** 26/10, 6. torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

En forbrydelse er blevet begået. Politiet er massivt til stede på gerningsstedet. Kriminalteknikere og politifolk tager prøver, afhører vidner, finder fingeraftryk, fotograferer og indsamler spor og bevismateriale. Og hjemme i laboratorier, undersøgelsesrum og obduktionslokaler sidder eksperterne klar til at analysere det indsamlede materiale i håb om at opklare forbrydelsen hurtigst muligt. Sammen med en række naturvidenskabelige og retsmedicinske forskere og eksperter går vi i denne forelæsningsrække bag kulisserne i det omfattende opklaringsarbejde. Hør bl.a. om obduktioner, DNA-spor, tandsæt og maddiker, og få stillet lidt af din nysgerrighed på virkelighedens forbrydelser.

- 26/10: Hvad den døde krop afslører.** Asger Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 02/11: Maddiker, fluer og tiden efter dødens indtræden.** Thomas Pape, lektor og kurator, Statens Naturhistoriske Museum
- 09/11: Behandlet, påvirket eller forgiftet?** Martin Worm-Leonhard, retskemiker, Syddansk Universitet
- 16/11: Tænder og kæber: et kæmpebibliotek af personlige informationer.** Dorthe Arenholt Bindslev, professor MSO, specialtandlæge, Aarhus Universitet
- 23/11: Personundersøgelsen og forbrydelsens tydelige spor.** Lise Frost, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 30/11: Når DNA-spor fortæller en historie.** Stine Frisk Fredslund, laboratorieleder, Retsgenetisk Afdeling, Københavns Universitet

2321-069

Da vejret blev en nyhed

— **TID:** 26/10, 1. torsdag, kl. 17.15-19.30
PRIS: 250 kr., studerende 135 kr.
UNDERVERS: Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

Vejret er godt stof i nyhederne, og vejrudsigten hører til blandt de mest sete tv-udsendelser. Særligt indslag om voldsomt vejr har stor interesse, formentlig fordi vi vidner naturens enorme kræfter og både skræmmes og fascineres af dem. Men hvordan opleves det at være vejrvært inde fra redaktionen, når også klimaet spiller ind, og politiske dagsordener kommer med i billedet? Oplev Jesper Theilgaard fortælle om sine oplevelser gennem hans 27 år som vejrvært i DR. Forelæsnningen er baseret på bogen 'Da vejret blev en nyhed', hvor han ser tilbage på skelsættende vejrhændelser og debatterer klimaindsatsen i Danmark og på verdensplan. Theilgaard stiller også skarpt på den sikkerhedspolitiske situation i forbindelse med de igangværende klimaændringer.

2321-191

Forunderlige former – en rejse i ukendt kendt landskab

— **TID:** 11/11, 1. lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Med det gyldne snit i centrum skal vi fordybe os i matematikkens sammensmeltning med natur, billedkunst, poesi, musik, arkitektur, design, kultur og bevidsthed – i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Igennem matematikken bliver det muligt at opleve velkendte fænomener i nye overraskende belysninger. Vi skal fx se på, hvordan planterne på de mest forunderlige måder løser nogle af deres grundlæggende eksistensproblemer, eller hvorledes mange kunstnere og designere bevidst eller ubevidst tyr til det gyldne snit, når de prøver at fjerne deres kunstneriske udtryk fra deres personligheds smalle slagmark.

Mød Danmarks klimaambassadør

TIL AMBASSADØRAFTEN. SE SIDE 10.

Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers

At forske i universets naturlove kan virke lige så uendeligt som universet selv, for der er hele tiden noget nyt at lære, og der er hele tiden nye partikler at opdage. Men i virkeligheden er det en fejring af menneskets triumf, at vi overhovedet forstår og ved noget som helst, påpeger Troels C. Petersen, lektor i eksperimentel partikelfysik ved Niels Bohr Institutet.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

Da han var barn, ville han gerne være opdagelsesrejsende, men fandt hurtigt ud af, at han var født ind i det gale århundrede. For Jorden var allerede dækket og opdaget. I dag er Troels C. Petersen en del af det såkaldte ATLAS-eksperiment ved CERN, verdens største fysiklaboratorium placeret i udkanten af Geneve i Schweiz. Han skulle altså i stedet, viste det sig, være opdagelsesrejsende i universet og dets love.

Det meste af tiden bruger Troels C. Petersen dog ved Niels Bohr Institutet, hvor han blandt andet underviser i statistik, dataanalyse og machine learning. De datasæt, der kommer ud fra ATLAS-eksperimentet, er meget store og meget komplekse, så det kræver metoder, der også er meget avancerede. Her er brugen af såkaldte machine learning-algoritmer helt central, fortæller Troels C. Petersen:

"Det er evnen til at genkende mønstre i data. Hvis jeg viser dig et billede i to dimensioner, er dine øjne enormt gode til at se, om der er noget her eller der, selvom det kan være en kompleks tegning. Hvis jeg viser dig det i tre dimensioner, så går det stadig. Hvis så vi har et datasæt i fire dimensioner (eller mange flere), kan vi ikke længere knække nøden uden hjælp fra algoritmen."

MACHINE LEARNING TO THE RESCUE!

Selv kørte han sin første machine learning-algoritme for 20 år siden, og flere tidligere studerende, som han har undervist i netop det, er efterfølgende vendt tilbage til ham for at fortælle, hvor brugbart det har været. Forskeren er da også selv sikker på, at endnu flere kan gøre brug af partikelfysikkens metoder: "Et pudsigt sted, hvor behovet opstod, var, da jeg blev en del af ekspertholdet for modellering af COVID-19 på Serum instituttet. Jeg havde en af mine ph.d.-studerende med, som sagde: 'Men Troels, vi aner jo ikke en skid om virus.'"

"Nej, men det skal Serum instituttet nok dække," svarede jeg. Vi ved en masse om dataanalyse, modeller og predictions, og det er jeg til gengæld ikke sikker på, at de kan dække. Det ramte meget præcist. Min ph.d.-studerende blev hyret på fuld tid i seks måneder."

Også klimaforskere har kunnet bruge machine learning til at analysere de over tre millioner billeder, de har taget efter at have smeltet en lille iskerne og set på, hvad der var i isen, som ikke smeltede. Og som et sidste eksempel nævner han forskere, der har brugt lysglimt fra celler til at studere celledelingsprocesser:

"De sad og kiggede datasættene igennem, der var titusinder af dem, og det tog hele gruppen en uge. Det var ikke reproducerbart, idet de ikke fik samme resultat, hvis de gjorde det igen. Machine learning to the rescue!"

PARTIKELFYSIK SER UNIVERSET MED NYE ØJNE

Der er da heller ingen tvivl om, at machine learning spiller en væsentlig rolle i vores fortsatte søgen efter at forstå universet og dets love, hvis man spørger Troels C. Petersen. Et af de helt store øjeblikke i arbejdet med machine learning opstod, da Higgs-partiklen blev opdaget:

"For hver ting vi bidrager til, eksempelvis opdagelsen af Higgs-partiklen, som jeg selv arbejdede på med netop machine learning, får man de her moments of truth. Spillet med universet slutter aldrig, så det er en fejring af menneskets triumf, at der overhovedet er noget, vi forstår og ved."

Oplev Troels C. Petersen til livestreamingen 'Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers', se side 83.

Religion & filosofi

2311-034

Nordisk mytologi

TID: 24/1, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie

Hvad troede danskerne egentlig på, før hvide krist kom til Norden? Hvilke forestillinger havde man om verden, livet og døden? Og hvordan ved vi i dag noget om disse forestillinger? Hør om nordisk førkristen mytologi og om de religiøse trosforestillinger, der ligger bag myterne. Her kan du få et indblik i, hvilke kilder vi har til rådighed, hvad disse kan fortælle os og – ikke mindst – hvad de ikke kan fortælle os samt et overblik over nogle af de bedst kendte figurer fra nordisk mytologi. Dagen vil desuden røkke lidt ved de populære forestillinger, vi har om for eksempel Odin, Thor og Freya, fordi disse forestillinger ikke svarer til, hvad den nyeste forskning i nordisk mytologi egentlig viser.

24/01: Kosmos med huller i

31/01: Nogle stærkt undervurderede guder

07/02: Grænser og overgange

2311-280

Mini-filosofikum – en indføring i de europæiske idéers historie

TID: 24/1, 10 tirsdage, kl. 19.15-21.00

PRIS: 1195 kr., studerende 595 kr.

UNDERVISER: Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet

Filosofikum var tidligere et obligatorisk fag ved universiteterne, hvor man blev indført i filosofiens historie og hovedproblemer. Formålet var at skabe et fælles grundlag for alle studerende inden specialiseringen på de enkelte fag. I samme ånd vil denne række indføre i den europæiske tænkings historie med dens begyndelse i græsk filosofi og den efterfølgende åndshistorie, hvor forholdet til kristendommen og videnskaben præger tænkningen frem til vor tid. Igennem forløbet tager vi fat på de grundlæggende filosofiske tanker og spørgsmål inden for menneskesyn, etik og meget mere: Hvem er jeg? Hvad er sandhed og det gode? Hvad er videnskab? Kan vi kende til noget guddommeligt? Hvad er tid?

24/01: Introduktion: Hvad er filosofi?

31/01: Før-sokratikerne og den græske tradition

07/02: Platon

14/02: Aristoteles

21/02: Augustin

28/02: Thomas Aquinas og universalie-striden

07/03: René Descartes og rationalismen

14/03: David Hume og empirismen

21/03: Immanuel Kant og kriticismen

28/03: G.W.F. Hegel og romantikken

2311-122

Hvad enhver bør vide om filosofi

TID: 25/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Filosofien opstod af en beundrende undren over verden. Dette er en undren, der vedrører alle mennesker til alle tider, fordi det kalder på spørgsmål som: Hvad er det for en verden, jeg lever i? Hvilket slags menneske bør jeg være? Hvad er det rigtige at gøre? Få svar på disse spørgsmål og mange flere, når udvalgte filosoffer danner grundlaget for en introduktion til filosofiens væsentligste discipliner og vigtigste tanker.

25/01: Det værende: Platon, Aristoteles og Thomas Aquinas. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

01/02: Erkendelse: René Descartes, David Hume og Immanuel Kant. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

08/02: Det, der viser sig: Maurice Merleau-Ponty, Hannah Arendt og K.E. Løgstrup. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

15/02: Eksistens: Søren Kierkegaard, Friedrich Nietzsche og Simone de Beauvoir. Mia Skjold Tvede Henriksen, ph.d. i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

22/02: Det logiske: Aristoteles, Gottlob Frege og Ludwig Wittgenstein. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

01/03: Det gode og det rigtige: Aristoteles, Immanuel Kant og Bernard Williams. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2311-093

Islams historie – fra oprindelsen til i dag

TID: 25/1, 4 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Islam er i dag verdens andenstørste religion. Fra Atlanterhavet strækker den muslimske verden sig som et bælte gennem Afrika, Mellemøsten og Asien til Stillehavet. Samtidig er muslimer i dag til stede i de fleste lande i verden. Men hvordan opstod religionen islam? Hvordan gik islam fra at være en mindretalsreligion på Den Arabiske Halvø til at etablere sig i enorme territorier? Hvorfor blev islam spaltet i to store retninger, sunni- og shi'a-islam? Hvordan har muslimer forholdt sig til spørgsmål om lov, teologi og mystik? Hvordan har muslimer forholdt sig til udfordringen fra den vestlige verden fra 1800-tallet og frem til i dag? Og hvordan kan vi forstå den nyeste tids radikale islamisme? Det er nogle af de spørgsmål, den-ne forelæsningsrække vil forsøge at besvare.

FÅ VIDEN HJEM I STUEN

Vi byder på
 livestreamede
 forelæsninger.
 Se side 82-83

2311-389

Idéhistorie: Fortælling og filosofi – fra Homer til Sokrates

TID: 27/1, 8 fredage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Jeppe Vontillius Auditoriet – auditorium 4, Bartholins Allé 3

Ved at fortælle historier og tænke tanker søger vi at forstå os selv og vores verden. Vi udvider og uddyber vores erfaring og forståelse og søger at give den mening. Det har vi gjort lige så længe, vi har været mennesker. Mennesket er et tænkende og fortællende meningssøgende væsen. Forelæsningerne følger udviklingen fra mytens frodigt fantasierende fortællinger til filosofiens rationelle tænkning – fra Homers og Hesiods bredt udfoldede fortællinger over Aischylos' dramatisk tilspidsede dialog til den samtalede tænkning hos Sokrates og Platon. Scenen er Athen i guldalderen, så vil skal selv-sagt også se på arkitektur og kunst.

- 27/01: Hesiod. Kaos og kosmos. Den græske mytologi.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 03/02: Homer. 'Iliaden': krigen, æren og døden. De gamle dyder. 'Odysseen': rejsen og dannelsen. En ny selvbevidsthed.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 10/02: Den joniske naturfilosofi. Fra mythos til logos.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 17/02: Aksetiden. Hellas, Israel, Persien, Indien, Kina.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 24/02: Athens demokrati. Den græske tragedie. Aischylos' 'Prometeus' og Platons 'Protagoras'.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 03/03: Kunsten i Athen. Fra Fidias til Praxiteles. Omkring 440 til 330 f.kr.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 10/03: Athens demokrati. Sofisterne og Sokrates.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 17/03: Sokrates og Platon. Tænkning som samtale.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2311-143

Den videnskabelige revolution

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 09.45-15.45
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Den videnskabelige revolution i 1600-tallet medførte store ændringer i videnskabernes syn på menneske, natur, samfund og Gud. Mange mener, at det var i denne brydningstid, den moderne videnskab blev født. Denne dag skal vi blive klogere på periodens videnskab, herunder det solcentrede verdensbillede, opkomsten af det eksperimentelle videnskabsideal og retssagen mod Galileo Galilei i 1633. Vi kommer omkring de store mænd og kvinder i tidens videnskab, og på den baggrund vil forelæseren give sit bud på, hvad der gør dette til en så vigtig periode i opkomsten af vores moderne verden. I løbet af dagen vil vi komme omkring disse tre emner: videnskabens nye indhold (Jorden flyttes op i himlen), videnskabens nye metoder (de kontroversielle eksperimenter) og videnskabens formål (æren, magten og gud).

2311-038

Jesus i den tidlige kristendom

TID: 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Hvem var Jesus ifølge de første kristne? Evangelierne – de tidligste kristne tekster, som vi finder i Det Nye Testamente – tegner meget forskellige billeder af Jesus. Var han Guds søn, som blev født i menneskeskikkelse af Jomfru Maria? Var han tømreren fra Nazareths søn, der havde særlige guddommelige evner? Var han det evige guddommelige skaberord, der blev født som menneske i den verden, som han selv havde skabt? For Paulus er det interessante ikke Jesu liv. Han fokuserede helt og holdent på den korsfæstede og opstandne Kristus. I århundrederne efter Jesu død er forestillingerne om Jesus blevet endnu mere mangfoldige. Bliv klogere på, hvem Jesus var.

2311-388

Hannah Arendt – frihedens tænker

— **TID:** 31/1, 6 tirsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne,
 Jeppe Vontillius Auditoriet - Auditorium 4,
 Bartholins Allé 3

Hannah Arendt er en af det 20. århundredes mest originale og provokerende politiske tænkere. Udgangspunktet for hendes tænkning er forsøget på at begribe det ubegribelige: den afgrund af menneskelig ondskab, der åbner sig i totalitarismen og Holocaust. Det er en radikal ondskab, der paradoksalt bliver en banal ondskab, når hun stiller skarpt på en enkelt af de medskyldige, nemlig den tanketomme Adolf Eichmann. Arendts analyse af onskaben åbner samtidig mod det gode, og som sådan viser umenneskeligheden hen til menneskeligheden. Fokus er på menneskets skabende frihed, evnen til i ord og handling at skabe en menneskelig verden, og pointen er, at det kun kan ske i forholdet til andre individer, for frihed er ikke noget, mennesket besidder for sig selv alene, det realiseres kun i forholdet til andre. Få en introduktion til en tænker, der er barn af sin tid og stadig relevant.

- 31/01: Totalitarismen. Den radikale ondskab.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 07/02: 'Menneskets vilkår'. Handlingens frihed.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 14/02: Eichmann – det ondes banalitet.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 21/02: "Et andet menneske er aldrig længe-re end en tanke væk!"**
 Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 28/02: 'Åndens Liv'. To slags tænkning.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 07/03: Den meningsgivende fortælling.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2311-387

Bibelen – fra skabelse og syndefald til korsfæstelse og opstandelse

— **TID:** 8/2, 8 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Ved at fortælle historier giver vi vores tilværelse dybde og mening. Bibelen er den største af alle fortællinger. Det er fortællingen om Gud og mennesket. Det Gamle Testaments tekster er nedskrevet over en periode på næsten 1.000 år og hviler på en mundtlig tradition, der rækker meget længere tilbage. Samlet udgør de én stor fortælling om det spændingsfyldte og dramatiske forhold mellem Gud og mennesket. I Det Nye Testamente skifter forholdet mellem Gud og mennesket karakter. Fra at være et forhold bestemt af loven, bliver det et forhold båret af kærlighed. Gud kommer mennesket i møde på en ny måde, fordi Gud bliver menneske og møder mennesket som mennesket Jesus.

- 08/02: Skabelse og syndefald. Babyloniske og bibelske myter.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 15/02: Patriarkerne og folket. Moses og loven.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 22/02: Profeterne. Idéen om én og kun én Gud.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 01/03: Aksetiden. Jobs Bog. Jobs retfærdighed – og Guds?** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 08/03: Den gamle og den nye pagt. Loven og kærligheden.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 15/03: Fire kristne fortællinger til øje og sind i billedkunsten.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 22/03: Jesus. Forkyndelsen af gudsriget og kærligheden.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 29/03: Jesus og Kristus.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2311-386

Kvindelige filosoffer

— **TID:** 20/2, 6 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
TILRETTELÆGGERE: Flemming Houe, magister i idéhistorie, og Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet

Vi hører normalt kun om filosofiens gamle kongerække. Men hvem er de vigtigste kvindelige filosoffer? Og hvordan har de formet vores opfattelser af retfærdighed, eksistens, kærlighed og politik? Få et dybere kendskab til seks af de mest betydningsfulde kvindelige filosoffer fra moderne vestlig kulturhistorie. Stift bekendtskab med Iris Murdochs etiske tænkning såvel som Hannah Arendts totalitetskritik, og bliv introduceret til afgørende feministiske idéer fra Mary Wollstonecrafts oplysningstænkning og kamp for kvindens rettigheder til Angela Davis' politiske analyse af samspillet mellem køn, klasse og race.

- 20/02: Mary Wollstonecraft.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 27/02: Hannah Arendt.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 06/03: Simone de Beauvoir.** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
- 13/03: Iris Murdoch.** Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 20/03: Angela Davies.** Mikas Lang, forfatter og oversætter
- 27/03: Martha Nussbaum.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

I forelæsningsrækken 'Store tanker om hverdagslivet' side 48 kan du bl.a. blive klogere på, hvad mod er. Her handler det om madmod og sanseindtryk og neurogastronomi med kok og madkonsulent Rasmus Bredahl til Hearts & Minds Festival.

2311-069

Filosofiens mesterværker II

TID: 14/3, 6 tirsdage, kl. 14.15-16.00, Ingen undervisning 4/4
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Filosofien vrimler med tanker udtænkt af historiens mange filosoffer og nedskrevet i et utal af filosofiske værker. Alligevel dukker nogle værker oftere op end andre. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig! Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Bliv indført i – og udfordret af – en perlerække af filosofiens absolutte mesterværker, når Folkeuniversitetet i Aarhus inviterer til en helt ny udgave af forelæsningsrækken om 'Filosofiens mesterværker' med Kasper Lysemose. Det er ikke en forudsætning, at man har deltaget i forelæsningsrækken 'Filosofiske mesterværker I' for at kunne følge undervisningen.

14/03: Platon: 'Symposion'
21/03: Spinoza: 'Etikken'
28/03: Jean-Jacques Rousseau: 'Samfundskontrakten'
11/04: Immanuel Kant: 'Grundlæggelse af sædernes metafysik'
18/04: Søren Kierkegaard: 'Frygt og bæven'
25/04: Hannah Arendt: 'Menneskets vilkår'

2311-100

Værklæsning: Martin Heideggers 'Væren og tid'

TID: 14/3, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00, Ingen undervisning 4/4
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I år 1927 udkom det, som mange regner for det vigtigste værk i det 20. århundredes filosofi: Martin Heideggers 'Væren og tid'. Ligesom tidligere med Descartes' cogito eller Kants kritik blev hele filosofien også her åbnet på ny, denne gang som en fundamental søgen efter meningen med væren og en fascinerende analyse af den menneskelige eksistens. Hvad enten man i dag filosoferer videre med Heidegger eller filosoferer imod ham, så er det vanskeligt – måske endda en smule halsløst – at filosofere uden ham. Få en indføring og en gennemgang af centrale temaer i et uomgængeligt mesterværk. Det er ikke en forudsætning, men en mulighed at læse med i 'Væren og tid' undervejs.

14/03: Værens mening
21/03: Væren i verden
28/03: Væren med hinanden
11/04: Angstens stemning
18/04: Væren til døden
25/04: Samvittighedens stemme

2311-390

Den græske tragedie

TID: 24/3, 5 fredage, kl. 11.15-13.00, Ingen undervisning d. 7/4
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Jeppe Vontillius Auditoriet – auditorium 4, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

I den græske tragedie bevæger vi os ud i ekstremerne. Alligevel kan vi spejle og genkende os selv i tragediernes fortællinger. De viser os grundmenneskelige erfaringer, konflikter og vilkår: frihed og skæbne, ansvar og skyld, den enkelte og slægten, individet og staten. Tragedierne er en ny måde at fortælle historier på. Fortællingen bygges op som samtale. Den sætter personer med modstridende interesser og holdninger op mod hinanden i en kamp på ord og lader tilskueren være dommer. Og det er ikke noget tilfælde, at tragedien opstår under Athens demokrati, hvor den politiske orden afgøres i en samtale mellem frie og lige borgere.

24/03: Tragediens fødsel ud af demokratiets ånd. Aischylos' 'Perserne': despoti og demokrati
31/03: Aischylos' 'Orestien'. Hybris og nemesis. Fra slægt og skæbne til ret og frihed i bystaten
14/04: Sofokles' 'Kong Ødipus'. Individets frihedsstræben og skæbnens overmagt
21/04: Sofokles' 'Antigone'. Den enkelte, slægten og staten

2311-191

Mennesket i naturen og naturen i mennesket

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

I vores kultur har vi mennesker et tvetydigt forhold både til vores egen natur og til den natur, vi lever i og lever af. Vores natur forstår vi på en og samme tid som det, der adskiller os fra naturen og som det, der indlemmer os i den. Hvordan kan det være, og hvordan kan vi få det til at hænge sammen? Kom vidt omkring i filosofihistorien, når filosof Hans Fink præsenterer, hvad historiens filosoffer har tænkt af store tanker om mennesket i naturen og naturen i mennesket.

2311-124

Eftertanker: Forskeren og hospitalspræsten om et liv i trods og taknemmelighed

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Mickey Gjerris, cand.theol. og lektor i bioetik, Københavns Universitet, og Lotte Mørk, hospitalspræst på Rigshospitalet

De fleste kender til at føle taknemmelighed over tilværelsen, for når vi mødes af forståelse og kærlighed, er det svært kun at give sig selv æren. Andre gange rammes vi af sygdom, ulykker og andre menneskers ubetænksomhed og ondskab. Her kan det være mere end svært ikke at reagere med vrede og trods. Den gammeltestamentlige skikkelse Job vil lære os, at det hele skal modtages i taknemmelighed, imens digteren Dylan Thomas vil have os til at protestere over tilværelsens grundvilkår. Samtalen mellem hospitalspræst Lotte Mørk og bioetiker Mickey Gjerris handler om at finde balancen mellem de to synspunkter og leve med både trods og taknemmelighed i en tilværelse, hvor man bliver sprunget over i køen, møder ufortjent kærlighed, skal miste dem, man elsker allermost og får lov at høre fuglesang. Konceptet 'Eftertanker' er en aften i eftertænksomhedens tegn, hvor to eksperter samtaler om et bestemt emne med udgangspunkt i hver deres faglighed.

2311-222

Store tanker om hverdagslivet

TID: 11/4, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan forholdt Kierkegaard sig til angst? Hvad siger bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række af landets dygtigste forskere skarpt på seks emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, kærlighed og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sindstilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække, hvor hver enkelt forsker forholder sig til sit emne ud fra en filosofisk, teologisk eller idéhistorisk vinkel.

11/04: Længsel. Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet

18/04: Kærlighed. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

25/04: Angst. Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet

02/05: Tilgivelse. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

09/05: Vrede. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

16/05: Mod. Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

2311-125

Gå dig klog – filosofisk byvandring

TID: 13/5, 1 lørdag, kl. 13.00-15.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

STED: Foran Værestedet, Jægergårdsgade 107

UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Filosoffer som Sokrates, Kant, Kierkegaard, Sartre og Rousseau har alle vandret rundt i byens gader for at debattere filosofi med andre af byens borgere og for at bevæge tankerne og få sat gang i samspillet mellem krop og sind. Kom med på en tur rundt i Sydhavnen – et af Aarhus' oversete, men fascinerende kvarterer – samtidig med at vi sætter fokus på, hvad byen kan og har betydet for tænkningen. Få et indblik i filosofiens forhold til byer og vandring i godt selskab. Og lær, hvordan man tænker og får idéer på farten.

2321-161

Gå dig klog – på byvandring med religionerne

TID: 17/9, 1 søndag, kl. 13.00-14.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

STED: Mødested: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade

UNDERVISER: Marie Vejrup Nielsen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Når man går en tur i gaderne i Aarhus, tænker man måske ikke på, hvor meget religion man møder på vejen, men den er alligevel over det hele – både i form af store, gamle katedraler og på små ydmyge skilte, der viser ind i en baggård til dér, hvor en gruppe mennesker mødes om deres religion. Det kan være blandede grupper, der deler buddhistisk meditation, eller muslimer, der mødes til fredagsbøn. Både de gamle kirker og de nye grupper giver et billede af, hvilke store og små religioner, der har været og er vigtige for generationer af mennesker i Aarhus såvel som verden over. Kom med, når vi bevæger os ud i Aarhus' religiøse bylandskab med lektor i religionsvidenskab Marie Vejrup, som vil gøre os klogere på Aarhus' og verdens store religioner såvel som de små.

2321-162

Gå dig klog – filosofisk vandretur

— **TID:** 17/9, 1 søndag, kl. 14.00-16.00
PRIS: 295 kr., studerende 195 kr. (inkl. forplejning i caféen på Moesgaard Museum)
STED: Skovmøllen, Skovmøllevej 51
UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Vandring har for mange filosoffer været et redskab til at finde inspiration. Vær med, når Folkeuniversitetet i selskab med filosof Carsten Fogh Nielsen sætter farten ned og drager på en filosofisk vandretur i smukke omgivelser i Marselisborg Skov. Nyd en kop kaffe eller en kop the med en bolle og dagens kage fra caféen på Moesgaard Museum, og få et indblik i sprogets forunderlighed, hvor naturen slutter og kulturen begynder og i vores ansvar for at passe på naturen. Lær om samspillet mellem filosofi, natur, kultur, etik, sprog, krop og bevægelse på en eftermiddag med taknemmelig filosofisk vandring.

2321-163

Hegel for et større publikum – oplev Rune Lykkeberg

— **TID:** 9/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

Den tyske filosof Georg Wilhelm Friedrich Hegel har betydet så meget for vores forestillinger om modernitet, historie og fremskridt, at vi alle er hegelianere – de fleste af os ved det bare ikke. Hegel ville udvikle et filosofisk system, som skulle begribe hele hans tid i tanker, men det er også med Hegel, at vi kan få greb om vores egen samtid. Få mulighed for at forstå Hegel helt forfra i selskab med Rune Lykkeberg.

2321-032

Filosofihistorie – fra antikken til det moderne gennembrud

— **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Forelæsningerne præsenterer nogle af de største og mest betydelige filosoffer, der har eksisteret. Den historiske periode, som strækker sig fra antikken til det moderne gennembrud, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og deres oprindelse, når vi gennemgår en perlerække af historiens filosofiske tænkere lige fra Platon, Aristoteles og Augustin til Locke, Hume og Kierkegaard. Bliv nysgerrig på alt fra den politiske til den eksistentielle filosofi, og begrib filosofiens væsen. Kom med og bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

- 23/10: Platon og Aristoteles: sandheds-søgen og det gode liv.** Morten Sørensen Thaning, lektor i filosofi, Copenhagen Business School
- 30/10: Augustin: åndelighed og forening med Gud.** Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
- 06/11: René Descartes: tvivl, erkendelse og videnskab.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 13/11: John Locke og David Hume: sansning og fornuft.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 20/11: Jean-Jacques Rousseau: retfærdighed, lighed og lov.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 27/11: Immanuel Kant: kritik af dømmekraften.** René Rosfort, lektor i etik og religionsfilosofi, Københavns Universitet
- 04/12: G.W.F. Hegel: om friheden og dens virkeliggørelse.** Peter Wolsing, lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 11/12: Søren Kierkegaard: en eksistensfilosofisk reaktion på det moderne.** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

2321-159

Hvad enhver bør vide om det gode liv

— **TID:** 23/10, 7 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange bevirklende og gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi endelig har en ledig stund til betænkssomhed, kan tvivlen indfinde sig: Lever jeg et godt liv? Er der noget, jeg burde gøre anderledes? Hvad er det gode liv egentlig, og er der flere veje til et godt liv? I denne forelæsningsrække sætter vi fokus på det hele menneske. Vi besøger filosofien og spørger, hvad det gode liv mon er. Vi ser indad på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi kaster et blik på meningsdannende aktiviteter som litteratur og natur, og så skal vi blive klogere på en god balance mellem arbejdsliv og privatliv.

- 23/10: Det gode liv ifølge filosofien.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 30/10: Mental sundhed og det gode liv.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 06/11: Det gode liv med litteraturen.** Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet
- 13/11: Skab nye og meningsfulde vaner.** Niels Viggo Hansen, ph.d. i filosofi og fysik og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 20/11: Det gode liv og ro i naturen.** Dorte Varning Poulsen, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet
- 27/11: Meningsfuld balance i privat- og arbejdsliv.** Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Få et lækkert måltid i Matematisk Kantine

2321-158

Det levede liv – introduktion til filosofisk etik

TID: 24/10, 8 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være et godt menneske? Hvordan skal vi leve vores liv sammen? At stille sig selv og hinanden disse spørgsmål hører med til menneskelivet. For Sokrates var det den største lykke for et menneske at diskutere, hvordan man kan blive et godt menneske. Og tænker vi over det, så er denne undersøgelse nærværende i vores liv, fordi livet er fyldt med situationer, hvor vi må vurdere, hvad der er det rigtige at gøre. Hvad skal vi orientere os efter, når vi bliver i tvivl om, hvordan vi bør handle eller endda oplever, at vores egne etiske intuitioner kommer i strid med hinanden? Filosofien har ledsaget – hjulpet og udfordret – mennesker i deres etiske overvejelser i mere end 2000 år. Få en grundig indføring i filosofiens etiske tradition med afsæt i de store filosoffer.

24/10: Platon: om lysten og samtalen

31/10: Aristoteles: om dyden i midten

07/11: Martin Luther: om de to regimenter

14/11: Baruch de Spinoza: Om magt og følelser

21/11: Immanuel Kant: om pligten og moralloven

28/11: Søren Kierkegaard: om den enkelte og det almene

05/12: Friedrich Nietzsche: om herremoral og slavemoral

12/12: K. E. Løgstrup: om fordring og livsytring

2321-031

Verdens store religioner

TID: 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Religion giver os svar på spørgsmål om verdens skabelse, menneskets liv og død og mening med livet. Religion tilbyder mennesket et særligt livssyn og særlige leveregler. Forelæsningsrækken vil invitere indenfor i religiøse kulturer, pege på ligheder og forskelle, men også forklare, hvordan man kan forstå Vestens syn på religion i dag og endvidere forstå de 1,3 mia., der er ikke-religiøse. Vi skal se på verden gennem de store religioner og få kvalificerede perspektiver på spørgsmålene: Hvordan opstod de religiøse traditioner? Hvilken udvikling har de gennemgået? Og hvad står de for i dag? Få et indblik i fem religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret, men nutidigt perspektiv.

24/10: Indledning om religioner og deres betydning. Marianne

Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

31/10: Jødedom. Marianne Schleicher, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

07/11: Kristendom. Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i systematisk teologi, Aarhus Universitet

14/11: Islam. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

21/11: Hinduisme. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

28/11: Buddhism. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2321-115

Er det moderne menneske blevet voksent? Om Hans-Jørgen Schanz

TID: 26/10, 3 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet

I januar 2022 døde den aarhusianske idéhistoriker og tidligere marxist Hans-Jørgen Schanz. I mere end 50 år spillede Schanz en central rolle som foredragsholder, kritiker, meningsmager og ikke forfatter. Han var en af de væsentligste danske intellektuelle, fordi han bl.a. havde en beundringsværdig evne til at tænke selv. I tre forelæsninger gennemgås Schanz' forskellige svar på spørgsmålet: Hvad er livsmulighederne og begrænsningerne i det moderne samfund, og hvad kan vi lære af historien?

26/10: Verden skal forandres. Schanz og marxismen

02/11: Verden er beboelig. Schanz og moderniteten

09/11: Verden er en selvfølge. Schanz og metafysikken

2321-113

Meningen med det hele

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.30-16.00

PRIS: 430 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jakob Holm, mag.art. i litteraturvidenskab

Vi jagter alle lykken, og nogle finder den i glimt, men vi slipper aldrig for de store spørgsmål: Hvordan skal jeg håndtere min frihed? Hvordan bliver jeg bedre til at tage ansvar for mit liv? Med udgangspunkt i filosoffer som Kierkegaard og Sartre præsenteres de væsentligste temaer og begreber fra eksistentialismens brede tradition. Du vil samtidig blive givet en række praktiske redskaber til at finde svar på tilværelsens fundamentale spørgsmål: Hvad er meningen med det hele?

2321-152

De glemte danske helgener og Danmarks skabelse

TID: 6/11, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

BOG: Mulighed for særpris. Se holdsiden på fuau.dk.

UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

De fleste danskere har nok hørt om Knud den Hellige eller Knud Lavard, men hvem har hørt om Anders af Slagelse eller Niels af Aarhus? De er gået i glemmebogen, men bidrog i deres tid til rigets skabelse og dansk identitet – ikke gennem magtudøvelsen, men i deres fromhed og udbredelse af evangeliets ord og lys.

06/11: Den første danske helgen: Tyskeren Poppo og Thøger af Vestervig

13/11: Den ukendte indvandrer: Vilhelm af Æbelholt

20/11: Vores eneste kvindelige helgen: Margrethe af Roskilde

27/11: En officiel og en uofficiel helgen: Kjeld af Viborg og Niels af Aarhus

04/12: Den gode præst: Anders af Slagelse

2321-081

Hvem er jeg? – 5 tilgange til selvet

— **TID:** 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Mette Vesterager,
cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach og forfatter

"Kend dig selv", stod der i Apollon-templet i Delfi. Den menneskelige søgen efter at forstå os selv rækker tilbage til den vestlige verdens vugge i det antikke Grækenland. Og i dag stilles spørgsmålet måske mere end nogensinde før: Hvem er jeg? Denne dag præsenteres forskellige svar på spørgsmålet gennem en rundrejse i filosofien og psykologien. Vi kommer omkring de mest dominerende teorier om selvet og diskuterer, hvilken praktisk betydning de forskellige tilgange har for mødet med mennesker. Og så får du fem bud på, hvorvidt du er i stand til at ændre dit selv eller blot må acceptere, hvem du er.

2321-164

Store tanker om livets relationer

— **TID:** 13/11, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Et smil eller en vrissen. En berigende samtale eller en kort kontant besked. Et kært livsvidne eller et problemfyldt livsforhold. Møder med andre mennesker former stemningen – her og nu kan mødet med mennesker påvirke vores humør, og på længere sigt kan relationer til mennesker forme vores vej og oplevelse gennem livet. Uanset varigheden, valgfriheden og kvaliteten af vores relationer gennem livet er det netop disse møder med mennesker, som tilsammen medvirker til at skabe vores oplevelse af livet. Med afsæt i filosofiens teorier og tanker om mennesker giver denne forelæsningsrække perspektiv til refleksion over de relationer, vi hver især indgår i. De relationer, vi ikke får lov at indgå i. De relationer, vi stræber efter. Eller de relationer, vi må affinde os med.

- 13/11: Parforhold.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 20/11: Ingen og fraværet af relationer.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 27/11: Forældre og børn.** Tone Grosen
Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole
- 04/12: Venskab.** Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza

2321-238

Bag om kærlighed – Katrine Marie Guldager og Anne Marie Pahuus

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Katrine Marie Guldager, forfatter, og Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet

I Katrine Marie Guldagers forfatterskab møder man kvinder midt i livet, der elsker, men som også er vrede og tør vise det over for dem, de elsker. I samtalen tager Katrine Marie Guldager og Anne Marie Pahuus fat på tanker om den store kærlighed og retter fokus på den kærlighed, der kommer lidt til kort – der hvor vi har svært ved at bære over og nemmere ved at bære nag, men hvor der måske alligevel er en sandhed at finde om os selv og kærligheden.

Lyt til forskerne i RADIO4 eller som podcast

Tarmen, nordlys, søvn og myrer. I videnskabsprogrammet 'Kraniebrud' kan du blive klogere på alverdens emner i godt selskab med forskerne. Og i programmet 'Vildspor' jagter vært Rasmus Ejrnæs Danmarks vildeste natur sammen med en masse forskere og fortæller om, hvad vi kan opleve i naturen uden for vores egen dør. Træd ind i forskningens verden med RADIO4 – både i radioen og som podcast.

Lyt til podcasts her:

radio4.dk/program/vildspor

radio4.dk/program/kraniebrud

R4DIO

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne?
Så står formidlingslystne forskere og eksperter klar til at dele ud af
deres viden i forelæsninger og på byvandring.
Følg sidehenvisningerne, eller se mere på fuau.dk.

2311-468

Det gode selskab – seks gode pauser

— **TID:** 15/2, 6 onsdage, kl. 09:15-11.00. Ingen undervisning 8/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Hvad er en god pause? Hvad tager man sig til, når man sådan rigtigt skal slappe af Og hvad er den bedste pause for dig? Denne forelæsningsrække sætter fokus på det, der kan give os en bedre pause i dagigdagen. Tag med til 'Det gode selskab' - Folkeuniversitetets forelæsninger med viden og hyggeligt samvær i dagtimerne på Dokk1.

- 15/02: Den gode pause.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 22/02: Skønlitteraturens helbredende kraft.** Mette Steenberg, forsker i litteratur, Aarhus Universitet
- 01/03: Hvordan fastholder vi vores opmærksomhed?** Emma Louise Louth, forsker i neurovidenskab, Arla Food Ingredients
- 15/03: Tid og fordybelse – i hjemmet og på arbejdet.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 22/03: Positiv psykologi og et gladere sind.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 29/03: Tag en pause med kunsten.** Se forelæser på hjemmesiden

2311-490

Det gode selskab – kunst & kultur

— **TID:** 13/2, 6 mandage, kl. 09:15-11.00. Ingen undervisning 6/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Fra H.C. Andersen til gys og gru. Fra kunsthistorien til fotografier. Denne forelæsningsrække sætter fokus på spændende temaer inden for kunst og kultur. Tag med til 'Det gode selskab' - Folkeuniversitetets forelæsninger med viden og hyggeligt samvær i dagtimerne på Dokk1.

- 13/02: 10 ikoniske fotografier.** Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medie-skolerne, Media College Denmark
- 20/02: H.C. Andersens forfatterskab.** Johannes Nørregaard Frandsen, professor emeritus i litteratur- og kulturhistorie og tidligere leder af HC Andersen Centret, Syddansk Universitet
- 27/02: Hvorfor læse filosofi?** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 13/03: Den rekreative frygt – hvorfor elsker vi gys og horror?** Mathias Clasen, lektor i engelsk, Aarhus Universitet
- 20/03: De store følelser i kunsthistorien.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 27/03: Da Aarhus blev moderne – en historie fortalt i billeder.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Andre hold i dagtimerne:

Idéhistorie: Fortælling og filosofi – fra Homer til Sokrates

Tid: 27/1, 8 fredage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 45.

Russisk litteratur – mellem Pusjkin og Putin

Tid: 31/1, 12 tirsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet. Se side 75.

Hannah Arendt – frihedens tænker

Tid: 31/1, 6 tirsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie, og Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet. Se side 46.

1800-tallets billedkunst i Europa – fester for øjet med mening

Tid: 1/2, 10 onsdage, kl. 14.15-17.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 65.

Historieformiddage på Dokk1: Europas historie i det 20. århundrede

Tid: 3/2, 7 fredage, kl. 09.15-11.00

Underviser: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter. Se side 56.

Kend kunsthistorien gennem 10 værker

Tid: 28/2, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 66.

Naturbilledet – virkelighed og romantisk drøm

Tid: 1/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 67.

Dansk kunsthistorie – fra guldalderen til i dag

Tid: 7/3, 5 tirsdage, kl. 12.00-13.45

Underviser: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie. Se side 67.

Byvandring: Da Aarhus blev Aarhus

Tid: 7/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 56.

Filosofiens mesterværker II

Tid: 14/3, 6 tirsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet. Se side 47.

Den græske tragedie

Tid: 24/3, 4 fredage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 47.

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

Tid: 12/4, 2 onsdage, kl. 14.00-16.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 68.

Byvandring: Ballade i gaden

Tid: 16/5, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 60.

Byvandring: Aarhus – byen ved åen, vandet og skoven

Tid: 5/9, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 60.

Modernisme til det moderne menneske. Hovedtræk i europæisk og amerikansk billedkunst 1900-1950

Tid: 6/9, 10 onsdage, kl. 14.15-17.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 69.

Klassikere i litteraturen

Tid: 7/9, 8 torsdage, kl. 09.15-11.00

Underviser: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab. Se side 79.

Ismernes tidsalder – europæisk maleri 1850-1914

Tid: 13/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 69.

Byvandring: Markante kvinder i Aarhus

Tid: 3/10, 4 tirsdage, kl. 12.30-13.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 62.

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

Tid: 4/12, 1 mandag, kl. 13.30-16.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 63.

Læs mere,
og tilmeld dig
på fuau.dk

Arkæologi & historie

2311-245

Søkrigen i 1. verdenskrig

TID: 23/1, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

I årtierne op til 1. verdenskrig blev der investeret massivt i udviklingen af moderne flåder i Storbritannien og Tyskland. Flådekapløbet mellem de to stormagter anses for at være en hovedårsag til verdenskrigens udbrud, og blandt britiske og tyske topofficerer og politikere forventede mange i 1907 en kommende konflikt. Mindre kendt er flådekapløbet mellem Italien og Østrig-Ungarn samt de russiske, franske, japanske og amerikanske investeringer før krigs-udbruddet i 1914. Under krigen blev mange forventninger gjort til skamme – slagflåderne mødtes kun en gang under Slaget ved Jylland i 1916, mens miner, fly og især ubåde kom til at dominere søkrigen. Hør om den teknologiske udvikling og den strategiske tænkning før krigen og om søslaget, der kom til at tegne verdenskrigen, og den ubådskrig, som flere mener, var tæt på at knække Storbritannien i 1917.

2311-207

Vikingetiden – historien, kulturen og de nye fund

TID: 24/1, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vikingetiden er en særlig del af vores historie, og vikingerne var dem, som for alvor fik Norden og Danmark på verdenskortet. De erobrede store dele af England og fandt også vej helt til Amerika. I dag fascineres vi stadigvæk af vikingernes kultur, levemåde, bygninger, skibe og ikke mindst de skatte, som de har efterladt sig. Med afsæt i de nyeste fund og opdagelser giver en række eksperter indblik i den nyeste viden om vikingernes liv og færden.

24/01: Introduktion til vikingetiden.

Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, Vejlemuseerne

31/01: Vikingetidens religion.

Sophie Bønding, postdoc, Stockholms Universitet

07/02: Vikingetogter i Vesteuropa.

Kasper Holdgaard Andersen, ph.d. og historiker, Moesgaard Museum

14/02: Nordboerne i Nordatlanten.

Mogens Skaaning Høegsberg, ph.d., Moesgaard Museum

21/02: Jarlen fra Skanderborg – den rige ryttergrav fra Fraserslev og vikingetidens grave.

Merethe Schifter Bagge, museumsinspektør, Museum Skanderborg

28/02: Kongesædet i Jelling – nye ugravninger og forskning.

Charlotta Lindblom, museumsinspektør, VejleMuseerne

2311-206

Dansk ekspeditions-historie

TID: 25/1, 6 onsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi skal i sporene på 500 års dansk ekspeditions-historie, der løbende har skiftet karakter i takt med, at Danmarks rolle i verden, de teknologiske muligheder og videnskaben har ændret sig. Det er fortællingen om store bedrifter og lige så store tragedier, men også om kultur-møder, videnskabelige erkendelser og udenrigs-politiske interesser – fra de første ekspeditioner knyttet til kongelige ambitioner om handel og prestige til tæt på vores egen tid, hvor afkolonisering og kold krig satte nye rammer for ekspeditionerne.

25/01: Danmarks ekspeditioner fra 1600-tallet til i dag. En gennemrejse.

Michael Harbsmeier, dr.phil., professor emeritus, Roskilde Universitet

01/02: Berings transsibiriske felttog til Kamtjatka og Stillehavet 1725-43.

Morten Hahn-Pedersen, seniorforsker, museumsdirektør emeritus

08/02: Ind i Afrika. 1850-1945.

Jesper Kurt Nielsen, museumsinspektør, Etnografisk Samling, Nationalmuseet

15/02: Tegneren, naturforskeren og diplomaten.

Anne Haslund Hansen, museumsinspektør, seniorforsker og ph.d., Nationalmuseet

22/02: De arktiske folk er ét. 5. Thule

Ekspedition 1921-1924. Anne Mette Randrup Jørgensen, ph.d. i antropologi og seniorforsker, Nationalmuseet

01/03: På jagt efter national oprejsning og videnskabelige resultater med de tre Galathea-ekspeditioner, 1845-2007.

Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

2311-208

Aarhusianere på flugt og i fangenskab – International Auschwitz-dag 2023

— **TID:** 26/1, 1 torsdag, kl. 17.00-19.45
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Aarhus Stadsarkiv, Dokk1, niveau 2,2, Hack Kampmanns Plads 2

Den 27. januar 1945 blev den største af Nazi-tysklands koncentrationslejre befriet. Auschwitz-dagen er siden blevet den internationale markering af kz-lejrenes rædsler og en påmindelse om aldrig at glemme. I Aarhus markerer vi i år dagen med et lokalt fokus. Tre historikere med stor viden om besættelses Aarhus dykker ned i de lokale historiske kilder og historien om nogle af de modstandsfolk, som blev straffet med deportation til kz-lejre. Desuden skal vi høre om, hvordan familier med jødisk baggrund i Aarhus levede inden for murene, inden for hjemmets fire vægge, og at det måske havde den konsekvens, at de blev overset af Det Sociale Udvalg, som var blevet pålagt at sikre jødiske forretninger og lejligheder efter Gestapos aktion i 1943.

- 17.00:** **Kilder til 2. verdenskrigs historie i Aarhus. Fra dagligdagen til kz-lejrene.** Thomas Norskov Kristensen, arkivar, Aarhus Stadsarkiv
- 17.45:** **Pause**
- 18.30:** **"Sig ikke noget!" En hverdag bag murene som aarhusianer med jødisk baggrund.** Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Besættelsesmuseet, Den Gamle By
- 19.00:** **Aarhusianske skæbner i kz-lejrene.** Søren Tange Rasmussen, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

2311-196

Den Amerikanske Borgerkrig

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Den Amerikanske Borgerkrig 1861-1865 har en særlig plads i amerikansk historie og selvforståelse. Kampen mellem de såkaldte unionister fra Nordstaterne og konføderalisterne fra Sydstaterne handlede om USA's indretning økonomisk, socialt og administrativt med slaveriet og den enkelte stats uafhængighed som kardinalpunkter. I 1861 meldte 11 stater sig ud af Unionen og dannede deres eget forbund. Lincoln ville tvinge dem tilbage, og det lykkedes da også efter fire års krig, der kostede over 600.000 mennesker livet. Resultatet blev bl.a., at de stater, der havde løsrevet sig, igen blev indlemmet i De Forenede Stater, at omtrent fire millioner slaver blev frigivet, og at USA blev en stormagt på den internationale scene.

2311-187

En kulturhistorisk rejse gennem Spanien

— **TID:** 28/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kasper Christiansen, cand.mag. i litteraturhistorie, rejsebureauindehaver i Barcelona

Forelæsningsdagen fokuserer på en række af Spaniens kulturhistoriske højdepunkter inden for arkitektur, kunst, litteratur og musik gennem historien. Vi dykker ned i Spaniens rige kulturhistorie og ser bl.a. nærmere på opførelsen af Alhambra i Granada, Mesquitaen i Córdoba, Columbus' rejser, Habsburgernes storrige og den spanske guldalder i 1500- og 1600-tallet. Vi skal også se på mesterværker fra Pradomuseet, herunder værker af El Greco, Velazquez og Goya, og tager på virtuel tur i spanske byer som Madrid, Barcelona, Córdoba og Granada. Dagen slutter med moderne arkitektur og byudvikling, litteratur og musik, men også med nogle af landets sociale og politiske udfordringer.

2311-189

En rejse gennem Barcelonas kulturhistorie

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kasper Christiansen, cand.mag. i litteraturhistorie, rejsebureauindehaver i Barcelona

Barcelona kaldes ofte for Spaniens mest europæiske by, og kontakten til Europa har været konstant gennem historien. Barcelona udviklede sig i 1200- og 1300-tallet til centrum for et stort handelsimperium med flere erobringer i Middelhavsområdet. Med industrialiseringen i det 19. århundrede startede en ny storhedstid for Barcelona, og byen blev udvidet med opførelsen af Eixample-kvarteret. Denne dag fokuserer vi på en række af Barcelonas kulturelle højdepunkter fra Havets Katedral og det gotiske kvarter til modernismen under Antoni Gaudí, samt kunstværker af Salvador Dalí, Joan Miró og Pablo Picasso og arkitektur opført i forbindelse med og efter De Olympiske Lege. Vi slutter i nutiden, hvor vi skal se på både nationalismen og selvstændighedskampen, gastronomi og vin samt moderne byudvikling.

Få nyhederne først

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS
NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK

2311-416

Historieformiddage på Dokk1: Europas historie i det 20. århundrede

TID: 3/2, 7 fredage, kl. 09.15-11.00. Ingen undervisning 3/3 og 10/3
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVERISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Europas historie i det 20. århundrede er fyldt med rivalisering og krig i en målestok, som ikke er set før i kontinentets historie. Men den byder også på enestående økonomisk, social og kulturel fremgang. Forelæsningerne giver en række bud på, hvad der har været særligt vigtigt og hvorfor. Vi skal undersøge, hvordan Europas stormagter ved århundredets indgang beherskede de fleste af verdens øvrige lande, og hvordan det gik til, at de 100 år senere alle var reduceret til mindre spillere på verdens politiske scene. Undervejs var kontinentet centrum for to verdenskrige, den kolde krig og for konkurrerende ideologier og politiske systemer – men også for ambitiøse forsøg på samling, opbygning af omfattende velfærdsstater og for storslåede kulturelle udfoldelser.

- 03/02: Ét kontinent, mange regioner**
10/02: Kolonialismens Europa
17/02: Industrisamfundene, diktaturerne og demokratierne
24/02: Verdenskrigenes kontinent
17/03: Den kolde krig og kontinentets deling
24/03: Det blandede Europa
31/03: Efter den kolde krig – troen på Europas samling

2311-219

Tidsrejse til 1930'ernes Aarhus – mFredslunds fantastiske fotos

TID: 9/2, 1 torsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVERISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Fotografen Aage Fredslund Andersen kom til Aarhus i 1932 og gik amok med sit kamera. Det kom der mange tusinde billeder af byens liv ud af – arbejdere i fuld gang med dagens dont, legende børn, fiskere på havnen, cyklister, badegæster, ekspedienter, torvehandlende. Takket være hans fotografiske indsats får vi et unikt indblik i industrialiseringens store årti i Danmark. I den nye bog 'Da Aarhus blev moderne' (Aarhus Universitetsforlag) har fotograf Arne Kjær Hansen udvalgt 252 billeder og genskabt de farver, fotografen så gennem kameraets linse. Denne aften fortæller historiker Søren Hein Rasmussen om motiverne og det samfund, der var. Midt i det forgangne er meget genkendeligt. Det er på samme tid nostalgisk og hjemligt. Tag med på en fantastisk og visuel tur gennem 1930'ernes Aarhus.

2311-265

Kampen om Grønland

TID: 15/2, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Få andre steder i verden har naturen så stor indflydelse på mennesket som i Grønland, hvor uvejr fra den ene dag til den anden kan lukke al kommunikation med omverdenen. I denne forelæsningsrække går vi på opdagelse i Grønlands historie – fra de første mennesker over kolonitiden og frem til i dag. Vi hører om Knud Rasmussens ekspeditioner, taler geopolitik, får et overblik over klimaforandringerne fra et grønlandsk perspektiv og læser nyere litteratur om og fra Grønland. Hvad har grønlændernes egen stemme i litteraturen at berette?

- 15/02: Forhistorien – fra de første mennesker til kolonitiden.** Bjarne Grønnow, forskningsprofessor og dr.phil., Nationalmuseet
22/02: Grønlands moderne historie – fra kolonitiden til i dag. Jens Lei Wendel-Hansen, ph.d. i historie
01/03: Grønlandsekspeditioner og -farere – med særligt fokus på Knud Rasmussen. Søren la Cour Jensen, museumsinspektør og daglig leder af Knud Rasmussen Hus og Arkiv
08/03: Klima og klimaforandringer. Søren Rysgaard, leder af Arktisk Forskningscenter, Aarhus Universitet
15/03: En kompliceret arktisk stat: Rigsfællesskabet mellem stormagter og klimaforandringer. Lin A. Mortensgaard, forskningsassistent, Center for Militære Studier, Københavns Universitet
22/03: Nyere dansk litteratur om Grønland og grønlændernes egen stemme i litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

2311-184

Byvandring: Da Aarhus blev Aarhus

TID: 7/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVERISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

I midten af 1800-tallet var Aarhus en undseelig provinsby med små 9000 indbyggere. Få årtier senere var byen mangedoblet i størrelse, og Aarhus var blevet Danmarks næststørste by. Hvordan gik det til? Vi skal på sporene af den rivende udvikling sidst i 1800-tallet, da Aarhus blev indhyldet i røg og damp. Anden vandring fortsætter ind i 1900-tallet, hvor vi skal høre om gullaschbaroner under 1. verdenskrig, jazz'en i mellemkrigstiden og om en næsten ufattelig boligknud. Herfra går vi videre ind i besættelstidens Aarhus, hvor vi kommer tæt på modstandsfolk, stikkere og hverdagen for aarhusianerne. Vi slutter på en vandring i efterkrigstidens Aarhus, hvor der blev truffet store beslutninger om at ændre byen – den gamle bykerne skulle rives ned! Heldigvis gik det ikke helt så galt.

- 07/03: Aarhus i røg og damp**
14/03: Fattigfolk, gullaschbaroner, jazz og revolutionære socialister
21/03: Aarhus besat: modstandsfolk og stikkere – og alle dem midt imellem
28/03: Riv det ned! Da Aarhus (næsten) blev jævnet med jorden

2311-193

Rejsen mod Europa. Fra Romerriget til det 21. århundrede

TID: 21/3, 1 tirsdag, kl. 17:15-20:00

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVERISER: Jakob Danneskiold-Samsøe, fil.dr. i historie og videnskabshistorie

De fleste af os har en forestilling om Europa. Ikke bare som et kontinent, men som en eller anden form for kulturel enhed, der adskiller os fra Mellemøsten, Afrika, USA og resten af verden. Denne aften dykker vi ned i, hvorvidt forestillingen om 'det europæiske' er en myte eller kan underbygges historisk. Vi følger Europas udvikling fra Romerriget til det 21. århundrede og besvarer dermed også spørgsmålet om, hvordan Europa kom til at dominere resten af verden økonomisk og kulturelt. Undervejs kommer vi bl.a. forbi Romerriget, korstog, bogtrykkerkunst, humanisme, opdagelser og kolonier, oplysningstid, industrialisering og verdenskrige. Det er en lang og svimlende rejse, vi skal ud på! Jakob Danneskiold-Samsøe er forfatter til bøgerne 'Rejsen mod Europa. De første 10.000 år' og 'Rejsen mod Europa. De seneste 200 år' (Gads Forlag).

2311-276

Spionmysterier i historien

TID: 22/3, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Andreas Marklund, ph.d. og seniorforsker, Enigma – Museum for post, tele og kommunikation

Spioner arbejder med indsamling af hemmeligheder om stater, selskaber eller enkelte individer. Spionage har altid fundet sted, og frykten for spionen – den skjulte fjende – har været en vigtig drivkraft for udviklingen af statslige overvågningssystemer. Få indblik i nogle af de spionmysterier, der har formet den moderne historie. Det er en dramatisk tidsrejse gennem en dunkel tusmørkeverden – en verden fuld af hemmeligheder og skjulte sammensværgelser, der trækker tråde helt frem til vores egen tid. Undervejs kommer vi bl.a. forbi Dreyfus-affæren under la belle époque, spioner og spionjægere under 1. verdenskrig, Bletchley Park og Enigma under 2. verdenskrig og spionskandaler i Vesten under den kolde krig.

SE SIDE 96

Gratis: 3 måneders
abonnement på
Vid&Sans

2311-262

Da Vestindien kom til Aarhus

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 11:00-15:00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVERISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

I kolonitiden dukkede der vestindiske sømænd op i de danske havne, og flere embedsmænd tog sig en barnepige eller tjenerdreng med på rejsen til Europa. Nogle af disse sorte vestindere slog sig ned – også i Aarhus. Her var det særligt hotel- og natklubbejer James Thompson, man kendte fra nattelivet og revysangene. Hvilket liv fik de sorte vestindere i Danmark, og hvordan blev de opfattet med deres fremmedartede udseende og baggrund? Få en ny og lokal vinkel på historien om Dansk Vestindien. Vi starter med en forelæsning og fortsætter på byvandring, hvor vi skal på sporet af en vestinder i Aarhus. Per Nielsen er forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Nationalmuseet).

11.00: Forelæsning: Fru Jensen, James Thompson og andre vestindiske danskere

13.30: Byvandring: på sporet af en vestinder i Aarhus

2311-417

Mellemkrigstidens demokratidebat – vor tids politiske spejl

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 11:00-15:00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Claus Christoffersen, BA i filosofi og oldtidskundskab

De seneste års udvikling i Europa, USA og Rusland har gjort mellemkrigstiden til det oplagte politiske spejl for vores samtid. Modvilje mod globaliseringen, polarisering, fokuseringen på folket, kritik af eliter og af det politiske establishment er alle træk, der kendetegner mellemkrigstidens politiske debat. Det er vigtigt ikke bare at reducere mellemkrigstidens politiske liv til en kamp mellem demokrati og nazisme, da virkeligheden er en lang række af positioner, der forholder sig kritisk til en bestemt udgave af demokratiet – nemlig det traditionelle liberale demokrati. De fleste strømninger i mellemkrigstiden står bag tanken om, at folket skal bestemme – de er bare uenige om, hvordan det skal ske. Det har skabt en særdeles interessant demokratidebat. Bliv klogere på atmosfæren i kølvandet på 1. verdenskrig, som bliver definerende for det politiske miljø i mellemkrigstiden. Og på de politiske svar, som bliver et produkt af sammenbruddet af 'verden af i går' og af den økonomiske verdenskrise. En periode, vi i dag med stor relevans kan spejle os i.

Tag med historiker Per Nielsen på byvandring på sporet af dengang, da Vestindien kom til Aarhus. Se side 57. Eller vær med, når Per deler sin viden om kirker. Se side 59.

2311-472

Jagten på Tutankhamon

TID: 26/3, 1 søndag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Nicky Nielsen, dr., lektor i ægyptologi, University of Manchester

Da arkæologen Howard Carter efter ti års ihærdig søgen den 4. november 1922 fandt indgangen til barnekongen Tutankhamons grav, må han næsten ikke have troet sine egne øjne. Denne forelæsningsdag opruller de mange spændende aspekter af det vilde fund. For det er ikke kun en dramatisk fortælling med helte og skurke, forbandelser og ørkenstøv, glitrende guld og rygter om et 3.000 år gammelt kongemord. Det er i høj grad også en historie om skattens betydning, det oldegyptiske samfund og Carters egyptiske kolleger – de kvinder, mænd og børn, som er blevet glemt. Det er historien om Tutankhamons korte liv og den lange søvn, som Carter vækkede ham af. Og endelig er det fortællingen om, hvordan fundene kom til at præge den vestlige verdens syn på de gamle egyptere. Nicky Nielsen har skrevet den nye anmelderroste bog 'Jagten på Tutankhamon' (Gads Forlag).

2311-419

Kulturblostring og samfundskrise i Danmark og Europa 1250-1450

TID: 11/4, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

Senmiddelalderen er kendt som en tid med krig, pest og kætterbevægelser. Den enhedskultur, som blev skabt i højmiddelalderen (1000-1300), blev udfordret af kritiske mennesker og voldelige sociale bevægelser. Men middelalderens sidste århundreder blev vidne til genskabelsen af det kristne samfund i Danmark og Vesteuropa. I den mørkeste tid var der lys og håb om at skabe en bedre verden. Undervejs møder vi bl.a. Dante, Boccaccio og Chaucer som troende medlemmer af det kristne samfund. Deres vrede og latter afspejler en overbevisning om, at alt kunne blive godt. Frem for at forlade den hellige almindelige kirke bidrog de og andre stemmer til senmiddelalderens rige verden.

11/04: Stridighedernes tid 1250-1300

18/04: Krig til evige tider 1300-1350

25/04: Den sorte død og det store skisma 1350-1400

02/05: Koncilet for at redde kirkens enhed 1400-1450

2311-173

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

TID: 11/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlingerne på Østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Den største af disse var Oksbøllejren, der husede omkring 36.000 tyske flygtninge og en overgang var Danmarks femtestørste by. Forelæsningsen fortæller historien om de tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Hvorfor kom flygtningene, hvor kom de fra, og hvordan løste de danske myndigheder opgaven? Historien om de tyske flygtninge har været overset, men er yderst tankevækkende og aktuel. Forelæsningsen bygger bl.a. på John V. Jensens bog 'Tyskere på flugt' i serien '100 danmarkshistorier' (Aarhus Universitetsforlag). For særomvisning i Oksbøllejren og det nye museum FLUGT tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group se side 62.

2311-278

Fantastiske jyske kirker

TID: 11/4, 4 tirsdage. Forelæsninger 11/4, 18/4 og 2/5, kl. 17.30-19.15. Kirkebesøg 25/4, kl. 10.30-12.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVERSISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Næsten hver en landsby i Danmark har en bygning, der er 800-900 år gammel – det er fantastisk at tænke på. Og kirkens bygninger har altid været noget særligt både med hensyn til funktion, arkitektur, kunst og håndværk. Med afsæt i kirkebyggeriet i 1100-1200-tallet ser forelæsningsrækken på de lange linjer i dansk kirkebyggeri gennem 1000 år – og på nogle af de spændende detaljer. Vi skal aflæse bygningerne og detaljerne for at finde stiltræk, lokale træk og brud med det traditionelle. Det handler om formen, materialerne og farverne og om at afsøge, hvor inspirationen er kommet fra – fra begyndelsen af stenbyggeriet og frem til nogle af de interessante kirkebygninger og tilbygninger, der er kommet til de seneste årtier. Det gælder kirkerne i Aarhus, men også kirker fra Skagen til Slesvig.

11/04: Landsbykirkerne – form, farver og udviklingen gennem århundrederne

18/04: Domkirkerne – fra romansk basilika til gotisk katedral

25/04: Besøg i Sct. Pauls Kirke og Skt. Lukas Kirke: 1800-tallets ideer om kirker og kirkebyggeriet 1820-1920

02/05: Nyere og helt nye kirker – fra historicismen til modernismen og 2023

2311-225

Danmarkshistoriens største fund

TID: 11/4, 4 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Menneskets historie forandrer sig konstant, når spaden sættes i jorden, og arkæologien er det tætteste, vi kommer på en rejse tilbage i tiden. Fortidens muld afslører betydningsfulde og fascinerende detaljer om dem, der har været her før os. Hør om nogle af danmarkshistoriens største og mest betydningsfulde fund og opdagelser – fra guldskatte, der pibler frem af den sønderjyske jord til uhyggelige historier om moselig og drabelige fortællinger om en hel hærstyrke, der i de første årtier efter Kristi fødsel blev nedkæmpet og smidt i et søbassin nær Skanderborg.

11/04: Solvognen. Flemming Kaul, museumsinspektør og dr.phil., Nationalmuseet

18/04: Egtvedpigen. Louise Felding, museumsinspektør, VejleMuseerne

25/04: Alken Enge. Ejvind Hertz, museumsinspektør, Museum Skanderborg

02/05: Vindelev guldet og Guldhornene. Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne

2311-185

Underdanmark – de glemte historier

TID: 17/4, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Danmark er kendt for sin velfærdsstat, der yder omsorg for samfundets svageste. Mindre kendt er det, at man indtil langt op i 1900-tallet anså udsatte og svage som en alvorlig trussel mod samfundet, og derfor blev mange af disse uønskede individer anbragt rundt omkring på anstalter eller børnehjem. Livet på anstalterne har budt på hårdt fysisk arbejde og disciplinering. Desuden ønskede man ikke, at de såkaldte 'aandssvage', 'degenererede' eller folk med kriminel eller afvigende adfærd spredte deres gener ud i samfundet, og mange blev derfor steriliseret mod deres vilje. I denne forelæsningsrække går vi helt tæt på fortællingen om den danske forsorg og de mennesker, der var anbragt – for nogle i en kortere periode, for andre et helt liv.

17/04: Billeder fra en anden verden.

Historien om Danmarks største åndssvageanstalt. Poul Duedahl, professor i historie, Aalborg Universitet

24/04: Afvigernes ø: en fortælling om Livø Anstalten 1911-1961. Maria Clement Hagstrup, museumsinspektør, Vesthimmerlands Museum

01/05: Sprogø: ø-anstalten for de moralsk åndssvage kvinder. Sarah Smed, museumsleder, Danmarks Forsorgsmuseum

08/05: Livtag med fortiden: Når børnehjemsbørn erindrer. Stine Grønbæk Jensen, antropolog, ph.d. og forsker, Danmarks Forsorgsmuseum

Folkeuniversitetets undervisning
foregår på Aarhus Universitet
i Ny Munkegade

– MEDMINDRE ANDET ER ANGIVET. SE LOKALE PÅ FUAU.DK

2311-209

Byvandring: Aarhus under Besættelsen

TID: 2/5, 3 tirsdage, kl. 17.00-18.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk

Tag med tilbage til det besatte Aarhus, hvor nye kildestudier bringer ukendte historier frem. På første byvandring gives et overblik over de fem besættelsesår, og hvordan det var at leve i en besat by – om skumle sortbørshandlere, tyskerne, modstandsbevægelsen og den tyske terror. Vi slutter på Bispetorvet, hvor der fortælles om de dramatiske dage omkring befrielsen. Anden vandring sætter fokus på de over 60 jøder, der flygtede fra Aarhus efter Gestapos aktion i oktober 1943, og hvis liv aldrig blev det samme igen efter hjemkomsten fra Sverige. Sidste tur går til Nordre Kirkegård, hvor vi hører om teenagedrenge, som blev dræbt i modstandskampen, og formodede stikere og kollaboratører, som betalte den højeste pris for deres tætte samarbejde med besættelsesmagten.

02/05: Aarhus under besættelsen. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør og afdelingsleder Besættelsesmuseet, Den Gamle By

09/05: Aarhusianere med jødisk baggrund på flugt. Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By

16/05: Med livet som indsats. Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By

2311-183

Byvandring: Ballade i gaden

TID: 16/5, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

På fire vandring skal vi på sporet af de revolutionære socialister, der inspireret af den russiske revolution gik på gaden i Aarhus i 1918. Ikke mange år senere marcherede nazisterne gennem de samme gader. Begge dele vakte opsigt og førte til optøjer, ballade, slåskampe – og også nogle gode grin. Vi skal også på sporet af besættelsetidens Aarhus, hvor alvoren lagde sig tungt over byen med bl.a. englændernes bombing af kollegierne ved Aarhus Universitet i oktober 1944. Forløbet slutter af med en på én gang opløftende og dramatisk tur, hvor vi går tæt på de dramatiske timer forud for befrielsesbudskabet, der lød i radioen den 4. maj 1945.

16/05: SLÅSKAMP! Var revolutionen på vej i Aarhus i 1918?

23/05: Nazister i gaderne. Var Det Tredje Rige på vej i Danmark?

30/05: Bombningen af Aarhus Universitet under 2. verdenskrig

06/06: De dramatiske befrielsesdage i maj 1945

2321-215

Byvandring: Aarhus – byen ved åen, vandet og skoven

TID: 5/9, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Åen og nærheden til vandet, skov lige om hjørnet og byen med den helt rigtige størrelse. Det er kvaliteter, der ofte bliver fremhævet ved Aarhus. På fire byvandring dykker vi ned i Aarhus' grundstof. Vi skal på sporet af åens betydning for byen – fra vikingerne til i dag. Vi ser på, hvad vandet og havnen har betydet for byens udvikling, ligesom vi skal høre om byens liv og vilde vækst, inden vi slutter af med en tur i Marselisborgskoven. Dette er den oplagte sensommertur!

05/09: Åen – vikinger, beskidt drikkevand og store lastbiler

12/09: Vandet – havn, kraner og høje huse

19/09: Byen – købmandsgårde, arbejdere og vild vækst

26/09: Skoven – baroner, ballade og skjulte spor

2321-234

På jagt efter historien i kilderne

TID: 5/9, 2 tirsdage, kl. 17.30-20.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Gamle familie billeder, breve og gode historier – hvordan kan man finde frem til ukendte billeder og oplysninger, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Over to aftener skal vi se på, hvordan man finder og bruger forskellige kilder til at komme i gang med at forske i fx slægts- eller lokalhistorie. Forløbet sætter fokus på bl.a. indsamling af kilder og aflæsning og kritisk brug af fotografier, erindringer og skriftlige kilder. Derudover dykker vi ned i skriftens historie og arkivverdenen, for hvilke kilder findes hvor? Historiker Per Nielsen har undervist i skriftlæsning og skriftens historie på Københavns Universitet og har selv været på kildejagt til en række forskningsprojekter og til at afdække sin egen families historie.

FÅ INFORMATION OM SÆRARRANGEMENTER OG SÆRLIGE TILBUD

Tilmeld dig Folkeuniversitetets nyhedsbrev på fuau.dk

2321-235

Antikkens stormagter

TID: 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Historien om antikkens stormagter er den fascinerende historie om, hvordan vi mennesker tilbage i tiden og overalt i verden har organiseret os i civiliserede samfund, skabt teknologiske opfindelser og imponerende kulturelle udtryk inden for bl.a. arkitektur, kunst, litteratur, medicin og landbrug. Men det er også historien om, hvordan krige og sammenstød med andre har ført til civilisationers fald og nye stormagters opståen. I forelæsningsrækken tager forskerne os med på en rejse gennem fem kontinenter. Vi begynder i Afrika, hvor det gamle Egypten tog form for 5000 år siden og stadig er et af oldtidens mysterier. Herefter rejser vi videre til bl.a. Assyrien, Perserriket, Grækenland, Romerriket og Kina og slutter i aztekerne og inkaernes Amerika.

05/09: Egypten. Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet

12/09: Assyrierriget. Troels Pank Arbøll, junior forsknings-fellow, University of Oxford

19/09: Alexander den Store og de Hellenistiske Riger. Maja Rechendorff Møller, ph.d.-studerende i historie, Københavns Universitet

26/09: Fra Perserriket til Rom og Han Kina. Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet

03/10: Kalifatet og karolingerne. Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet

10/10: De præcolumbianske stormagter: Teotihuacan, aztekerne og inkaerne. Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

2321-157

Jøder i Danmark – liv og skæbne

TID: 6/9, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

Det er godt 400 år siden, at de første jøder kom til Danmark. Jøderne var indtil 1960'erne den eneste større minoritet af fremmede, der adskilte sig ved deres religion, sprog, kultur og traditioner. Langt størstedelen af de danske jøder har gennem tiden boet i København, men flere bosatte sig i provinsen, hvor de giftede sig, arbejdede og blev en del af lokalsamfundet. Flere slog sig ned i Aarhus, der i begyndelsen af 1900-tallet kun havde få jødiske indbyggere. Fra slutningen af 1920'erne ses en stigende tilflytning af overvejende jødiske skræddere fra København. Men efter Gestapos aktion i oktober 1943 flygtede de til Sverige. Flere af dem kom aldrig på fode igen efter hjemkomsten i sommeren 1945.

06/09: Jødernes danmarkshistorie – i provinsen. Vibeke Kaiser-Hansen, ph.d. i historie og museumsinspektør, Museerne i Fredericia

13/09: Danske jøder i internationalt perspektiv. Bent Blüdnikow, historiker, journalist, forfatter og anmelder

20/09: Byvandring: borgere med jødisk baggrund i Aarhus 1927-1964. Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By

2321-190

Stormagtsspillet og kampen om magten 1850-2022

TID: 12/9, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Historien er præget af stormagternes ambitioner – deres indbyrdes konkurrence, intriger og ødelæggende krige. Konger og kejsere, præsidenter og statsmænd har mistet alt. Mens andre har vundet sejren og ændret verden. For altid. Hør om de historiske faktorer, der er afgørende for stormagternes storhed og fald. Hvordan så verden ud på det givne tidspunkt? Hvilke magtbalancer skulle udfordres, og hvilke skulle forsvares? Hør om magtpolitik og stormagtsrivaliseringen fra 1850 til i dag, og få indblik i den historiske kontekst og fortidige selvforståelse som i nutidens verden rammer sætter stormagternes greb efter magten.

12/09: 1850-1885: Krimkrigen og den europæiske orden

19/09: 1885-1918: den europæiske ordens første sammenbrud. Stormagts-spillet til og med 1. verdenskrig

26/09: 1918-1942: den europæiske ordens andet sammenbrud. De revisionistiske stormagters stræben efter verdensherredømmet og 2. verdenskrig

03/10: 1943-1989: kold krig og blokopdeling

10/10: 1989 til i dag: ny rivalisering og global magtkamp

Der er tid til en snak med forskere og artister efter arrangementet. Her med freestyle rapper Per Vers til Hearts & Minds Festival på Dokk1.

2321-214

Byvandring: Markante kvinder i Aarhus

TID: 3/10, 4 tirsdage, kl. 12.30-13.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVERISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

På fire byvandring skal vi på sporet af en række markante kvinder i Aarhus' historie - dem, der tydeligt har sat aftryk på byen, og dem, der har levet livet i baggårdenes skygge. Vi skal bl.a. høre om, hvordan kvindernes stemmeret og grundlovsændringen i 1915 blev fejret i Aarhus med stolte talere i Vennelystparken og bekymrede indlæg i aviserne. Vi skal også stifte nærmere bekendtskab med nogle af de kvinder, der har præget byen. Vi skal i hælene på Johanne Berg, der i 1915 blev både byens og landets første kvindelige politibetjent. Vi skal også høre om den fattige og fantasifulde pige Maren og det liv, hun levede i 1920'erne og 1930'ernes Aarhus. Sidst, men ikke mindst skal vi opklare, hvem Helen var, og hvad hun havde med en konge på hest at gøre.

03/10: Kvinder kan stemme! Fejringen i Aarhus i 1915

10/10: Da Aarhus fik en kvindelig politibetjent

24/10: Livet for den lille, fattige Maren

31/10: Kvinden og kongen

2321-251

Særomvisning på Besættelsesmuseet

TID: 3/10, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr. Entré til museet er ikke inkluderet i prisen. Museumsentré: 75 kr. for voksne/pensionister. Årskort til Den Gamle By giver gratis adgang til museet

STED: Besættelsesmuseet, Mathilde Fibigers Have 2

UNDERVERISER: Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder Besættelsesmuseet, Den Gamle By

Kom med på særomvisning på Besættelsesmuseet, der har slået dørene op igen med en ny permanent udstilling i Aarhus' gamle politistation, hvor Gestapo holdt til de sidste måneder af Besættelsen, og hvor mistænkte modstandsfolk blev slæbt ind til forhør og tortureret, så det kunne høres på gaden udenfor. Sammen med museumsleder Søren Tange Rasmussen skal vi en tur rundt i museet og bl.a. høre om tyskerne i Aarhus og det frygtede tyske sikkerhedspolitis hovedkvarter, modstand og kollaboration, hverdagslivet i det besatte Aarhus og de svære valg, som mange blev tvunget til at tage.

2321-193

Europas historie – fra oldtiden til i dag

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor og ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Tag med på en tour de force gennem Europas dramatiske historie. Vi begynder med oldtidens store imperier: Alexander den Stores Makedonien og Romerriget med fokus på årsagerne til deres storhed og fald, og hvordan arven fra Romerriget påvirkede udviklingen af middelalderens europæiske stater og styrkelsen af kongernes magt i 1500-, 1600- og 1700-tallet. Samtidig vil der være fokus på, hvordan de politiske begivenheder påvirkede europæernes identitet og kultur, herunder udviklingen af national identitet i 1800- og 1900-tallet, og hvilken betydning det fik for 1. og 2. verdenskrig og for det europæiske og vestlige samarbejde i efterkrigstiden. Fortællingen føres frem til de seneste års store forandringer med krig i Ukraine, økonomisk krise og klimaudfordringer. Lars Hovbakke Sørensen er forfatter til bogen 'Europas historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

2323-177

Særomvisning: Danmarkshistoriens største flygtningelejr og det nye museum FLUGT

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 13.30-15.30

PRIS: Se pris på holdet på fuau.dk

STED: FLUGT, i foyeren ved hovedindgangen, Præstegårdsvej 21, Oksbøl. OBS! Man sørger selv for kørsel

UNDERVERISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Danmarkshistoriens største flygtningelejr lå i Oksbøl vest for Varde. I 1946 husede den 36.000 tyske flygtninge uden mulighed for at vende hjem. Dermed var den en overgang Danmarks femtestørste by. Lejrens historie er fyldt med skæbner – nogle tragiske, andre fyldt med håb. Turen ledes af museumsinspektør John V. Jensen og går rundt i den tidligere flygtningelejrs område over flygtningekirkegården, hvis knap 2000 navne maner til eftertanke, og så skal vi selvfølgelig også se det nyåbnede museum 'FLUGT' med museumsbygning tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group. Undervejs får vi beretninger om lejren, dens mennesker, problemer, hverdag, glæder og sorger. For yderligere baggrundsforelæsning se 'De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr' side 58.

Kom med til
Århundredets Festival
3.-12. marts

SE SIDE 84-93 OG LÆS MERE PÅ AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

2321-155

Verdenshistorien

TID: 24/10, 8 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Tag med på en tour de force gennem verdenshistorien. Gennem tiderne er store civilisationer igen og igen vokset frem, har blomstret og ekspanderet for så sygne hen igen eller blive dele af andre civilisationer. Dominans, krig og erobringer er tæt forbundet med denne udvikling, men det samme er handel, spredning af teknologi og kulturelle goder. I forelæsningsrækken skal vi 'verden rundt' og undersøge en række af historiens vigtigste civilisationer. Hvordan opstod de, hvordan udviklede de sig? Hvilke særlige dynamikker var på spil? Hvilke særpræg havde de, og hvordan satte de aftryk på deres samtid og eftertid?

24/10: Oldtidens store civilisationer. Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

31/10: Den græske by i verden og verden i den græske by – kulturmøder mod øst og vest. Karen Rørby Kristensen, ph.d. i antikhistorie

07/11: Kinesiske stormagter. Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet

14/11: Muslimske imperier. Jørgen Bæk Simonsen, lektor og dr.phil. i islamstudier, Københavns Universitet

21/11: Europa i middelalderen og renæssancen. Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

28/11: Opdagelser og kolonisering. Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet

05/12: Revolutionernes århundreder. Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter

12/12: Det korte 20. århundrede – verdenskrige, ideologier og kold krig. Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

2321-154

Store modstandskvinder

TID: 24/10, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Nogle af de første modstandsfolk, der satte sig op mod Nazityskland og værnemagten, var kvinder. Ikke kun hemmelige logiværter, kurerer og sekretærer. Men kvinder, der opererede på de højeste nagler, med kontakter til London og Washington, propaganda i BBC og med organisering af de allieredes befrielse af Danmark. I forelæsningsrækken møder vi to modstandspionerer. Den ene er efterretningskvinden Jutta Graae med dæksnavnet Storfyrstinden. Den anden er den eventyrlige Gabriele Rohde, der arbejdede for et frit Danmark i London og Washington. De er stærke repræsentanter for mennesker, der – trods datidens kvindesyn – med ildhu var med til at bringe Danmark ind i kampen for menneske-værd, demokrati og internationalt engagement.

24/10: Introduktion: modstandskampens kvinder. Niels-Birger Danielsen, Historiker og journalist

31/10: Storfyrstinden: besættelsens magtfulde, men ukendte frihedskæmper Jutta Graae. Trine Engholm Michelsen, ph.d. og forfatter

07/11: Gabriele Rohde: sømændenes ven og medlem af Det danske råd i London. Karen Gram-Skjoldager, lektor i historie, Aarhus Universitet

2321-188

2. verdenskrig: Krigen på Østfronten 1941-1945

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Martin Ammitzbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Ved daggrdy den 22. juni 1941 indledte det nazistiske Tyskland invasionen af Sovjetunionen: Operation Barbarossa. Konflikten udviklede sig fra første dag til et frontalt sammenstød mellem to totalitære systemer, to tyranner, to af verdens mest magtfulde nationer, der i fire lange år var fastlåst i en ubarmhjertig og desperat kamp, der blev den hårdeste, længste og blodigste i 2. verdenskrig. Denne dag går vi tæt på den militærhistoriske fortælling om krigen i øst i perioden 1941-1945 – fra de indledende og katastrofale nederlag for den røde hær, over belejringen af Leningrad og vendepunkterne ved Stalingrad og Slaget ved Kursk til krigens afslutning i Berlins ruiner.

2321-243

Den kolde krig på hjemmefronten – og REGAN Vest

TID: 31/10, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISERE: Ulla Varnke Sand Egeskov og Bodil Frandsen, museumsinspektører, Nordjyllands Historiske Museum

I 2023 åbner koldkrigsmuseet REGAN Vest med den store, atomsikrede og tophemmelige regeringsbunker som omdrejningspunkt. Fra midten af 1950'erne og frem til 1962 oplevede verden flere situationer, hvor den højspændte konflikt mellem USA og USSR truede med at udvikle sig til en egentlig krig. Frygten blev yderligere næret med udsigten til en krig med brug af de nye atom- og brintbomber. Vi sætter fokus på de omfattende – men i vid udstrækning hemmelige – planer for at redde befolkningen og det danske demokratiske samfund igennem en mulig atomkrig. Med udgangspunkt i den tophemmelige bunker REGAN Vest fortælles der også om, hvilke trusselscenarier man forberedte sig på, og hvordan man forestillede sig landet ledet igennem en mulig atomkrig.

2321-216

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

TID: 4/12, 1 mandag, kl. 13.30-ca. 16.00

PRIS: 250 kr.

STED: Rådhuspladsen ved Grisebrønden, Rådhuspladsen 2

UNDERVERISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Kom med på byvandring i juleudsmykkede Aarhus, og få indblik i, hvordan julen er blevet fejret hos rig og fattig, i fremgangstid og i krigstid. Vi skal høre om, hvordan det var at fejre jul under 2. verdenskrig og den store begejstring, da man kunne få appelsiner for første gang efter krigen. Undervejs skal vi også høre om det mondæne forretningsliv og på sporet af julegavefristelserne, som de handlende tilbød de velstillede aarhusianere for hundrede år siden. Vi kommer forbi Fælleskontoret for Velgørenhed, for langt fra alle kunne holde en privilegeret jul, og der fandtes mange indsamlinger til fordel for byens fattige. Vi slutter af – og får varmen – med gløgg og æbleskiver på Café Hack på Bispetorvet.

Kunst, arkitektur & design

2311-005

Hvad der er værd at vide om kunst

TID: 23/1, 8 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad er det egentlig, vi ser, når vi står foran et kunstværk? Hvad vil kunsten os? Med en kort introduktion til kunstanalyse og en grundig gennemgang af kunsthistoriens centrale perioder og strømninger giver forelæsningsrækken dig nyttige redskaber til at tolke kunsten og sætte ord på indtryk. Det bliver en hæsblæsende rejse, der strækker sig fra middelalderen til det 21. århundrede og slutter af med et blik ud i fremtiden og et bud på, hvilke kunstnere vi skal holde øje med.

- 23/01: Hvad er kunst, og hvad skal vi med den?** Mads Damsbo, direktør, Artcenter Spritten, Aalborg
- 30/01: Kunstforståelse – rent praktisk.** Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
- 06/02: Kunstens historie – fra middelalder til det tidligt moderne (ca. 800-1600).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 13/02: Kunstens historie – fra 1600-tallets enevælde til 1800-tallets romantik (ca. 1600-1850).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 20/02: Kunstens historie – impressionister, modernister og andre revolutionære (ca. 1850-1940).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 27/02: Fotografi, populærkunst og nye medier i det 20. århundrede (ca. 1836-1975).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 06/03: Abstraktion, popkunst og ikke-kunst (ca. 1916-2000).** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 13/03: Hold øje med dem – nye kunstnere på vej (ca. 2000-2050).** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2311-006

Store danske designere

TID: 23/1, 7 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hans J. Wegners Påfuglestol, PH's karakteristiske lamper, Børge Mogensen's Tremmesofa, Arne Jacobsens Ægget, Finn Juhls Poeten, Nanna Ditzels Trinidad-stol, Kay Bojesens teakræsabe og Verner Pantons FlowerPot-lamper. Vi kender genstandene. Men hvem var menneskene bag de kendte design, der høstede så stor international anerkendelse? Hvad kendetegner dem hver især? Og hvorfor er deres design blevet så kendte og elskede? I denne forelæsningsrække vil du blive introduceret for nogle af de fremmeste danske designere og deres værker.

- 23/01: Poul Henningsen – lysets mester**
- 30/01: Arne Jacobsen – totaldesignets mester**
- 06/02: Hans J. Wegner – håndværkeren over dem alle**
- 13/02: Kaare Klint, Børge Mogensen og FDB-møbler – fra håndværk til industri**
- 20/02: Finn Juhl og Poul Kjærholm – de store elegantiers**
- 27/02: Verner Panton og Nanna Ditzel – form og farve uden grænser**
- 06/03: Kay Bojesen og Lego – børnenes designere**

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Få et lækkert måltid i
Matematisk Kantine

2311-308

Kunsthistorien fra fem forskellige vinkler

— **TID:** 25/1, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Denne forelæsningsrække kommer vidt omkring i kunsthistorien via fem temaer, der er blevet skildret på forskellige måder af mange forskellige kunstnere fra antikken til i dag. Vi bevæger os fra hyrdeidyl og grønne skove til klimakrise og storbyspleen, og vi kommer omkring Eros' leg med menneskenes følsomme hjerter, ind i galeanstalten og ned i graven. Vi kommer til at kigge på alt fra antikke vasemalerier til skulpturer, konceptuel installationskunst og malerier.

25/01: Naturen
01/02: Byen
08/02: Døden
15/02: Galskaben
22/02: Kærligheden

2311-053

Caravaggio: Hans kunst, tid og efterfølgere

— **TID:** 29/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Philip Pihl, cand.mag. i kunsthistorie

Caravaggio skabte egenhændigt en ny stil, som både begejstrede og foruroligede i hans samtid. Denne dag skal vi se nærmere på kunstneren Caravaggios værker, personen Caravaggio, hans samtid og de spor, han har sat i kunsthistorien. Caravaggio er kendt for sine højdramatiske barokke billeder udført i ekstrem realisme. Dette gjorde hans værker populære, men skabte også modstand og diskussion om kunstens rolle og virkemidler. Caravaggios eget liv var lige så dramatisk som hans billeder, hvilket har været med til at skabe kunstnermyten Caravaggio, som muligvis stadig spøger i vores nutidige forestilling om en rigtig kunstner.

2311-009

1800-tallets billedkunst i Europa – fester for øjet med mening

— **TID:** 1/2, 10 onsdage, kl. 14.15-17.00. Ingen undervisning 15/2, 15/3 og 5/4
PRIS: 1595 kr.
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Billedkunsten gennem 1800-tallet kan svinge mellem det klassiske, det romantiske og det realistiske. Der kommer så forskellige retninger som impressionisme og symbolisme. Store kunstnere er bl.a. Manet, Monet og van Gogh. Hvordan skal kunsten svare på den gryende moderne virkelighed? Stærke temaer er hverdagen, de små folk, livet på landet og i storbyen. Hvad er det, formen udsiger?

01/02: Klassicisme med Ingres og andre
08/02: Gretchen og Faust i kunsten
22/02: Romantik med Delacroix og andre
01/03: Ophelia og Hamlet i kunsten
08/03: Realisme med Courbet og andre
22/03: Dante og Beatrice og andre emner
29/03: Manet. En biografisk skitse
12/04: Impressionisme med Monet, Berthe Morisot og andre
19/04: Symbolisme med Munch og andre
26/04: Tristan og Isolde og andre fortællinger i kunsten

2311-322

Om kunstneren Vilhelm Hammershøi

— **TID:** 20/2, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Gertrud Oelsner, museumsdirektør, Den Hirschprungske Samling, og Annette Rosenvold Hvidt, kunsthistoriker

Vilhelm Hammershøi er en af de mest betydelige danske kunstnere, og han er især kendt for sine interiørbilleder. I forlængelse af bogen 'Vilhelm Hammershøi. På sporet af det åbne billede' (2018) vil de to forelæsere vise, hvordan Hammershøi udover selv at fotografere også samlede på fotografier og var intenst optaget af fænomener som lys, mørke, træer og close-ups.

2311-010

Bofællesskaber – fortid, nutid, fremtid

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Michael Asgaard Andersen, ph. d. og lektor på Det Kgl. Akademi, Arkitektskolen i København

Omkring 1970 opstod i Danmark en ny boligform, der havde fællesskab som sit omdrejningspunkt. Den blev kaldt bofællesskab og er siden blevet hædret og udbredt internationalt. Selvom den står som en nyskabelse for sin tid, trækker bofællesskabet tråde tilbage til en lang tradition i dansk boligarkitektur. Denne dag tager vi fat på den fornyede interesse for livet i et fælles hjem, som ikke mindst skyldes det store fokus på bæredygtig levevis. Det er en boligform, som både kan opfylde vores individuelle behov og påvirke de samfundsmæssige og globale udfordringer, som vi står overfor.

2311-084

Frida Kahlo – barn af revolutionen

— **TID:** 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Frida Kahlo var barn af den blodige mexicanske revolution 1910-20, og hendes mand Diego Rivera var i allerhøjeste grad medvirkende til, at den indianske kultur for første gang blev erklæret ligeværdig med den europæiske. Rivera og Frida støttede de hårdtarbejdende folk i deres kamp for et mere lige samfund. Men var Frida i virkeligheden så optaget af verdensrevolutionen, som hun gav udtryk for, eller var det snarere et forsøg på at gøre sig interessant i kunstelitens øjne? Og hvorfor taler hun tilsyneladende i så høj grad til vores tid?

2311-102

Temalørdag om Michael Kvium

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERS: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslenende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne lørdag vil ph.d. i kunsthistorie Kamma Overgaard Hansen præsentere Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie. Når overskriften er Michael Kvium, vil lørdagen uundgåeligt stå i maleriets tegn. Men Kvium vil også blive præsenteret som tegner, grafiker, billedhugger, performer og filmmager.

2311-144

Færøsk bibelhistorie i verdenskunstens perspektiv

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVERS: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

I 2013 skabte den færøske kunstner Edward Fuglø ti cirkelrunde og bemalede trærelieffer til ophængning i Christianskirken i Klaksvig, Færøernes største kirke. Motivet er scener fra Jesu liv – fra bebudelsen til himmelfarten. Den store historie får følge af den lille, idet der i reliefferne indgår en række brugsstande, der henviser til Klaksvig og menneskeskæbner herfra. Relieffernes stil er 'bibelhistorisk', men udgør også et stykke samtidskunst med de indsatte 'readymades' og citater fra kunstens historie. Edward Fuglø fortæller ikke blot Jesu historie på sin egen måde, men trækker også på fortællingernes traditionelle udformning i kristen kunst. Hør om Fugløes færøske bibelhistorie.

2311-133

Kend kunsthistorien gennem 10 værker

TID: 28/2, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

STED: AU, bygning 1325 (indgang fra Nordre Ringgade/Nørrebrogade), lokale 028, Bartholins Allé 10, 8000 Aarhus C

UNDERVERS: Peter S. Meyer, mag.art. forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor

Med kun 10 kunstværker, som er værd at kende, har man en struktur for hele kunsthistorien. Forelæsningerne giver et overblik over kunsthistorien gennem kun 10 kunstnere – et værk af hver – fra renæssancen til i dag. Hvad er det, kunstværkerne viser? Forelæsningerne ser på genrer som: det religiøse maleri, landskabsmaleriet, historiemaleriet, selvportrættet, det moderne maleri og konceptkunst. Samtidig ser vi bag om værkerne, så vi lærer at se på kunst, så man kan åbne og opleve andre værker. Undervejs kommer vi til at høre om kunstnere som Michelangelo, Rembrandt, Goya, Manet, Munch, van Gogh, Picasso, Klimt, Duchamp og Louise Bourgeois.

Få overblik over kunsthistorien gennem 10 afgørende værker i godt selskab med kunsthistoriker Peter S. Meyer. Se side 66. Eller tag med Peter på byvandring i Aarhus. Se side 68.

2311-011

Naturbilledet – virkelighed og romantisk drøm

TID: 1/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Jeppe Vontillius Auditoriet - Auditorium 4, Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Landskabsmaleriet vinder for alvor frem med romantikkens idéer om den besjælede natur. I Tyskland bliver den symbolladede Caspar David Friedrich stilskabende, mens fx William Turner i England dyrker et helt andet og friere naturinspi­reret maleri. I Danmark skildrer Eckersberg og hans elever det danske guldalderlandskab. Snart tager en mere realistisk naturskildring over, da franske malere sætter deres staffelier op ude i landskabet. Dermed lægges grunden til et helt nyt maleri, hvor det drejer sig om at fange det stadig omskiftelige lys, de evigt foranderlige stemninger – impressionismen med bl.a. Monet og Renoir. Men hvorfor lade sig hæmme af naturens farve og form spørger snart en ny generation af malere med kunstnere som van Gogh, Gauguin og Cezanne som toneangivende. Nye følger hurtigt efter – Matisse og Derain i Frankrig maler farvestærke billeder, mens tyske ekspressionister slutter sig sammen i Die Brücke og Der Blaue Reiter. Kandinsky fabulerer vildt og nærmer sig den totale opløsning af det genkendelige.

2311-306

Ovartaci – galskabens signatur

TID: 6/3, 4 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Brian Benjamin Hansen, ph.d. i filosofi, VIA University College

Efter et mentalt sammenbrud i 1929 indlægges Louis Marcussen (1894-1985) og begynder at skabe malerier, papmaché-dukker, magiske rygeapparater og mekaniske genstande – og han dekorerer næsten alt omkring sig. Han inviterer sig selv i sine værker og opløser sig i en hvirvel af mandlige, kvindelige, dyreagtige og guddommelige identiteter. Han kasserer navnet 'Louis' til fordel for 'Ovartaci'. I denne forelæsningsrække undersøger vi Louis Marcussens vanvid og opfindelsen af figuren Ovartaci.

2311-307

Dansk kunsthistorie – fra guldalderen til i dag

TID: 7/3, 5 tirsdage, kl. 12.00-13.45
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: AU, bygning 1325 (indgang fra Nordre Ringgade/Nørrebrogade), lokale 140, Bartholins Allé 10, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

I denne forelæsningsrække ser vi på brudfladerne i den danske kunsthistorie fra første halvdel af 1800-tallet og frem til i dag. Vi starter med guldalderens nationalromantiske landskabsmalerier. Derfra bevæger vi os op igen nem den gryende modernisme til 1900-tallets avantgarde-ismer. Vi slutter ved 1980'ernes opgør med avantgardens kunstbegreber og følger udviklingen helt frem til det mangfoldige kunstbegreb, der præger samtidskunstsce­nen. I forelæsningsrækken skal vi blandt andet beskæftige os med spørgsmål som: Hvad har kunstens rolle været til forskellige tider? Og hvilke mulighedsrum har kunstnerne haft?

- 07/03: Guldalderen: Nationalromantik, mæcener og det politiske danmarkskort**
- 14/03: Gryende modernisme, kunstnerkolonier og symbolister**
- 21/03: Ismernes århundrede: 1900-tallets avantgardebevægelser, deres visioner og inspirationskilder**
- 28/03: Ud af avantgarden? 1980'erne og De Unge Vilde**
- 04/04: Traditionalisme og genrehybrider: Den danske samtidskunst**

2311-012

Kunst – teori og analyse

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan skal man forstå kunsten? Denne dag bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renæssance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Fra stilhistorie og farvelære til kompositionsanalyse og semiotik – forelæsnings­ningen præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

2311-013

Hemmelige steder – arkitektens guide til særlige bygningsværker i det midtjyske

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Marie-Louise Høstbo, arkitekt MAA, fotograf og forfatter

Arkitektur kan overraske, forundre og gøre os nysgerrige på mere. Den kan – særligt når vi går helt tæt på – formidle fortællinger om kreative arkitekter, visionære bygherrer, dygtige håndværkere og skildre sammenhænge på tværs af tid i en evigt foranderlig verden. Denne dag tager arkitekt MAA Marie-Louise Høstbo dig med på en arkitektonisk opdagelsesrejse gennem en række udvalgte bygningsværker i det midtjyske – fra Ebeltøft i øst til Vemb i vest og fra Skive i nord til Askov i syd. I løbet af dagen løfter hun sløret for de særlige detaljer og oversete historier, der ligger gemt i bygninger af høj arkitektonisk værdi på turen gennem Jylland.

2311-057

Bauhaus – den banebrydende designskole

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Den revolutionære bevægelse, der spredte sig over Europa i kølvandet på 1. verdenskrig og Den Russiske Revolution, førte i Tyskland til oprettelsen af verdens mest kendte skole for kunst, arkitektur og design, nemlig Bauhaus. Den satte ikke bare de visuelle kunstarter på den anden ende, men eksperimenterede også med industriel produktion, pædagogik, mode, køn, seksualitet, ja, snart sagt alle aspekter af det offentlige liv. Design skulle være for de mange, men lykkedes det? Nogle få danske designere fulgte i Bauhaus' fodspor, men de fleste var kritiske overfor Bauhaus og skabte deres moderne møbler, lamper og bygninger på en anden og mere pragmatisk måde.

2311-014

40 ikoniske fotografier

TID: 30/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotograferne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

2311-132

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

TID: 12/4, 2 onsdage, kl. 14.00-16.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVERISER: Peter S. Meyer, mag.art. forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor

På to byvandring i Aarhus ser vi på de bygninger og den kunst, som findes i Aarhus i dag. Fra de bygninger, der står tilbage fra middelalderen, renæssancen, historicismen og funktionalismen, til de allernyeste bygninger som Isbjerg og Dokk1. Den første vandring starter ved Domkirken, hvor vi fremhæver arkitekturdetaljer, så man selv kan gå på opdagelse i byen. Samtidig analyserer vi sammenhængen mellem husene, pladsen og dens kunst. Den anden vandring starter ved Rådhuset. Med afsæt i dets arkitektur ude og inde prøver vi at forstå funktionalismen. Byvandringerne er rettet mod, at man fremover vil kunne genkende perioder og stilarter i byen.

2321-037

Designere i verdensklasse – internationalt og dansk

TID: 4/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Underviser: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design har ofte været en del af større internationale designbevægelser. Typisk fortolkede de danske designere dog de internationale forbilleder ret frit og skabte dermed noget helt nyt og unikt. Bauhaus-skolen i Weimar blev for alvor gennembruddet for moderne design. Danskerne fulgte hurtigt med, men var også kritiske over for Bauhaus og skabte deres møbler, lamper og bygninger på en noget anden måde og med et anderledes blødere udgangspunkt. De kopierede ikke blot, men gik deres egne veje.

04/09: Bauhaus og PH, Poul Kjærholm m.fl.

11/09: Le Corbusier og Arne Jacobsen m.fl.

18/09: Alvar Aalto og Kaare Klint, Børge Mogensen m.fl.

25/09: Eames og Verner Panton, Arne Jacobsen m.fl.

02/10: Dieter Rams (Ulm-skolen + Braun) og Jacob Jensen (B&O) og Jan Trägårdh m.fl.

2321-038

Farver, farver, farver!

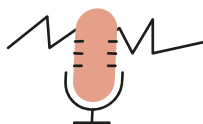
TID: 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Farver spiller en kæmpe rolle i kunsten! Fra farver fremstillet af naturens materialer, jord, mineraler eller lus, til kemisk fremstillede farver i hidtil usete nuancer. Kunstnere har til alle tider stræbt efter de perfekte farver og skubbet til udviklingen mod en stadig større palet. Farver er blevet tillagt symbolsk betydning, som når Jomfru Maria skildres i blå og rød symboliserende det himmelske og det jordiske. De er blevet udforsket for deres psykologiske virkning på os, og adskillige farvelærer er blevet skrevet op gennem århundrederne for at forstå farvernes forunderlige verden. Forelæsningsrækken giver et indblik i materialer, betydninger og opfattelser af farver op gennem kunstens historie.

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne i Radio4 og som podcasts i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'

2321-039

Michael og Anna Ancher – et kunstnerægteskab

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Anna og Michael Ancher mødte hinanden, da han som ung kunstner kom til Skagen første gang. De blev gift og bosatte sig på Skagen, hvor de blev det faste omdrejningspunkt for kunstnerkolonien. Deres hjem dannede rammen om festligt samvær med de mange andre kunstnere, der kom til Skagen. Men det var også rammen for et enestående arbejdsfællesskab i en tid, hvor mange ellers mente, at kunst ikke var noget for kvinder. Her skabte de hver deres bud på, hvordan den moderne kunst kunne skildre virkeligheden i årene omkring det moderne gennembrud, hvor den tidligere generations kunst blev dømt gammeldags og uinteressant.

2321-001

Modernisme til det moderne menneske. Hovedtræk i europæisk og amerikansk billedkunst 1900-1950

— **TID:** 6/9, 10 onsdage, kl. 14.15-17.00. Ingen undervisning 18/10, 25/10, 1/11 og 22/11
PRIS: 1595 kr.
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Den klassiske modernisme skaber en række strålende kunstværker med klingende form- og farvekraft. Æstetikken bærer på indhold, der karakteriserer de moderne tilstande. Hvordan har man det egentlig – barn, mand, kvinde, samfund? Der vises værker af en række mestre: Matisse, Picasso, Käthe Kollwitz, Suzanne Valadon, Paula Modersohn Becker, Natalia Goncharova, Kandinsky, Gabrielle Münter, Klee, Chagall, Brancusi, Mondrian, Sonja Delaunay, Duchamp, Hannah Höch, Max Ernst, Leonora Carrington, Salvador Dali, Leonor Fini, Pollock, Lee Krasner, Jorn, Else Alfelt, Sonja Ferlov Mancoba, Kooning, Diego Rivera, Frida Kahlo og mange andre.

- 06/09:** Billedkunstens situation 1900-1914. Nye behov for brændende modernisme
- 13/09:** Fauvisme, kubisme, futurisme, orfisme, suprematisme
- 20/09:** Ekspressionisme med Die Brücke og Der Blaue Reiter
- 27/09:** Dadaisme til en rablende verden
- 04/10:** 1920'erne. Opbyggende tendenser. Russisk konstruktivisme, Bauhaus, de Stijl og Le Corbusier
- 11/10:** 1930'erne. Surrealismens højsæson
- 08/11:** Amerikanske linjer. Mellem abstraktion og realisme
- 15/11:** Danske linjer. Omkring Klingen, Linjen, Helhesten, Cobra
- 29/11:** 1940'erne. Amerikansk ekspressionisme
- 06/12:** Slutning. Kunstens håb omkring 1950

2321-041

Ismernes tidsalder – europæisk maleri 1850-1914

— **TID:** 13/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

De europæiske samfund ændres fundamentalt fra 1850 frem til 1. verdenskrig. Det er den industrielle revolutions tidsalder og der er stor flugt fra land til by. Det mærkes afgørende i kunsten. Midt i 1800-årene sætter realismen og friluftsmaleriet ind som reaktion mod romantikken. Som en naturlig videreførelse fødes impressionismen. Derefter går det for alvor stærkt. Neoimpressionisme, pointillisme – nye kunstnere sætter helt nye standarder. Symbolismen søger at genvinde tabt terræn, men fauvismen i Frankrig og den stærke tyske ekspressionisme rusker yderligere op i kunstverden inden 1. verdenskrigs ragnarok.

- 13/09:** Realisme og friluftsmaleri, ca. 1850-70
- 20/09:** Impressionismens sejrsgang, ca. 1870-85
- 27/09:** Neoimpressionisme
- 04/10:** Symbolisme og Art Nouveau/Jugend
- 11/10:** Fauvisme – den franske vildskab
- 18/10:** Ekspressionismen – den nordiske vildskab

2321-042

En dag med Overtaci

— **TID:** 16/9, 1 lørdag, kl. 13.00-14.00
PRIS: 195 kr. inkl. entré til Museum Overtaci
STED: Frøberts Auditorium, Olof Palmes Alle 11Y, 8200 Aarhus N
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Overtaci har aldrig været mere populær. 2022 var kunstneren på Venedig Biennalen, 2023 på COBRA-museet i Amsterdam. Med udgangspunkt i sin nye bog om Overtacis liv og kunst vil Anne Valbjørn Odgaard guide jer ind i kunstnerens univers i en times oplæg, hvorefter I får lov til selv at gå på opdagelse i det nyåbnede Museum Overtaci. Forelæsningen baserer sig på Anne Valbjørn Odgaards bog om Overtaci, der udkommer i 2023.

2321-060

Skal det nu være kunst?

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Christian Salling, cand.mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende

Tag med på en spændende rejse gennem kunsthistorien, hvor vi dykker ned i kunstens rolle og begrebet 'æstetik' og ser nærmere på kunsthistoriens skiftende opfattelser af skønhed og dens modsætning: det ækle og groteske. Vi kommer omkring antikkens skønhedsideal, lumre middelaldermanuskripter, Da Vincis karikaturtegninger, romantikken, nazikunst, provokunst, kitsch, pop-art og meget mere. I løbet af en weekenddag bliver du klogere på en perlerække af kunstnere fra Hieronymus Bosch til Andy Warhol.

2321-045

Dantes Inferno – i maleri, skulptur og arkitektur

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 14.00-16.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Ole Meyer, cand.mag. i

dansk og engelsk og forfatter til den seneste oversættelse af 'Dantes Guddommelige Komædie'

Dantes såkaldte 'Guddommelige' Komædie (selv kaldte han den kun Komædie) er skrevet for 700 år siden og har til stadighed inspireret billedkunstnere: Malere (bl.a. Reynolds, Géricault, Jesper Christiansen), tegnere og grafikere (bl.a. Doré, Rauschenberg, Tom Phillips), billedhuggere (bl.a. Rodin) foruden enkelte arkitekter (senest Schmidt, Hammer & Lassen). Det gælder især første del, Inferno – eller Helvede. Forelæsningen viser eksempler på, dels hvordan eftertiden har opfattet forfatteren selv, dels hvordan man har prøvet at visualisere de forskellige straffe i Helvede i konkret eller mere abstrakt form. Vi slutter af med et kort blik til det øverste paradis. Deltagerne får tilsendt links til tekstuddrag.

2321-046

Fynbomalerne

TID: 9/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Fynbomalerne udgjorde i begyndelsen af 1900-tallet en temmelig stor kunstnerkoloni på Fyn, og familie- og vennerelationer knyttede dem særligt til byerne Kerteminde og Faaborg. Gruppens kernemedlemmer var kunstnerparrene Alhed og Johannes Larsen, Anna og Fritz Syberg, Christine – Johannes Larsens søster – og hendes mand, Sigurd Swane, samt Peter Hansen, Anna Sybergs bror. Johannes Larsen, Fritz Syberg og Peter Hansen mødtes i København på Zahrtmanns kunsthøjskole, der var opstået som en reaktion på et stivnet undervisningssystem på Kunstakademiet, og Zahrtmann underviste dem med fokus på farvernes muligheder og hver enkelt elevs personlige udtryk. Men hvilken plads indenfor modernismen blev fynbomalerne? Hvor befandt de kvindelige kunstnere sig i fynbogrupperne? Og hvis fynbomalerne var bondemalere, hvad var 'de andre' så?

Med to hænder og uden at se ned blindtegner kunstner Iris Bakker sine modeller. Her til Hearts & Minds Festival. Bliv klogere på kvinden som motiv i kunsthistorien. Se side 71.

2321-003

Kunsthistorien på ét semester

TID: 23/10, 8 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

23/10: Renæssance og manierisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

30/10: Barok og rokoko. Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie og tilknyttet Øregaard Museum

06/11: Klassicisme og romantik. Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

13/11: Realisme og impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

20/11: Symbolisme og ekspressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

27/11: Kubisme og futurisme. Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet

04/12: Surrealisme. Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

11/12: Kunst og arkitektur i dag. Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2321-142

Store danske arkitekter

TID: 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De har sat deres præg på historien med fantastiske bygningsværker og opnået international berømmelse. Gottlieb Bindesbøll, Arne Jacobsen, Jørn Utzon, Henning Larsen og mange flere er på programmet i denne forelæsningsrække, hvor der stilles skarpt på nogle af de største danske arkitekter fra det 19. århundrede og frem til i dag. Bliv klogere på bl.a. Arne Jacobsens funktionalistiske boligkompleks i Klampenborg, Jørn Utzons berømte Operahus i Sydney og Bjarke Ingels' mange byggerier i New York. Alt sammen præsenteret af dygtige formidlere fra arkitektbranchen.

25/10: Gottlieb Bindesbøll (1800-1856).

Peter Thule Kristensen, professor i arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole

01/11: Arne Jacobsen (1902-1971).

Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

08/11: Bjarke Ingels/BIG (1974-).

Kasper Lægging, ph.d. i arkitektur, mag.art. i kunsthistorie og postdoc, Aarhus Universitet

15/11: Henning Larsen (1925-2013).

Leif Høgfældt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus

22/11: Dorte Mandrup (1961-).

Jannie Rosenberg Bendsen

29/11: Jørn Utzon (1918-2008).

Line Nørskov Eriksen, udstillingschef, Utzon Center

2321-048

Kvinden som motiv

TID: 25/10, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Denne forelæsningsrække går på opdagelse i kunsthistoriens kvindeskildringer og undersøger en vifte af emner og problematikker, der vedrører repræsentationen af kvinden på tværs af tid. I løbet af fem aftener kigger vi nærmere på de arketyper – såvel som de mindre typiske – roller, kvinder har spillet som motiv i kunsten, fra nøgenfiguren, den ammende moder og kunstmuseen til den forførende vamp og den udøvende kunstner.

2321-050

Krøyer og Paris – franske forbindelser og nordiske toner

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Mette Harbo Lehmann, museumsinspektør, Skagens Kunstmuseer

'Lysets elsker' kaldte en fransk kritiker i 1912 den store danske maler Peder Severin Krøyer, der i mere end to årtier havde nær tilknytning til den franske kunstscene. Krøyer kom første gang til Paris i 1877, og hans mange breve fortæller om, hvilken betydning den franske kunst havde ikke blot for Krøyers egen udvikling som maler, men også for kunstnerkolonien i Skagen og dansk kunsthistorie. Denne dag ser vi nærmere på Krøyers kunstneriske udvikling fra akademiets guldaldertradition til naturalismen og det moderne gennembrud. Undervejs skal det handle om, hvordan inspirationen fra Frankrig kan spores i hans maleteknik og i friluftsmalerierne fra Skagen, og hvordan den franske naturalisme satte sig spor i Krøyers særlige stil.

2321-085

Fra det heroiske til det syndige menneske: Michelangelos alderdomsværker

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Ingen kunstner har i så høj grad lovsunget kroppens skønhed som netop Michelangelo (1475-1564). I den sidste del af Michelangelos liv bliver periodens optimistiske tro på mennesket dog afløst af en tvivl på det skønne selvbillede. Det gør sig ikke mindst gældende i tidens religiøse liv, som Michelangelo stifter bekendtskab med gennem reformationen i dens italienske udgave. Det får betydning for hans kunst i de sidste årtier af kunstnerens liv både i form og indhold. Dagens præsentation af Michelangelos alderdomsværker vil omfatte hans mægtige Dommedagsbillede i Det Sixtinske Kapel, de dramatiske vægmalerier i Capella Paolina, ligeledes Vatikanet, samt hans to gribende Pietá-skulpturer med den døde Jesus blandt sine efterladte.

2321-135

Kunst – teori og analyse

TID: 13/11, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk og kunsthistorie

Med den rette billedlæsnings teknik bliver god kunst en større oplevelse. Et trænet øje ser et billede anderledes. Kunsten er at stille de gode spørgsmål. I fokus for denne forelæsningsrække er kunstværkers forskellige måder at være stor kunst på. Eksemplerne på kunst vil være mange og mangeartede og metodegennemgangene grundige, så du fremover vil få et langt større udbytte af at se på kunst. Åbn dig for kunstens verden.

13/11: Formalanalyse og stilhistorie

20/11: Ikonografi og ikonologi

27/11: Semiotik

04/12: Psykoanalyse

2321-005

40 ikoniske fotografier

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotografierne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

Selvfremsstilling er en kilde til kreativitet

Når forfattere skaber sig selv på nye måder gennem deres selvfremsstillende værker, kan det inspirere andre kunstnere, men også alle andre mennesker til at skabe sig på nye måder, som er mere i overensstemmelse med deres værdier og selvforståelse, påpeger Anne Green Munk, der til daglig er postdoc ved litteraturhistorie på Aarhus Universitet.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

For Anne Green Munk har universitetet altid været et sted med højt til loftet, både da hun læste politisk filosofi, og da hun havde sin gang på Kasernen på Aarhus Universitet som litteraturhistoriestuderende, men også som ph.d. og nu postdoc på samme afdeling. Hun har altid sat pris på, at universitetet giver mulighed for, at man kan tænke originalt og usædvanligt og ikke mindst, at man kan dele sine specifikke interesser med andre – hvis man vel at mærke er i stand til at kvalificere det rent videnskabeligt og demonstrere anvendeligheden af sin viden for andre.

De brede og vide rammer universitetet tilbyder, giver nemlig også plads til en særlig kreativitet, som forskeren selv har haft med fra barnsben:

”Som studerende var der en mulighed for at kvalificere det kreative og kunstneriske arbejde, som jeg altid lavede på samme tid, og undersøge dets historie og reflektere mere over, hvorfor jeg tog de billeder, jeg gjorde, eller skrev de skønlitterære tekster, jeg gjorde, på en bestemt måde. Derfor kom der også meget hurtigt i både mit liv som ph.d. og postdoc en vekselvirkning mellem, at jeg selv er kreativ, og at jeg forsker og underviser i litteratur og fotografi, som er mine to primære udtryksformer. Kombinationen mellem det praktiske og det teoretiske oplever jeg som enormt frugtbar.”

SKAB DIG SELV!

Tidligt kom Anne Green Munk på sporet af, at litteraturen og fotografiet var udtryksmåder, der skar individet til og satte en på form som person: ”Gennem litteraturen kan man udvikle en stemme, der kan sige mere, og fotografiet er med til at afgøre, hvordan vi ser os selv – både som individer og som befolkningsgrupper. Opfindelsen

af fotografiet har ændret vores måde at se os selv på, påpeger forfatter og professor Linda Haverty Rugg i værket 'Picturing Ourselves'. Det kunne jeg virkelig relatere til – især da jeg var yngre,” forklarer hun.

Mens litteraturen og fotografiet stadig spiller en central rolle, var det dog nogle andres kreative værker, der fik lov at fylde i Ann Green Munks ph.d.-projekt. Afhandlingens titel 'Skab dig! Kreativitet og selvfremsstilling i litteratur, fotografi og mode omkring år 2000' følger ideen om, at kunstnere må skabe sig gennem deres værker, må blive originaler, for at skabe nyt – og dermed inspirere os andre til det samme:

”Der er en vis ironi i min titel. Mange af os har som børn fået at vide, at vi ikke må 'skabe os'. Det vil sige, at vi ikke må adskille os fra normen. Min pointe i afhandlingen er, at selvfremsstilling kan være en slags overset samfundsmæssigt eller socialt gode, hvor kunstnere, eksempelvis forfattere, skaber et nyt selv gennem deres litteratur, gennem fotografi og i nogen grad også gennem moden,” fortæller Anne Green Munk og forklarer videre:

”Den nye subjektposition kan inspirere andre kunstnere, men også alle andre mennesker til at skabe sig på måder, som de oplever er mere i overensstemmelse med deres egen oplevelse af dem selv, deres værdier, deres køn, race, alder eller andre sociale – og ofte også stærkt hierarkiske – demarkationslinjer mellem mennesker.”

Anne Green Munk er her fotograferet på Karen Blixens Museum Rungstedlund. Oplev hende til livestreamingen 'At skabe sig gennem kunsten', se side 83.

Litteratur, film & musik

2311-019

En introduktion til Marcel Prousts 'På sporet af den tabte tid'

— **TID:** 23/1, 3 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Steen Klitgård Povlsen, lektor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Den franske forfatter Marcel Prousts roman 'På sporet af den tabte tid' er et af det 20. århundredes helt store litterære hovedværker. Her 150 år efter forfatterens fødsel kan det endnu begejstre ved sin farverige skildring af livet i de højere samfundsklasser ved overgangen fra det 19. til det 20. århundrede; dets minutiøse analyse af kærlighedens og jalousiens væsen og dets medrivende passager om kunstarnernes blanding i et dybt fascinerende sprogligt mønster.

23/01: Bind 1-4: Fra barndom til kærlighedens sommer
30/01: Bind 5-8: Kærlighedens tvetydighed i den fornemme verden
06/02: Bind 9-13: Indespærring, befrielse, krig og kunstnerisk forløsning

2311-058

Rune Lykkeberg om Shakespeare

— **TID:** 23/1, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVERS: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

William Shakespeares drama er en fælles fortælling for vores kultur. Hans stykker er sjove, spændende og dramatiske. Hans sprog er nyskabende og forrygende. Og man bliver altid klogere, når man ser vores verden reflekteret på hans scene. I bogen 'Samtaler om Shakespeare' (Informations Forlag) har Rune Lykkeberg talt med skuespillere, instruktører, forskere, en oversætter, en kritiker og en minister om deres liv med Shakespeare og om, hvad der for dem er det særlige ved hans dramatik. Vær med, når Lykkeberg denne aften stiller skarpt på, hvad han har fået ud af at skrive bogen – og ikke mindst hvad vi ifølge ham kan bruge Shakespeare til i dag.

2311-103

Musikkens mesterværker

— **TID:** 23/1, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVERS: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle musikværker – deres tilblivelseshistorie og særlige kendetegn. Her er både soloklaverstykker og det helt store orkesterudtræk, fortællende fransk musik og en amerikaners jazzede oplevelser i Frankrig samt løsslupne middelaldertekster i Orffs populære fortolkning. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og få samtidig en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Alle får adgang til musikken på forhånd.

23/01: Dukas: Troldmandens lærling
30/01: Debussy: Nocturnes
06/02: Orff: Carmina burana
20/02: Clara og Robert Schumann: Klaverværker
27/02: Saint-Saëns: Orgelsymfonien
06/03: Gershwin: En amerikaner i Paris

2311-059

Lars von Trier – og Riget Exodus

— **TID:** 23/1, 3 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVERS: Bodil Marie Stavning Thomsen, professor i kultur og medier, Aarhus Universitet

Tredje sæson af Lars von Triers tv-serie 'Riget I' (1994) og 'Riget II' (1997) kom i 2022. 'Riget I' beskrev, hvordan døde og levende befolkede Righospitalet som et spøgelseshus. Det var uhyggeligt og dog hyggeligt, morsomt. Alle kendte skuespillerne ved deres serienavne: Fru Drusse, Helmer, Moesgaard, Rigmor, Bulder og mange andre. 'Riget II' forvandlede dem til dæmoner, og groteske handlinger tog fart: Spøgelserne fik kroppe, der væskede. Ligesom David Lynchs 'Twin Peaks' (1990) får 'Riget' sin tredje sæson 25 år senere. Vi skal i tre forelæsninger genbesøge seriens humor og de visuelle virkemidler og diskutere, hvordan Riget genoplives i Exodus.

2311-234

Den anden musikhistorie – om kvindelige komponister

— **TID:** 24/1, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Thomas Husted Kirkegaard, ph.d. i musikvidenskab, Aarhus Universitet, og postdoc på Nationalmuseet og Musikmuseet

Forelæsningsrækken dykker ned i en del af musikhistorien, som man sjældent får lov til at lytte til i koncertsalene, og som der står meget lidt om i musikhistoriebøgerne – nemlig musik skrevet af kvinder. Kvinder har komponeret til alle tider og i alle genrer, men hvorfor kender vi så lidt til dem? Bliv klogere på denne blinde plet i musikhistorieskrivningen, og lær samtidig en masse ny (gammel) musik at kende. Forelæsningerne veksler mellem indføringer i kvinders historiske og kulturelle forhold indenfor musik og dybdegående nedslag i enkelte komponister og værker.

- 24/01:** Kvindelige komponister? Helt uhejrt!
31/01: Fra Hildegard af Bingen (1098-1179) til Fanny Mendelssohn (1805-1847)
07/02: Fra Clara Schumann (1819-1896) til Ethel Smyth (1858-1944)
14/02: Fra Ruth Crawford Seeger (1901-1953) til Sofia Gubaidulina (1931-)
21/02: Danske komponister i 1800-tallet og omkring år 1900

2311-311

Nyere dansk litteraturhistorie på ét semester

— **TID:** 24/1, 9 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 1095 kr., studerende 550 kr.

Hvilken betydning havde Georg Brandes' forelæsninger for dansk litteratur? Hvem repræsenterer avantgarden i Danmark? Hvad kendetegner Klaus Rifbjergs generation? Og hvad med Helle Helles? Den danske litteraturhistorie er mangfoldig. Men hvordan er det nu lige, det hele hænger sammen? Hvad kom først? Hvad gjorde forfatterne op med? Og i hvilken retning skubbede de litteraturen? Tag med på rejse op gennem litteraturhistorien – fra det moderne gennembruds samfundsengagerede realisme til 00'ernes selvfremsættelsestendenser.

- 24/01:** Det moderne gennembrud. Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
31/01: Århundredskiftets dekadence og vitalisme. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
07/02: Mellemkrigstidens avantgarde. Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
14/02: 60'ernes modernisme og postmodernisme. Per Stounbjerg, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
21/02: 70'ernes erfarings- og bekendelselitteratur. Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet
28/02: 80'ernes ny lyrik. Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet
07/03: 90'ernes minimalisme og det andet kvindegennembrud. Anker Gemzøe, professor emeritus i dansk, Aalborg Universitet
14/03: 00'ernes selvfremsættelse. Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet
21/03: Den nyeste litteratur. Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

2311-382

Russisk litteratur – mellem Pusjkin og Putin

— **TID:** 31/1, 12 tirsdage, kl. 11.15-13.00. Ingen undervisning 14/2 og 4/4
PRIS: 1395 kr., studerende 695 kr.
STED: AU, bygning 1325 (indgang fra Nordre Ringgade/Nørrebrogade), lokale 320, Bartholins Allé 10, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

På forløbet skal vi læse nogle af de absolutte højdepunkter i den russiske litteratur fra Pusjkin i første del af 1800-tallet og op til den helt nyligt udgivne. Gennem litteraturen vil vi se på, hvilke følelser, forestillinger og tanker der har præget den russiske kultur de sidste 300 år. Underviseren sætter værkerne ind i en større litteratur-, kultur- og idéhistorisk sammenhæng, hvorefter vi analyserer, fortolker og diskuterer i fællesskab.

- 31/01:** Pusjkin 'Fontænen i Bakhtjisaraj'
07/02: Lermontov 'Dæmonen'
(Pusjkin- og Lermontov-teksten er i samme bog)
21/02: Dostojevskij 'Den sagtmødige'
28/02: Ivan Turgenev 'Forårsbølger'
07/03: Tolstoj 'Ivan Iljitjs død'
14/03: Bulgakov 'En hunds hjerte'
21/03: Svetlana Aleksijevitj 'De sidste vidner'
28/03: Svetlana Aleksijevitj 'De sidste vidner'
11/04: Mikhail Sjiskin 'Brevbogen'
18/04: Mikhail Sjiskin 'Brevbogen'
25/04: Sergej Lebedev 'Ved glemslens rand'
02/05: Sergej Lebedev 'Ved glemslens rand'

2311-332

Rundt om Herman Bang

— **TID:** 20/2, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Vi vil gennem fire forelæsninger bevæge os igennem Herman Bangs forfatterskab. Gennemgå romaner som 'Haabløse Slægter', 'Tine', 'Stuk', 'Ludvigsbakke' og 'De uden fædreland'. Vi vil læse nogle af hans berømte noveller om stille eksistenser og artister og studere hans diskussioner af køn, seksualitet og identitet i hans fiktive tekster og i hans selvbiografiske overvejelser om sin egen homoseksualitet. "Jeg er ingen Personlighed. Jeg er Kaos, og ud fra det skaber jeg."

Få nyhederne først

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK

2311-118

Tre værker du bør kende

TID: 21/2, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, arkitektoniske vidundere og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Tag med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration, eller fordi du vil udfordres. Forelæsere, der tidligere har medvirket i forelæsningsrækken, tager tre nye værker med.

- 21/02: Tre kunstværker, du bør kende.**
 Peter S. Meyer, mag.art., forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor
- 28/02: Tre film, du bør se.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 07/03: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 14/03: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 21/03: Tre bygningsværker, du bør kende.**
 Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2311-088

Johannes V. Jensens 'Kongens fald'

TID: 25/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERSISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Johannes V. Jensens 'Kongens fald' er en fascinerende roman, der tåler mange genlæsninger. Ikke kæmpelang, men utroligt righoldig. I 1999 valgte både Politikens og Berlingskes læsere den som det 20. århundredes bedste danske roman. Bogen og dens forfatter er selvfølgelig på kanonlister. Fagfolk bliver ved at skrive om den, forfattere refererer til den, læserne slipper den ikke. Hvad står der i bogen? Hvad er det, der fascinerer? Og hvad ved den kan eventuelt irritere? Hen over fire timer vil vi gå i dybden med romanen.

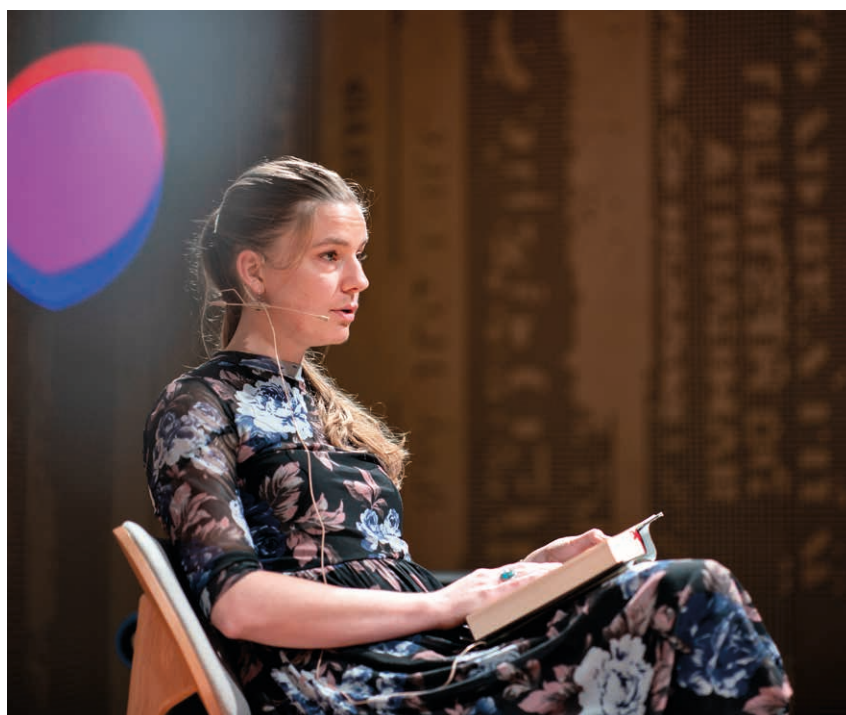
2311-323

Moderskab i ny dansk litteratur

TID: 27/2, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERSISER: Lise Vandborg, chefredaktør, Litteratursiden

Forelæsningsrækken stiller skarpt på, hvordan den nye danske litteratur kredser om moderskabets mørke sider og vækker debat om moderskab, graviditet og fødsler. Bølgen i dansk moderskabslitteratur tog for alvor fart fra 2015 med Hanne Højgaard Viemose, Kamilla Hega Holst og Maja Lucas, der tegnede et mangfoldigt billede af moderskabet og viste, at det kunne praktiseres på vidt forskellige måder. Et par år senere fulgte forfatterne Cecilie Lind, Dy Plambeck og Olga Ravn, der satte fokus på samfundets strukturer i forhold til moderskabet. Senest har forfattere som Josefine Klougart og Tine Høeg bragt nye perspektiver ind i moderskabslitteraturen.

- 27/02: 'Mor' af Maja Lucas og 'Mit barn' af Cecilie Lind**
- 06/03: 'HHV, FRSHWN' af Hanne Højgaard Viemose og 'På træk' af Kamilla Hega Holst**
- 13/03: 'Til min søster' af Dy Plambeck og 'Mit arbejde' af Olga Ravn**
- 20/03: 'Alt dette kunne du få' af Josefine Klougart og 'Kærlighedens år' af Johanne Mygind**
- 27/03: 'Mødrenes hus' af Liv Nimand Duvå og 'Sult' af Tine Høeg**

Litteraturhistoriker Anne Valbjørn Odgaard favner bredt. Hun giver tips til din næste læseoplevelse og introducerer os også til nordisk litteratur og kunst og litterære klassikere. Se bl.a. side 76, 78 og 79.

2311-328

Koncertrække 2023

TID: 8/3, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Arne Kjær, cand.mag. i musikvidenskab

Koncertrækken indledes med en suite fra 'Inkognito Royal', Karsten Fundals opera fra 2021. Carl Nielsens violinkoncert og Stravinskys balletmusik 'Petrusjka' kan opleves som en slags musikalsk "tidsbillede" af to vidt forskellige musikalske temperamenter. Joseph Achron satte i 1915 med 'Epitaf' en mindetavle for komponisten Aleksander Skrjabin. Sergej Rachmaninov fik med sin 2. klaverkoncert sit internationale gennembrud. 'Symfoniske danse' blev uropført i 1941 i USA. I 'Akademisk Festouvertüre' henter Brahms sine temaer i kendte studentersange. Benjamin Britten kaster nyt lys over genren violinkoncert. Robert Schumanns symfoni nr. 3 rummer sin helt egen symfoniske fortælling.

- 08/03: Karsten Fundal: Suite fra operaen 'Inkognito Royal', Carl Nielsen: Violinkoncert, Stravinsky: Petrusjka. Koncert torsdag 8/3**
- 12/04: Joseph Achron: Epitaf til minde om Alexander Skrjabin, Rachmaninov: Klaverkoncert nr. 2, Rachmaninov: Symfoniske danse. Koncert fredag 14/4 (bemærk datoen)**
- 03/05: Brahms: Akademisk Festouvertüre, Benjamin Britten: Violinkoncert, Schumann: Symfoni nr. 3, 'Den Rhinske'. Koncert torsdag 4/5**

2311-136

Islands litterære mirakel. En introduktion til islandsk litteratur

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet

Islandsk litteratur har i de seneste årtier oplevet en veritabel blomstring. Siden landet blev bebygget fra øst, har indbyggerne delt deres historier med hinanden, en tradition, som kulminerede i 1200- og 1300-tallet, og som afsætter tydelige sagaspor i prosaen af i dag. Ligeledes går der inden for lyrikken en ubrudt arvelinje fra kvadene i 'Den poetiske edda' til flere af de nyeste poeter.

311-116

Felix Mendelssohn – liv og værker

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag. art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Få komponister har haft en så lykkelig opvækst som Felix Mendelssohn. Han blev født i Hamburg i 1809 i en velhavende og kunstinteresset familie, der senere flyttede til Berlin. Det musikalske vidunderbarn Felix, der tillige var en dygtig maler, fik en bred uddannelse og kom på flerårige dannelsesrejser, herunder til Italien og England, hvor han blev modtaget med jubel. Senere blev han leder af det berømte Gewandhausorkester i Leipzig, og vores egen Niels W. Gade blev hans assistent. Mendelssohn døde desværre som kun 38-årig i 1847, men hans vidunderlige, klassisk-romantiske værker er forblevet publikumsfavoritter. Få indblik i hans liv og hans musikalske verden.

2311-174

The Beatles – langt mere end fire unge fyre fra Liverpool

TID: 25/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 550 kr., studerende 300 kr. inkl. sandwich og en vand
STED: AU, bygning 1585, AU, bygning 1585, lokale 115, Langelandsgade 143
UNDERVISERE: Per Wium, musikjournalist, Johannes Andersen, lektor i politik og administration, Aalborg Universitet, Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab, og Niels Jakob Mye, musikformidler

The Beatles er langt mere end fire unge fyre fra Liverpool i 1960'erne. Denne weekenddag går vi bag om de gode sange. Vi vil gennem fire oplæg forsøge at finde ind til nogle af hemmelighederne bag The Beatles' sange. Først med en kortlægning af det særlige ved The Beatles' musikalske univers. Så med et bud på de tre bedste Beatles-sange. Dernæst med et nærmere kig på udvalgte tekster med henblik på at afdække nogle af de tekstmæssige styrker i The Beatles' sangskrivning. Og endelig skal det handle om The Beatles' store samfundsmæssige gennemslagskraft og betydning i Danmark.

2311-020

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

TID: 26/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er det særlige, litteraturen har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi læser? Får vi det hele med? Meningen med denne dag er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, at udvide vores horisont. Vi vil både se på, hvad litteratur har til fælles med anden kunst, med psykologi og filosofi m.m. – og på, hvad der er dens helt særlige udtryksmåde. I centrum står litteratur som fiktion, som fortælling, som sprog billeder, som drama – fra den sproglige leg til den dybe livstolkning.

2311-090

Svetlana Aleksijevitjs forfatterskab – et livsprojekt

TID: 27/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Tine Roesen, lektor i russisk, Københavns Universitet

Den ukrainsk-hviderussiske forfatter Svetlana Aleksijevitj (f. 1948) har modtaget et væld af priser, ikke bare litterære, som den Nobelpris, der i 2015 for alvor gjorde hende verdenskendt, men også i anerkendelse af hendes store betydning for europæisk kultur, ytringsfrihed og historieskrivning. Hendes værker er da heller ikke litterære i traditionel forstand, men udtryk for en større ambition om at indfange og repræsentere den konkrete 'sovjetiske erfaring' så mangfoldigt og menneskeligt som muligt. Forelæsningen introducerer Aleksijevitjs fem hovedværker, som alle er oversat til dansk, og lægger op til en diskussion af, hvordan vi kan fortolke hendes overordnede projekt og derudfra forholde os til hendes særlige genre.

2311-062

Nordisk litteratur og kunst

— **TID:** 11/4, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Nyere nordisk litteratur og kunst er for alvor slået igennem og har klaret sig rigtig godt de sidste årtier, også i udlandet. I denne forelæsningsrække rejser vi til seks nationer i Norden: Færøerne, Norge, Sverige, Island, Finland og Grønland. Hvad har tendenserne været, og hvad har farvet de enkelte nationers litteratur lidt længere tilbage i tiden og frem til nu? Er der noget, der er specifikt for den enkelte nation, og er der omvendt noget særligt, der farver den nordiske litteratur som helhed og adskiller den fra den øvrige verdens litteratur? Den nationale billedkunst danner et visuelt bagtæppe for forelæsningerne.

- 11/04:** Færøsk kunst og litteratur: lune, poesi og magi
18/04: De norske mænd i kunst og litteratur
25/04: Svenske kvinder i litteraturen – mord og mysterier
02/05: Islandsk litteratur: en introduktion til tre af Islands bedste nyere forfatterskaber
09/05: Finsk litteratur og kunst
16/05: Grønland i litteraturen, kunsten og myterne

2311-021

Århundredets danske digtere – med Peter Stein Larsen

— **TID:** 17/4, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet

Kærlighed, angst, længsel, seksualitet, natur, religion og videnskab. I denne forelæsningsrække præsenterer litteraturprofessor Peter Stein Larsen dig for 10 af de vigtigste danske digtere fra de sidste hundrede år. Det drejer sig dels om digtere, der har været forbilleder for generationer af digtere – som Thorkild Bjørnvig, Klaus Rifbjerg og Henrik Nordbrandt; dels om poeter, der i en kort periode som stjerneskud har oplyst den litterære offentlighed – som Emil Bønnelycke, Bo Green Jensen og Yahya Hassan.

- 17/04:** Emil Bønnelycke og Thorkild Bjørnvig
24/04: Klaus Rifbjerg og Vagn Steen
01/05: Jørgen Leth og Pia Tafdrup
08/05: Bo Green Jensen og Henrik Nordbrandt
15/05: Klaus Høeck og Yahya Hassan

2321-077

Nobelprismodtagere i litteratur – indføringer i værkerne

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Toppen af kransekagen. Det fineste af det fine. Litteraturens 'creme de la creme'. Hvert år, når Nobelprisen i litteratur uddeles, holder litteraturverdenen vejret. Ikke bare får forfatteren tildelt 10 millioner svenske kroner, en medalje, et diplom og et tilbud om svensk statsborgerskab; til evig tid, og som et ærefuldt bevis på sine ekstraordinære kundskaber, bliver forfatteren også optaget i et yderst fornemt selskab af forfattere som Thomas Mann, Ernest Hemingway og Albert Camus. Få en introduktion til seks nobelprisvindere. Fra danske Johannes V. Jensen, modtager af prisen tilbage i 1944, og frem til vinderen i 2022: franske Annie Ernaux.

- 04/09:** Johannes V. Jensen. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
11/09: Günter Grass. Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
18/09: Peter Handke. Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
25/09: Herta Müller. Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
02/10: Annie Ernaux. Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
09/10: Bob Dylan. Michael Bach Henriksen, kulturredaktør, Kristeligt Dagblad

2321-126

Skrivedrømme – om at skrive

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Mange går med en drøm om selv at skrive. Efter at have grædt og grinet, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredevis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen, herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

- 06/09:** Tilblivelser: bagom skriveprocessen. Pablo Llambias, forfatter og studielektor ved Rytmask Musikkonservatorium i København
13/09: Skrivning for begyndere. Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
20/09: Skrivelyst: eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive. Martin Glaz Serup, forfatter, ph.d. og ekstern lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet
27/09: At vurdere tekst. Hvad kigger redaktøren efter? Og hvad gør anmelderen? Lotte Kirkeby Hansen, forfatter og anmelder
04/10: Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen skriveproces. Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet

2321-054

Klassikere i litteraturen

TID: 7/9, 8 torsdage, kl. 09.15-11.00. Ingen undervisning 19/10

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Fra Flauberts 'Madame Bovary' og Dostojevskijs 'Forbrydelse og straf' til Hemingways 'Den gamle mand og havet' og Murakamis 'Kafka på stranden'. Vær med, når vi læser nogle af de største værker i verdenslitteraturen, nationale og internationale, fra 1800-tallet og op til nu. Det forventes ikke, at man læser bøgerne inden forelæsningerne. Det er tilrettelagt, så alle kan være med, og så man forhåbentligt får lyst til at læse eller genlæse værkerne. Krydret med et bagtæppe af fine illustrationer og/eller værker fra kunsthistorien.

07/09: Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1857)

14/09: Fjodor Dostojevskij: 'Forbrydelse og straf' (1866)

21/09: Oscar Wilde: 'Billedet af Dorian Gray' (1890)

28/09: Karen Blixen: 'Syv fantastiske fortællinger' (1934)

05/10: Antoine de Saint-Exupéry: 'Den lille prins' (1943)

12/10: Ernest Hemingway: 'Den gamle mand og havet' (1952)

26/10: Umberto Eco: 'Rosens navn' (1983)

02/11: Haruki Murakami: 'Kafka på stranden' (2002)

2321-105

Robert Schumann: Liv og værker – genialitet og sindssyge

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Han skrev poetiske klaverstykker som ingen andre. Enestående sange væltede ud af ham. Hans anmeldelser og artikler blev læst af hele den musikalske verden. Robert Schumann (1810-1856) var en enorm musikalsk begavelse, men hans liv havde mange op- og nedture og endte tragisk med nogle år på en sindssygeanstalt efter et selvmordsforsøg. På denne temalørdag får du med mange musikeksempler og billeder et indblik i Schumanns liv og hans musikalske verden.

SE SIDE 96

Gratis: 3 måneders
abonnement på Vid&Sans

2321-106

Lær at se ballet – med Vibeke Wern og Gudrun Bojesen

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Vibeke Wern, balletanmelder, Berlingske, og Gudrun Bojesen, kunstnerisk leder af Københavns Ballet Akademi og tidligere solodanser i Den Kongelige Ballet

Smukt, let og poetisk. Følelsesladet, uadreagerende og dramatisk. Balletten rummer det hele. Og balletoplevelser kræver egentlig ikke andet end nysgerrighed og glæden over at se kroppe bevæge sig. Ballet bevæger publikum, og scenedans rækker langt ud over ordet. Men dans er også et sprog, der følger visse regler, som kan læres. Balletten har en lang historie og bygger på en forfinet teknik, der både handler om rent fysiske færdigheder og om evnen til at fortælle gennem bevægelser, billeder og musik. Kom med, når Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, tager dig med ind i ballettens verden i selskab med Gudrun Bojesen, fhv. solodanser ved Den Kongelige Ballet.

2321-132

Musikkens mesterværker

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle store og berømte musikværker, og her er både orkestermusik, kirkemusik, klavermusik, sange, ballet og opera. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie og om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om du genhører disse værker eller kaster dig over andre musikstykker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

23/10: J.S. Bach: Brandenburgkoncerter

30/10: W.A. Mozart: Requiem

06/11: Debussy: Préludes

13/11: F. Schubert: Lieder

20/11: S. Prokofiev: Romeo og Julie

27/11: G. Verdi: Otello

God musik går i hjernen og hjertet. Her jazz med Peter Vuust Trio til Hearts & Minds Festival. Bliv introduceret til nogle af musikkens mester-værker, og få endnu mere ud af din næste musikoplevelse. Se side 79.

2321-055

Store nordiske mesterværker

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVERS: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Vi skal på en tur rundt i nordisk skønlitteratur og stifte bekendtskab med nogle af de helt store mesterværker, fra både mænd og kvinders hånd, fra fortid til nutid og fra Sverige til Finland, Island, Danmark og Norge. Bøgerne er store på flere måder – både i omfang og i gennemslagskraft. Det bliver et møde med fortællinger om køn, identitet, kærlighed, natur, religion, liv og død fra nogle af vore største nordiske forfattere.

- 26/10:** Selma Lagerlöf: 'Historien om familjen Löwensköld' (1925-1928)
- 02/11:** Laura Lindstedt: 'Oneiron' (2015)
- 09/11:** Jón Kalman Stefánsson: 'Himmerige og helvede' (2007), 'Englenes sorg' (2009) og 'Menneskets hjerte' (2011)
- 16/11:** Danske skildringer af Afrika: Karen Blixen: 'Den afrikanske farm' (1937) & Jakob Ejersbo: 'Eksil' og 'Revolution' (2009)
- 23/11:** Lars Saabye Christensen: 'Byens spor' – bind 1-4 (2017-2021)
- 30/11:** Karl Ove Knausgård: 'Morgenstjernen' (2020)

2321-143

Store filminstruktører

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi forelsker os i film og fascineres af instruktørerne bag. Bliv klogere på to af de største danske filminstruktører til alle tider Carl Th. Dreyer og Lars von Trier, og hør om nyere udenlandske filmskabere som hyperæstetikerens Wes Anderson og det sydkoreanske geni Bong Joon-ho, der står bag storhittet 'Parasite' (2019). Hver forelæsning præsenterer en ny instruktør, der har sat sit præg på moderne filmhistorie.

- 26/10:** Carl Th. Dreyer. Casper Tybjerg, lektor i filmvidenskab, Københavns Universitet
- 02/11:** Lars von Trier. Gunhild Agger, professor emerita i mediehistorie, Aalborg Universitet
- 09/11:** David Fincher. Søren Rørdam Bastholm, adjunkt i engelsk, Lærerdannelse i Silkeborg
- 16/11:** Wes Anderson. Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 23/11:** Bong Joon-ho. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 30/11:** Agnès Varda. Freja Dam, cand.mag. i filmvidenskab og filmjournalist

2321-104

Nyeste tid i dansk og udenlandsk litteratur

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVERS: Inger Tejlgaard Olesen Ravn, lektor i dansk og engelsk, Campus Vejle

Med litteraturen som spejlbillede på virkeligheden prøver vi at forstå os selv, vores samtid, og hvordan tidens temaer påvirker os som individer. Forelæsningsrækken tager afsæt i nyere dansk litteratur – fx af Glenn Bech, Viggo Bjerring og Ingrid Nymo – og med blød indføring i litteraturteoretiske metoder bruger vi november måneds mørke aftener til at undersøge vores samtid og tolke de temaer, vi ser i det litterære spejl. Det forudsættes ikke, at man har læst værkerne på forhånd, men forelæsningerne kan forhåbentlig fungere som inspiration til læsning.

- 26/10:** Værker med socialt fokus: Mikael Josephsen m.fl.
- 02/11:** Værker med autofiktivt indhold: Glenn Bech m.fl.
- 09/11:** Værker med fokus på kvinder: Herbjørg Wassmo m.fl.
- 16/11:** Science fiction som fokus: Viggo Bjerring m.fl.

2321-057

Thomas Manns 'Trolddomsbjerget'

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Thomas Manns 'Trolddomsbjerget' (1924) hører sammen med James Joyces 'Ulysses' (1922), Marcel Prousts 'På sporet af den tabte tid' (1913-27), Franz Kafkas 'Slottet' (1926) og Virginia Woolfs 'Bølgerne' (1931) til milepælene i den modernisering af europæisk romankunst, der finder sted i første tredjedel af det 20. århundrede. Forelæsnningen forfølger to spor: det, der gør 'Trolddomsbjerget' til en såkaldt moderne roman, og det, der peger i en helt anden, mere metafysisk og religiøs retning. Med Thomas Mann som rejsefører skal vi på sporet af menneskets gåde – af det, der i romanen med et religiøst farvet udtryk kaldes 'Homo Dei'.

2321-144

Johannes V. Jensen – 150 år

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

I 2023 fylder Johannes V. Jensen 150 år. Det markerer vi med denne weekendforelæsning om hans store forfatterskab, som fik Nobelprisen i litteratur. Mange har på Folkeuniversitetet hørt Anders Østergaard gennemgå 'Kongens fald'. Denne gang gennemgår han gennem overblik og læsninger af tekstuddrag Jensens mange værker og facetter: Himmerlandshistorierne om førmoderne livsformer og skæbner fra hans hjemegn. Rejsejournalistikken om det moderne liv. Myterne, hvor en oplevet situation lyser op i et vidt perspektiv. Ungdomsromanerne om længsel og hjemløshed. Romanerne 'Den lange rejse' om menneskets evolutionshistorie. Hans tidlige digte, der satte afgørende nye spor i dansk lyrik. Tværs gennem det hele: Jensens sproglige kraft, hans sansetærke, nærværstættede stil, hvis ordmusik klinger videre i læseren.

2321-080

Michel Houellebecq – fransk litteratures enfant terrible

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Siden udgivelsen af sin første af foreløbig otte romaner, 'Udvidelse af kampzonen', har Michel Houellebecq været fransk litteratures provokatør par excellence. Forelæsnningen giver en værkorienteret indføring i centrale problemstillinger i et forfatterskab, som regnes blandt de mest markante og kontroversielle i samtidens europæiske litteratur. Provokationen har fra første færd været et æstetisk vandmærke hos Houellebecq, som har delt vandene med sine sortsynede og skånselsløse skildringer af det senmoderne samfund og menneske. Forelæsnningen vil koncentrere sig om Houellebecqs seneste tre værker: 'Underkastelse', 'Serotonin' og 'Tilintetgørelse' med udblik til forfatterskabet i øvrigt.

2321-058

Tre værker du bør kende

TID: 14/11, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, arkitektoniske vidundere og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Tag med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration, eller fordi du vil udfordres. Forelæsere, der tidligere har medvirket i forelæsningsrækken, tager tre nye værker med.

14/11: Tre kunstværker, du bør kende. Peter S. Meyer, mag.art. forfatter, tidl. museumsdirektør og ekstern lektor

21/11: Tre film, du bør se. Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

28/11: Tre musikværker, du bør lytte til. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

05/12: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

12/12: Tre bygningsværker, du bør stifte bekendtskab med. Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2321-109

Latter og lettere beruset. Om at læse Karen Blixen

TID: 6/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Karen Blixens fortællinger er fulde af latter og alvor. Mod, humor, munterhed, det eventyrlige – kombineret med en sans for det gakkede og det komiske. Men der er samtidig en alvor bag latteren, en særlig form for ironi, der vender op og ned på konventionelle måder at opfatte tilværelsen på, inklusive relationen mellem mand og kvinde. Som forfatter er Karen Blixen en samler. Hun blander højt og lavt i sin lidenskabelige dialog med både litteratur- og kunsthistorien. Denne helaften i selskab med Karen Blixens forfatterskab vil lægge øret til den berusende latter, der udgår fra fortællingerne.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

Gratis livestreams

Mere end 240.000 har fulgt Folkeuniversitetets gratis livestreamede forelæsninger siden opstarten i 2020. Vi fortsætter ind i 2023, hvor en stor del af programmet indgår i Århundredets Festival, der har temaet GRÆNSER. Moderator er Noa Kjærsgaard Hansen, og det foregår i Microsoft Teams.

2311-361

Tilbage til månen

— **TID:** 25/1, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERISER: Christina Ayoe Toldbo, ph.d.-studerende i astrofysik, Danmarks Tekniske Universitet

Når mennesket udforsker rummet, handler det om lysten til at lære noget nyt om os selv. Men hvad skal der egentlig til, for at arter fra jorden vil kunne overleve i rummet? Hvorfor er det vigtigt at komme tilbage til månen med Artemis-projektet? Og hvilken betydning har det for vores plads i universet, at Elon Musk vil gøre rummet til en turistattraktion?

2311-337

Hurtige ryttere, større muskler og mere sex

— **TID:** 1/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVERISER: Ask Vest Christiansen, lektor i idræt, Aarhus Universitet

Atleters præstationer kan først godkendes, når de har afgivet en negativ dopingprøve. Den omfattende kontrol retfærdiggøres som det, der skal sikre fair konkurrencer og en sund sport. Men er der en grænse for, hvor meget man kan kontrollere? Og har man egentlig begreb om det, man vil bekæmpe i elitesporten? Også blandt motionister er der i dag langt større fokus på præstationsfremmende midler. Få en aktuel status på dopingspørgsmålet – både blandt atleter og i fitnesscentre.

2311-324

Farvel til det danske nationalkøkken?

— **TID:** 1/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERISER: Jonatan Leer, adjunkt og madforsker, Aalborg Universitet

De danske forbrugere vælter sig i importerede produkter, og frysepizzaen er den mest populære aftensmad. Samtidig kårer befolkningen nationalretter fra mormorkøkkenet, og politikerne diskuterer grisekødskvoter. I den globaliserede verden, hvor kulturer mødes som resultat af turisme, flygtningestrømme og digitale medier, kan vi stille spørgsmålet: Giver det mening at tale om et nationalt køkken?

2311-360

Fra broderfolk til væbnet krig

— **TID:** 8/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVERISER: Frederik Tillitz, journalist, fotograf og forfatter til bogen 'Russerne kommer'

Ruslands invasion af Ukraine har kastet Europa ud i kontinentets største væbnede konflikt siden 2. verdenskrig. Kreml har sin egen fortælling om konflikten, men også om, hvad Rusland skal, kan og bør være, og hvor landets grænser burde trækkes. Derfor styrker mange af de tidligere sovjetrepublikker deres nationale fortællinger. Hvilket fundament hviler disse fortællinger på, og hvilken betydning har de for krigen?

2311-338

Har naturen en fremtid?

— **TID:** 8/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVERISER: Jens-Christian Svenning, professor i økologi, Aarhus Universitet

Jorden er en levende planet fyldt med forskellige livsformer. Men Jordens store befolkning presser nu naturen, og der er grænser for, hvor længe vi kan lade stå til. Vi hører dagligt om biodiversitetskriser, klimakriser og kollaps i bestanden af insekter. Som reaktion på alle kriserne er der en stigende interesse for bæredygtighed. Men hvilken rolle spiller vi mennesker? Og hvilken sammenhæng er der mellem biodiversitetskriser og klimakriser?

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

2311-326

Naturen som hjem og fællesskab

— **TID:** 22/2, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Mickey Gjerris, lektor i bioetik, Københavns Universitet

Mennesket kommer af naturen. I dag er naturen dog nærmest reduceret til en ressource. Der er brug for at erfare, at naturen er mere, hvis vi skal finde viljen til at beskytte vores klode. En måde at åbne for mødet mellem menneske og natur på er gennem nationalparker, hvor naturen får lov at passe sig selv. Men vi er ikke vant til vild natur. Naturnationalparkerne er derfor endt som en strid, der afspejler forskellige forståelser af, hvad naturen er, og hvad vores rolle i forhold til den bør være.

2311-339

Muslimernes Muhammad og alle andres

— **TID:** 22/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Jakob Skovgaard-Petersen, professor, Institut for Tvær-kulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

I september 2005 udgav Jyllands-Postens 12 satiriske tegninger af islams profet Muhammad. Det resulterede i protester over hele verden. Muhammad blev her et symbol i en værdidebat. I andre tilfælde er han en historisk figur, og de fleste gange er han mest af alt profet. Da vi ved meget lidt om den historiske Muhammad, er det interessant, hvilket billede af Muhammad eftertidens muslimer – og alle andre – har skabt på tværs af grænser og kulturer.

2311-327

Tarmens tabuer

— **TID:** 1/3, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser, Regionshospitalet i Silkeborg

Problematiske afføring er typisk ikke det første emne, der bliver bragt op rundt om spisebordet. Men tabuiseringen af emnet har ikke smittet af på forskningen. De seneste år har forskningen i stigende grad understreget vigtigheden af en velfungerende tarm, og emnet er blevet mindre tabubelagt. Irritabel tyktarm, sund tarmflora og især mikrobiomer er ligefrem blevet sexet at tale om i forskningens verden.

2311-448

Voldens grænser

— **TID:** 1/3, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Overgreb, slagsmål, krig, terrorisme, tortur, straf. Volden kan antage mange former og har gjort det i hele den moderne historie. De fleste stater er blevet til med udgangspunkt i magt og vold, og når vi taler om politisk vold, vil de voldelige aktører altid søge at give volden mening. Hvilke historiske idéer og traditioner former og forklarer volden? Hvorfor bekrieger vi hinanden? Har volden nogen grænser – og er de grænser med til at legitimere volden?

2311-325

Grænsehistorier i nyere kunsthistorie

— **TID:** 2/3, 1 torsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

I en global verden med flygtningestrømme, moderne krigsførelse og klimakrise er der meget, der kan skille os ad. Hvordan kan kunsten og æstetikken bidrage til at reparere den fælles horisont og give mod til at være i den splittede verden? Kunsten kan være med til at rumme de svære følelser. Den kan sætte billeder på, når verden ter sig umuligt. Den kan ikke redde os, men den kan skabe et rum til at sørge i og give ansatser til håb.

2311-450

Opdagelsesrejsende i vores usynlige univers

— **TID:** 12/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Troels C. Petersen, lektor i eksperimentel subatomar fysik, Københavns Universitet

Hver dag sidder der forskere på CERN, verdens største fysiklaboratorium i Schweiz, og trækker data ud fra store maskiner for at kunne forklare, hvad universet består af og hvorfor. Den helt store jagt går lige nu på, hvad mørkt stof er. Det er ikke sorte huller, støv eller planeter. Man er ret enige om, at det er partikler, men der er ikke nogen af partiklerne, vi kender. Kom med på en rejse fyldt med mørkt stof, mørk energi og neutroner.

2311-473

At skabe sig gennem kunsten

— **TID:** 19/4, 1 onsdag, kl. 16.30-17.30
UNDERVISER: Anne Green Munk, ph.d. og postdoc i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Vi mennesker skabes konstant af de fortællinger, der omgiver os i samfundet om vores køn, alder, nationalitet, sociale status og seksualitet. Litteraturen og kunsten har dog en evne til at genfortælle det enkelte menneskes eller hele befolkningsgruppers historie og identitet. I litteraturen kan vi møde et særligt kreativt rum, i hvilket vi kan spejle os, udtrykke andre sider af os selv og skabe os på nye måder, som er mere i overensstemmelse med vores værdier og selvforståelse. Hør, hvordan litterær selvfremskilling og kreativ skrivning kan bidrage til at skabe mere nuancerede og inkluderende samfund.

2311-449

Klima, krig og kaos: Hvor er økonomien på vej hen?

— **TID:** 26/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet

Økonomien skal på ret kurs. Coronapandemien og krigen i Ukraine har skabt en ubehagelig cocktail af stigende priser og faldende aktivitet. Samtidig skal den grønne omstilling fremmes. Michael Svarer giver et overblik over de aktuelle økonomiske udfordringer. Og kommer med et bud på, hvordan de danske politikere kan udnytte danske styrkepositioner til at fremme den grønne omstilling og fastholde en stærk økonomi.

GRÆNSER

MIKKEL THØRUP
PROFESSOR I IDEHISTORIE

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

03–12 MAR
2023

PROGRAMRELEASE

Professor i idéhistorie og årets forsideforsker Mikkel Thorup vil gøre os klogere på festivalens tema 'Grænser', som er et fænomen, der på mange måder definerer os som mennesker. Vi trækker en streg i sandet, søger grænsen, definerer den, passerer den, er i ingenmandsland, rejser ud og kommer hjem, leger med grænsen og er i tvivl om, hvor den er. Vi serverer efterfølgende årets festivaløl, brygget af mikrobryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2311-459 / **TID:** TORSDAG 23/2, KL. 19.00-21.00 / **STED:** AARHUS UNIVERSITET / **PRIS:** GRATIS

EN RIGTIG MAND?

Hvad er en rigtig mand? Er han en, der går på arbejde og forsørger familien? Strikker han og taler om følelser? Og hvordan går han klædt? Mød tre rollemodeller, der bryder gængse kønsnormer, når vi spørger juraprofessor og crossdresser Ditlev Tamm, debattør og forfatter Sebastian Lynggaard (kendt som Herlige Svend) og aktivist og transperson Milo Kinnock om, hvad en rigtig mand er.

HOLD-NR.: 2311-460 / **TID:** FREDAG 3/3, KL. 17.00-18.30 / **STED:** KØN – GENDER MUSEUM DENMARK / **PRIS:** 150 KR., 100 KR. FOR STUDERENDE INKL. ET GLAS BOBLER

DET MØRKE, UTUGTIGE OG FORBRYDERISKE AARHUS

Det gamle Aarhus var en labyrint af små stræder, gyder og baggårde. Her fandtes smugkroer og bordeller, og man kunne møde skikkelser som Sorte Grete og Peter Langkniv, bødlen på Store Torv og "liderlige og pasløse" i 1500-tallet. Tag med historiker Doron Haahr på en byvandring i sporene på Aarhus' mindre fine selskab, og hør om livet efter mørkets frembrud, og få samtidig et blik ind i bylivets skyggesider.

HOLD-NR.: 2311-462 OG 2311-461 / **TID:** LØRDAG 4/3 KL. 10.00-11.30 OG ONSDAG 8/3, KL. 16.30-18.00 / **MØDESTED:** STORE TORV / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

FORMIDDAGSCAFÉ: FEMINISTISK SELVFORSVAR

NEJ! Et lille ord med stor gennemslagskraft, som ligger i kernen af det feministiske selvforsvar. Men hvad er feministisk selvforsvar? Kort og godt er det en måde at bruge feminismen i praksis og forsvare sig, når dialog ikke længere er en mulighed. Til denne formiddagscafé hører vi om feminisme og selvforsvar og smøger ærmerne op, når vi sammen med forfatterne bag bogen 'Feministisk selvforsvar' Asta-Maja Boisen og Katinka Albrectsen indtager gulvet og øver os i at sige fra.

HOLD-NR.: 2311-463 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 10.00-11.30 / **STED:** KØN – GENDER MUSEUM DENMARK / **PRIS:** 120 KR., 60 KR. FOR STUDERENDE INKL. EN KOP KAFFE

KIM LEINE OG EMILIE DYBDAL OM MISBRUG I LITTERATUREN

Kim Leine debuterede i 2007 med erindringsromanen 'Kalak' – en grænseoverskridende fortælling om incest, narkomani og forfatterens splittelse mellem familielivet i Danmark og en udsvævende tilværelse i Grønland. I denne samtale taler Kim Leine og ph.d.-studerende Emilie Dybdal om misbrug – af substanser, af mennesker, af magt – og kommer omkring såvel geografiske som personlige og etiske grænser.

HOLD-NR.: 2311-349 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 13.00-14.45 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

SMUGLERLANDET DANMARK

Whisky, silke og cigaretter gemt mellem søm, i hemmelige rum og under tøjet. Opfindsomheden var stor, når billige varer skulle fragtes uden om tolderne og ind i Danmark. Nils Valdersdorf Jensen, historiker og afdelingsleder ved Svendborg Museum, tegner et ædrueligt portræt af Danmark som smuglerland. Hør om smugleriet i de danske farvande og grænseområder fra midten af 1700-tallet og op til i dag.

HOLD-NR.: 2311-369 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 15.00-17.00 / **STED:** STUDENTERHUS AARHUS / **PRIS:** 120 KR., 60 KR. FOR STUDERENDE INKL. EN DÅSEBAJER

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

FORBUDT LITTERATUR

Grænser for ytringsfriheden har historisk set ofte skabt debat i Danmark, og lige siden trykpressens opfindelse har der været sat grænser for, hvad der må trykkes. Censurens eksistens overgår derfor langt ytringsfrihedens levetid. Denne eftermiddag fortæller ph.d. Christina Holst Færch og ph.d.-studerende Troels Solgaard Andersen om, hvordan forholdet mellem censur og det frie ord har udviklet sig gennem historien.

HOLD-NR.: 2311-412 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 15.30-17.00 / **STED:** DINESEN OG GARDE HVALSØE SHOWROOM AARHUS / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

I NEED A HERO! – HISTORIER OM HELTE OG SKURKE

Mennesket har altid fortalt historier, og i alle gode historier er der en helt, en skurk og en kamp mellem godt og ondt. Hvilken rolle spiller helte- og skurkeskikkelser for vores forståelse af os selv, de andre og vores fælles verden? Læn dig tilbage og bliv underholdt, når filosof Carsten Fogh Nielsen viser klip og fortæller om det gode og det onde og om superhelte og superskurke.

HOLD-NR.: 2311-464 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** STUDENTERHUS AARHUS / **PRIS:** 120 KR., 60 KR. FOR STUDERENDE INKL. POPCORN

KÆRS KUNSTKAFÉ: SAMMENSYEDE SVIN OG BLENDEDE GULDFISK

I Peter Kærs KunstKafé går vi denne eftermiddag tæt på – og måske hen over – grænserne for kunsten. Gæst er Peter S. Meyer, der som museumsdirektør har udstillet både Lemmerz' sammensyede svinekroppe og Evaristti's guldfisk i blender. De to kunsthistorikere tager os med på en rejse gennem nogle af de mest omdiskuterede og grænseoverskridende værker i dansk kunsthistorie. Mon ikke, at de også kommer forbi Katharina Grosses røde græsplæne, Bjørn Nørgaards hesteofring og Haanings 'Take the Money and Run'?

HOLD-NR.: 2311-465 / **TID:** SØNDAG 5/3, KL. 13.00-15.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 160 KR. INKL. KAFFE/TE OG KAGE

VIDENSKAB OVER GRÆNSEN – ATOMER, FOSTRE OG GALAKSER

Natur- og lægevidenskaben flytter hvert eneste årti grænsen for vores viden i kraft af den teknologiske udvikling. Men teknologien flytter ikke bare forståelsens grænser. Den overskrider også gang på gang etiske og moralske grænser. Adgangen til atomkernens indre har ført til ekstremt destruktive våben, og fosterdiagnostikkens invasion af livmoderen rejser store dilemmaer. Hør museumsinspektørerne på Steno Museet Hans Buhl og Morten Arnika Skydsgaard fortælle om teknologiens grænseoverskridende betydning for natur- og lægevidenskaben.

HOLD-NR.: 2311-451 / **TID:** SØNDAG 5/3, KL. 14.00-16.30 / **STED:** STENO MUSEET / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

DRIK DIG GENNEM EUROPAS HISTORIE

Europas historie er fyldt med rigers storhed og fald, krige og revolutioner. Grænserne ændres mange gange i historiens løb, og det samme gør de principper grænserne trækkes efter. Lektor i historie Claus Møller Jørgensen giver dig fem vigtige nedslag i historien, der har haft afgørende betydning for Europas udseende og grænsedragning i dag. Og vi skyller det hele ned med smagsprøver på fem lækre øl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2311-431 / **TID:** SØNDAG 5/3, KL. 15.00-17.00 / **STED:** HANTWERK / **PRIS:** 220 KR. INKL. ØLSMAGNING

KÆRS KUNSTKAFÉ: GRÆNSER I VERDENSKUNSTEN

Schieles deforme selvportrætter, Manzoni's lort på dåse eller Abramovic' foruroligende intime performances. Mange vil sikkert genkende den rystelse i kroppen, som mødet med kunst kan give. Gæst i kunsthistoriker Peter Kærs KunstKafé er Teresa Østergaard Pedersen, der er museumsinspektør på Holstebro Kunstmuseum. Sammen går de på jagt i verdenskunsten efter grænser. Kan man tale om, at kunsten er gået over grænsen, når vores forventninger og normer udfordres? Og gælder det også kunst fra andre kontinenter og tider skabt på baggrund af idéer, der ikke ligner vores egne?

HOLD-NR.: 2311-466 / **TID:** MANDAG 6/3, KL. 10.30-12.30 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 160 KR. INKL. KAFFE/TE OG ET RUNDSTYKKE

GRÆNSESØGENDE KVINDER I KUNSTEN

Hør kunstner og cand.mag. Jørgen Printz Steinicke fortælle om tre modige kvinder, der overskred grænser indenfor kunsten. Frida Kahlo kendes som en kunstner, der med sine private værker skildrer egne lidelser og smerter. Allerede 300 år tidligere gav den italienske barokmaler Artemisia Gentileschi med sin tids billedsprog udtryk for kvindelige frustrationer i et machounivers. Hør også om Paula Modersohn-Becker, der omkring år 1900 skabte værker, der fortalte om en kvindes kamp for at sprænge rammerne for det tilladelige.

HOLD-NR.: 2311-368 / **TID:** MANDAG
6/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 /
PRIS: 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

FORMIDDAGSCAFÉ: DAMER, DER VAR FOR MEGET

Med udgangspunkt i bogen 'Damer, der var for meget' fortæller forfatter og journalist Sara Alfort historierne om en flok skandinaviske kvinder, der i samtidens øjne var for meget. Hun får selskab af KØNs museumsdirektør Julie Rokkjær Birch. Perioden er 1884 til 1919, og damerne var i den grad enere, der var forud for deres tid. De åd af livet i store glubske lunser, og sammen skubbede de grænserne for, hvad en kvinde kunne og burde.

HOLD-NR.: 2311-414 / **TID:** TIRSDAG
7/3, KL. 10.00-11.15 / **STED:** KØN – GEN-
DER MUSEUM DENMARK / **PRIS:** 120
KR., 60 KR. FOR STUDERENDE INKL. EN
KOP KAFFE

SPISELIG BIOGRAF – BLADE RUNNER

Science Fiction-mesterværket 'Blade Runner' fra 1982 foregår i Los Angeles i november 2019. Byen er forurennet, overbefolket og industrialiseret. Mange har forladt planeten til fordel for rumkolonier. Firmaet Tyrell har udviklet replikanter, der ligner mennesker, som udfører det beskidte arbejde i kolonierne. Vi følger Rick Deckard (Harrison Ford), der er blade runner. Han har til opgave, at tilintetgøre replikanter, der har gjort oprør og er flygtet til Jorden. Vi viser filmen, som du aldrig har set den før. Cand. mag. i medievidenskab og kulturformidler Katharina Thordis Raagaard har sammensat en snackmenu, der undervejs vil tilføje nye sanselige dimensioner til filmoplevelsen. Hun guider os gennem den multisensoriske oplevelse og giver tegn undervejs, når snackmenuen skal indtages.

HOLD-NR.: 2311-444 / **TID:** SØNDAG
5/3, KL. 13.00-15.30 / **STED:** ØST FOR
PARADIS / **PRIS:** 375 KR. INKL.
SNACKMENU

AARHUS JAZZ ORCHESTRA PRÆSENTERER: DUKE ELLINGTON

Duke Ellington stod ud i sin samtid og var en arbejdshest uden lige. Han var en ekvilibrist og bevægede sig i grænserummet mellem klassisk og jazz. Aarhus Jazz Orchestra og historiker Søren Hein Rasmussen spiller og fortæller historien om Duke Ellington. Hør musikken, og få historien om Duke Ellingtons liv, samtid og aktivisme imod racehad og stereotyper. Efter koncerten bydes på årets festivaløl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2311-446 / **TID:** LØRDAG 4/3, KL. 19.30-21.00 / **STED:** AARHUS UNIVERSITET / **PRIS:** 200 KR., 100 KR. FOR STUDERENDE INKL. EN ØL

UKRAINE I BILLEDER – MØD JAN GRARUP OG ANDERS PUCK NIELSEN

Krig har i et år været en mørk realitet i Ukraine, hvor grænserne mellem Rusland og Ukraine spiller en central rolle i konflikten. Kom med til en indsigtfuld aften, hvor vi sammen med den verdenskendte krigsfotograf Jan Grarup retter linsen mod krigen i Ukraine. Han deler sine fotografier og beretninger om livet lige før døden. Anders Puck Nielsen, militærforsker og rusland-ekspert ved Forsvarsakademiet, gør os klogere på krigens første mørke år. Du kan gå i dybden med Grarups fotografier og arbejde på madebygrarup.com.

HOLD-NR.: 2311-442 / **TID:** MANDAG 6/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

Foto: Jan Grarup

UDFORSKNING AF ARKTIS FØR OG NU

Mange opdagelsesrejsende har været fascinerede af de kolde, sneklædte og ufremkommelige egne langt mod nord. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabshistorie, tager os med gennem århundreders ekspeditioner til Arktis. Hvad håbede man at finde? Hvem var de første eventyrere, og hvad fik de ud af deres anstrengelser? Professor i arktisk biodiversitet Toke Thomas Høye sætter fokus på den nyeste arktiske naturforskning og livet på feltstationerne i dag.

HOLD-NR.: 2311-467 / **TID:** TIRSDAG 7/3, KL. 16.30-18.15 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

LÆGER UDEN GRÆNSER

Læger uden Grænser er en privat, international organisation og verdens største medicinske, humanitære nødhjælpsorganisation. Denne aften kan du møde Kjeld Kromand, der har været udsendt med Læger uden Grænser (MSF) på seks missioner. Hør hans rørende beretninger om menneskelighed midt i volden, stærke relationer mellem de udstationerede og det dybt meningsfulde i at skabe positive resultater for civilbefolkningen i krigszoner.

HOLD-NR.: 2311-420 / **TID:** TIRSDAG 7/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** GRATIS

KUNST OG ARKITEKTUR I BYRUMMET

Byens arkitektur og kunst opleves som noget, der er bestemt. Men hvem har bestemt det? Offentlig kunst og arkitektur stiller store krav til kunstnere og arkitekter, der på én gang får det størst tænkelige publikum og samtidig risikerer at blive hængt ud af befolkningen. På denne byvandring går vi på opdagelse i byens arkitektur og billeder sammen med mag.art. og forfatter Peter S. Meyer.

HOLD-NR.: 2311-403 / **TID:** ONSDAG 8/3, KL. 10.30-12.00 / **STED:** MØDESTED: STORE TORV / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

INTELLIGENTE COCKTAILS: PÅ KANTEN AF YTRINGSFRIHED

Retten til frit at ytre sig er noget, de fleste ønsker sig. Men der er grænser for ytringsfrihed – og satire og fiktion kan på godt og ondt være midler til at omgå disse grænser. Denne aften bliver vi bl.a. klogere på, hvorfor fiktion ændrer vores syn på virkeligheden. Bartender på St. Pauls Apothek Hasse Bank Johansen og professor i nordisk sprog og litteratur Henrik Zetterberg-Nielsen mødes ved bardisken og mixer cocktails og viden.

HOLD-NR.: 2311-413 / **TID:** ONSDAG 8/3, KL. 16.30-19.00 / **STED:** ST. PAULS APOTHEK / **PRIS:** 425 KR. INKL. FEM COCKTAILS

MISSIONEN PÅ DEN DELTE Ø

I 1960 blev Cypern en selvstændig stat efter en uafhængighedskrig mod Storbritannien. Kort tid efter udbrød der borgerkrigslignende tilstande mellem øens tyrkiske og græske befolkningsgrupper. Resultatet blev, at øen blev delt i to. Danske tropper var en del af FN-missionen, som skulle sikre freden. Blandt de udstationerede var Frans Ørsted Andersen, lektor og ph.d. Han fortæller om FN-missionen på Cypern, og i samtale med veteranerne Dan Riise og Jan Amnitzbøl Krusell sættes der fokus på de danske FN-soldaters oplevelser på øen.

HOLD-NR.: 2311-435 / **TID:** ONSDAG 8/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

PÅ JAGT EFTER DE GAMLE BYGRÆNSER

Aarhus er en af landets ældste byer med en historie, der rækker tilbage til omkring år 800. Igennem århundrederne har Aarhus udviklet sig fra vikingeby, til middelalderby til industriby og til den moderne by. De forskellige faser har efterladt sig spor, og på denne vandring med historiker Doron Haahr skal vi på jagt efter de gamle bygrænser – for ved man, hvor man skal kigge, kan man nemlig tydeligt se sporene.

HOLD-NR.: 2311-452 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 12.30-14.00 / **MØDESTED:** ÅBOULEVARDEN 9 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

KANNIBALEN OG OS

Antikkens grækere fandt på at stemple de mennesker, de respekterede mindst, som nogle, der spiste andre mennesker. Menneskeæderen – efter Columbus kendt som Kannibalen – har siden været betegnelsen for den, man anså som mindst værdig. Og som man derfor kunne behandle efter forgodtbe-findende. I dette foredrag vil historiker Søren Hein Rasmussen fortælle om, hvordan betegnelsen gennem historien har været brugt til undertvingelse og udryddelse.

HOLD-NR.: 2311-347 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 16.00-18.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

NATURLIGE GRÆNSER

Mennesket har i forhold til andre arter et ekstra sæt grænser i form af vores selvbevidsthed. Vi har formået at underlægge os store dele af verden, og i vores almagt er vi blevet fremmede for den natur, vi kom fra. Hvis den vilde natur skal tilbage i vores liv, skal vi til at sætte grænser for vores udfoldelse. Tør vi slippe naturen fri, og bliver vi så nødt til at sætte nye grænser og hegne den inde? Hør seniorforsker og radiovært Rasmus Ejrnæs fortælle om bl.a. naturnationalparker og store vildtlivende dyr.

HOLD NR.: 2311-453 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 16.30-18.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

SAFARI FRA HELVEDE – MØD TOM BUK-SWIENY

Historiker, journalist og forfatter Tom Buk-Swienty fortæller historien om de knap 30 sønderjyder, der i det tyske kejserriges tjeneste under 1. verdenskrig blev sendt på en hemmelig, halsbrækkende mission til kolonien Tysk Østafrika. Fortællingen handler om sønderjydernes farefulde sørejse og senere fodrejse gennem det afrikanske vildnis. Aftenen tager afsæt i bogen 'Safari fra helvede' (Politikens Forlag), der kan købes med rabat ved tilmelding.

HOLD-NR.: 2311-351 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

UFO – FIKTION ELLER VIRKELIGHED?

Flyvende tallerkener, mystiske nattelys, grønne marsmænd og kidnapninger. Astrofysiker Michael Linden-Vørnle fra DTU Space vil gøre os meget klogere på UFO-myten og dens historie. Vi ser nærmere på nogle af de mest opsigtsvækkende oplevelser fra 1940'erne og frem til i dag. Hvor går grænsen mellem virkelighed og fiktion? Og hvad er sandsynligheden for, at der findes intelligent liv på andre planeter? I pausen skyller vi det hele ned med en drink inspireret af astronaut-isen.

HOLD-NR.: 2311-421 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** STUDENTERHUS AARHUS **PRIS:** 150 KR., STUDERENDE 90 KR. INKL. EN DRINK

ENKERNES LAND – MØD JEANETTE VARBERG

Hvad har en gammel dames spektakulære selvmord i Vestjylland at gøre med mordet på en kontroversiel amerikansk højesteretsdommer? Jeanette Varberg, museumsinspektør på Nationalmuseet, har udgivet sin første roman, 'Enkernes land' (Politikens Forlag), hvori hun stiller spørgsmålet: Hvornår tog mændene magten over kvinderne og dermed over verdenshistoriens narrativ? Sognepræst Henrik Grøndal Lund taler med Jeanette Varberg om romanen og om de begrænsninger, kvinder har mødt gennem verdenshistorien. Aarhus Domkirkes Kantori synger aftenen på hæld. Bogen kan købes med rabat ved tilmelding.

HOLD-NR.: 2311-379 / **TID:** TORSDAG 9/3, KL. 19.30-21.15 / **STED:** AARHUS DOMKIRKE / **PRIS:** 120 KR., 60 KR. FOR STUDERENDE

AMDI BLIVER TIL – MØD RUNE SKYUM-NIELSEN OG THURE LINDHARDT

Hør fortællingen om Mogens Amdi Petersen og hans liv i årene 1939 til 1969. En skelsættende og formativ periode, der støbte fundamentet til det verdensomspændende Tvind-imperium, som han har hersket over i et halvt århundrede. Journalist og forfatter Rune Skyum-Nielsen har skrevet bogen 'Amdi bliver til' (Politikens Forlag), mens skuespiller Thure Lindhardt har bidraget til de mange øjenvidneinterviews. Bogen kan købes med rabat ved tilmelding.

HOLD-NR.: 2311-354 / **TID:** FREDAG 10/3, KL. 16.00-18.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

RYTTERNE PÅ DEN GRÅ CEMENT – AARHUS CYKLEBANE GENNEM TIDEN

På Aarhus Cyklebane har ryttere fra hele verden siden 1940 testet grænserne for den menneskelige formåen. I forbindelse med Kongelundsprojektet er det usikkert, hvad fremtiden vil bringe for sporten. Men én ting er sikkert - den gamle cyklebane vil blive revet ned. Måske er der dog håb for en ny indendørs cyklebane i Aarhus. Mød tidl. speaker Finn Mårtensson, formand for Aarhus Cyklebane Johannes Ollerup Sall, tidl. cykelrytter og verdensmester Alex Rasmussen samt journalist og tidl. cykelreporter på TV2 Jasper Stadum i en samtale om banecyklingens historie, nutid og fremtid i Aarhus.

HOLD-NR.: 2311-432 / **TID:** FREDAG 10/3, KL. 16.00-18.00 / **STED:** AARHUS CYKLEBANE / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

MICHEL HOUELLE-BECQ OG OPGØRET MED 68-GENERATIONEN

Den franske forfatter Michel Houellebecq har siden udgivelsen af debutromanen 'Udvidelse af kampzonen' (1994) været en af de mest markante stemmer i europæisk samtidslitteratur. Denne aften zoomer litterat Morten Dyssel ind på Houellebecqs humoristiske hudflettelse af de fatale følger af 68-generationens famøse frigørelsesprojekt. Undervejs vil skuespiller Thure Lindhardt læse op fra udvalgte passager af Houellebecqs romaner.

HOLD-NR.: 2311-407 / **TID:** FREDAG 10/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

GRATIS LIVESTREAMS

Vi gentager succesen fra sidste års festival, hvor over 6.500 personer så med hjemmefra. Vi har endnu engang planlagt 10 gratis livestreams til Århundredets Festival, og denne gang kan du læne dig tilbage og blandt andet høre om tarmens tabuer, rumrejser, Ukraine og voldens grænser. Det foregår i Microsoft Teams og modereres af Noa Kjærsgaard Hansen. Tilmeld dig på aarhundredetsfestival.dk

Onsdag 25/1, kl. 19.00-20.00: Tilbage til månen – livestream med Christina Ayoe Toldbo

Onsdag 1/2, kl. 16.30-17.30: Hurtige ryttere, større muskler og mere sex – livestream med Ask Vest Christiansen

Onsdag 1/2, kl. 19.00-20.00: Farvel til det danske national-køkken? Livestream med Jonatan Leer

Onsdag 8/2, kl. 16.30-17.30: Fra broderfolk til væbnet krig – livestream med Frederik Tillitz

Onsdag 8/2, kl. 19.00.-20.00: Har naturen en fremtid? Livestream med Jens-Christian Svenning

Onsdag 22/2, kl. 16.30-17.30: Naturen som hjem og fællesskab – livestream med Mickey Gjerris

Onsdag 22/2, kl. 19.00-20.00: Muslimernes Muhammad og alle andres – livestream med Jakob Skovgaard-Petersen

Onsdag 1/3, kl. 16.30-17.30: Tarmens tabuer – livestream med Lotte Fynne

Onsdag 1/3, kl. 19.00-20.00: Voldens grænser – livestream med Mikkel Thorup

LÆS MERE: S. 82

FILOSOFIBAR: ERKENDELSENS GRÆNSER

Få tænkningen sparket i gang med fem gratis foredrag om grænser. René Descartes tvivlede og skrev: "Jeg tænker, derfor er jeg". Immanuel Kant ville bevise den rene fornuftserkendelse. Ifølge G.W.F. Hegel er erkendelsen historisk og dermed sin tid fattet i tanker. Karl Popper undersøgte, hvad der virkelig kunne erkendes videnskabeligt, mens Simone de Beauvoir med 'Det andet køn' pegede på kønnet som en grænse for menneskets bevidsthed. Spørgsmålet om, hvad der i sandhed kan erkendes, har været rejst siden antikken. For er der grænser for den menneskelige erkendelse?

Mandag 6/3: René Descartes. Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet

Tirsdag 7/3: Immanuel Kant. Ulrik Houllind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor på Københavns Professionshøjskole

Onsdag 8/3: G. W. F. Hegel. Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

Torsdag 9/3: Karl Popper. Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Fredag 10/3: Simone de Beauvoir. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

HOLD-NR.: 2311-443 / **TID:** MANDAG 6/3
TIL FREDAG 10/3, KL. 15.00-16.00 /
STED: STUDENTERHUS AARHUS /
PRIS: GRATIS. BARE MØD OP!

POETRYSLAM – LIGE TIL GRÆNSEN!

HAPS – Hele Aarhus' Poetry Slam går LIGE TIL GRÆNSEN, når vi byder indenfor til et underholdende show med energifyldte digte om alle de grænser, vi har rundt om og inden os! Oplev de tre poetryslammere Pippaluk Kevser, Mathias Linaa og PernillePoet dyste på poesi og point – og hvis du er heldig, bliver lige præcis DU udvalgt som dommer i dette showcaseslam.

HOLD-NR.: 2311-378 / **TID:** FREDAG 10/3,
KL. 19.00-21.00 / **STED:** GODSBANEN /
PRIS: 60 KR., STUDERENDE 30 KR.

TRAMP I PEDALERNE OG VERDEN ÅBNER SIG

Mød de tre verdenscyklister Kenneth Bruun Jørgensen, Marie Stoubæk og Tore Grønne, der interviewes på scenen af Bjørn Harvig. Kenneth Bruun Jørgensen og Marie Stoubæk fortæller om deres lange rejse fra Ildlandet, den sydligste spids af Argentina, til det nordlige Alaska, mens Tore Grønne fortæller om sin lange rejse hjem fra Kina til Danmark krydret med tilbageblik på de første danske verdenscyklister. Arrangementet er planlagt på baggrund af den nye bog 'VELO' skrevet af Bjørn Harvig, Tore Grønne og Morten Kirckhoff.

HOLD-NR.: 2311-348 / **TID:** LØRDAG 11/3,
KL. 13.30-15.30 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120
KR., STUDERENDE 60 KR.

NÅR DANSK FILM GÅR OVER GRÆNSEN

Vi dykker ned i de film, som har vakt røre i vores hjemlige andedam, rykket ved vores grænser og sat dansk film på verdenskortet. Denne eftermiddag ser vi på de danske film, der gennem tiden har skabt furore og forargelse. Filmekspert Maria Månson og ph.d. i filmvidenskab Isak Thorsen tager os med gennem filmarven fra Asta Nielsen over Jens Jørgen Thorsen til Lars von Trier.

HOLD-NR.: 2311-455 / **TID:** LØRDAG 11/3,
KL. 13.30-15.00 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120
KR., STUDERENDE 60 KR.

DEN YDERSTE GRÆNSE

Vi skal med Lene Rishede Hansen på en to år lang rejse på hesteryg fra Mongoliet til Danmark, med Hjalte Tin og hans familie gennem Sovjetunionen på motorcykel og med Anders Bilgram rundt om Nordpolen i en åben jolle. Aftenens moderator er Bjørn Harvig, der er vært på podcasten 'Den yderste grænse' og redaktør på bogen af samme navn.

HOLD-NR.: 2311-350 / **TID:** LØRDAG 11/3, KL. 19.00-21.00 / **STED:** STUDENTERHUS AARHUS / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

THE ROCKY HORROR PICTURE SHOW – MED INTRODUKTION VED MARIA MÅNSEN

Da et nyforlovet pars bil går i stykker en stormfuld og mørk nat, søger de ly på et øde slot. Her møder de doktor Frank N. Furter, der holder sin årlige sammenkomst for transvestitter fra planeten Transsexual. Doktoren fremviser sin nye skabning Rocky Horror, mens Brad og Janet oplever en verden, som de ikke vidste eksisterede. Hop i netstrømperne og rejs med tilbage i tid, når vi viser den fantastiske kult-klassiker. Filmekspert Maria Månsen gør os klogere på filmen og det vilde univers.

HOLD-NR.: 2311-404 / **TID:** LØRDAG 11/3, KL. 19.30-21.30 / **STED:** ØST FOR PARADIS / **PRIS:** 100 KR. INKL. EN FESTIVALØL

EN FORUDSIGELIG FORBRYDELSE

De uhyggelige historier om drab på umiddelbart uskyldige, danske kvinder dukker af og til op i medierne. Historierne er sjældent relaterede, men deler disse drab et mønster? I perioden 1992-2016 blev der begået 1417 drab i Danmark. Heraf var 536 drab på kvinder – 95 % dræbt af mænd. Statistikken taler sit tydelige sprog, men hvad er årsagerne til disse kvindedrab? Mød retsmediciner Asser Hedegård Thomsen, professor i psykologi Henrik Høgh-Olesen og journalist og forfatter Line Vaaben.

HOLD-NR.: 2311-456 / **TID:** SØNDAG 12/3, KL. 10.30-12.30 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

AFVIGERNES Ø – DE UDSKØDTE HISTORIE

Hvor gør man af mennesker, som er uønsket i normalsamfundet, fordi de stikker ud og stikker af? Man placerer dem på en øde ø. I 1911 købte staten Livø i Limfjorden og indrettede en isolationsanstalt, som frem til 1961 husede i alt 743 'kriminelle, asociale og moralsk åndssvage' mænd. Anbragt på ubestemt tid og på overlægens nåde. For mange var flugt, sterilisation og kastration den eneste udvej. Få udrullet historien med professor i historie Poul Duedahl, ph.d. i medicinhistorie Jesper Vaczy Kragh og historiker og museumsinspektør Maria Clement Hagstrup.

HOLD-NR.: 2311-445 / **TID:** SØNDAG 12/3, KL. 13.30-15.30 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

PÅ GRÆNSEN MELLEM LIV OG DØD

Grænsen mellem liv og død rykkes hele tiden lidt. Og det er utroligt, hvad den teknologiske udvikling har åbnet op for af avancerede behandlingsmuligheder på hospitalerne, og hvad vores krop kan overleve af ekstreme og kritiske tilstande. Men hvad er det egentlig, der sker på grænsen mellem liv og død? Hvad foregår der i kroppen? Og hvad sker der i sindet? Oplev hospitalspræst Lotte Mørk fra Rigshospitalet i samtale med overlæge og chefkonsulent Ove Gaardboe. Samtalen modereres af journalist Line Vaaben.

HOLD NR.: 2311-457 / **TID:** SØNDAG 12/3, KL. 13.30-15.30 / **STED:** DOKK1 / **PRIS:** 120 KR., STUDERENDE 60 KR.

RUSEN – ØLSMAGNING PÅ HANTWERK

Mennesker har dyrket rusen i mindst 10.000 år og denne eftermiddag på Hantwerk skal vi høre om rusens oprindelse og lange, omtågede historie. Om de måder, mennesker til alle tider har drukket, sniffet, røget, spist og injiceret sig til den overdådige bimmelim og om de store risici, de til alle tider har løbet for at opnå den. Historiker Søren Hein Rasmussen laver fem nedslag i rusens historie. Undervejs skyller vi det ned med smagsprøver på fem lækre øl fra bryggeriet Humleland. SKÅL!

HOLD-NR.: 2311-352 / **TID:** SØNDAG 12/3, KL. 15.00-17.00 / **STED:** HANTWERK / **PRIS:** 220 KR. INKL. ØLSMAGNING

FESTIVALEN REALISERES MED STØTTE FRA:

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og depositum refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Fotos s. 1, 4, 10, 42 og 72: Martin Bubandt. Fotos s. 8, 19, 21, 31, 34, 38, 47, 53, 61, 66, 70, 76, 80: Martin dam Kristensen, s. 23: Moesgaard Museum, s. 51: Tor Birk Trads, s. 58: Søren Kjelgaard, s. 84: Jakob Mark Photography, s. 87: Blade Runner, Warner Bros, s. 88: Jan Grarup, s. 88, 91: Wikimedia Commons. Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Komiteer i Region Midtjylland

I flere byer i Midtjylland er der mindre Folkeuniversitetskomiteer, der hver især arrangerer forelæsninger i deres lokalområde. Du er altid velkommen til at kontakte dem.

Syddjurs: info@syddjurs-folkeuniversitet.dk | www.syddjurs-folkeuniversitet.dk

Sejs-Svejbæk: Marie Vestergaard | mgo@km.dk

Herning: Iben Østerbye | www.fuau.dk/herning

Horsens-Hedensted: Vinni Søgaard Nørgaard | vsn@via.dk | www.fuhh.dk

Morsø: Erling Have | erlinghave@gmail.com | www.morsoe-folkeuniversitetet.dk

Norddjurs: Birgit Årsnæs | nfo@norddjursfolkeuni.dk | www.norddjursfolkeuni.dk

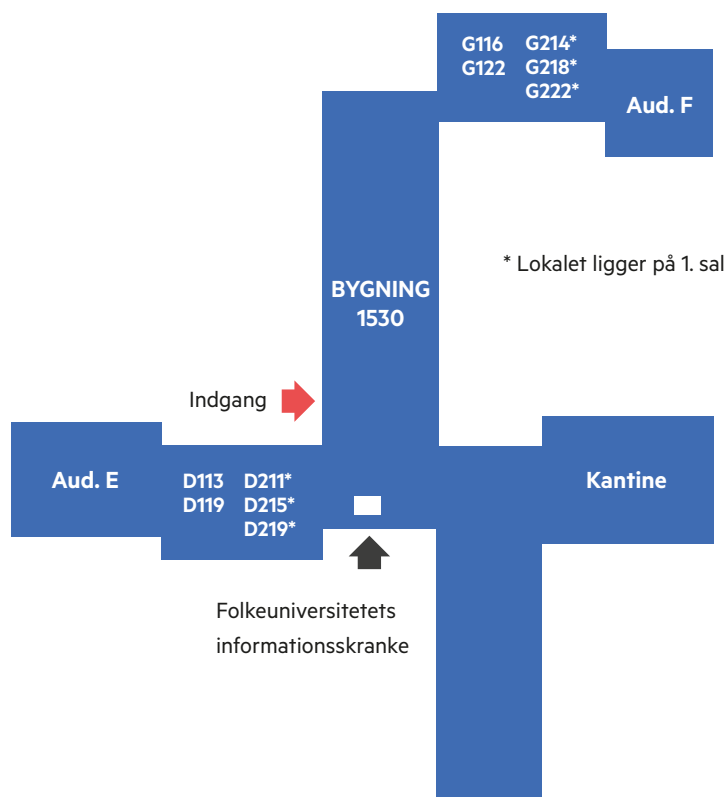
Randers: Peter Staugaard | info@randersfolkeuni.dk

Ringkøbing-Skjern: Ritta Olesen | ritta.olesen@rksk.dk | www.riskbib.dk/folkeuniversitetet

Rougsø: Yvonne Holm Karnøe | info@folkeuniversitetet-rougso.dk | www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ry: Flemming Simonsen | flemming@javngyde.dk | www.folkeuniversitetet-ry.dk

Find vej til undervisningen

GRATIS: Prøv Vid&Sans i 3 måneder

Få forskernes svar på de vigtigste aktuelle spørgsmål i det nye digitale medie Vid&Sans.
Få de første 3 måneder helt gratis, når du tilmelder dig et hold på Folkeuniversitetet på fuau.dk.

Vid&Sans

Din verden belyst af forskere

Find os på vidogsans.dk